

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10
tel: 00 385 1 62 81 241
e-mail: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr
web: www.radost-jaska.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE DJEČJEG VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2022./23.

Jastrebarsko, kolovoz 2023. godine

Sadržaj

I.	USTROJSTVO RADA.....	3
II.	MATERIJALNI UVJETI RADA.....	6
III.	SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	7
IV.	ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD.....	20
V.	NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	63
VI.	SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI.....	86
VII.	SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA.....	97

I. USTROJSTVO RADA

Dječji vrtić Radost je u ovoj pedagoškoj godini provodio odgojno-obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi sukladno Godišnjem planu i programu rada ustanove te važećim propisima za predškolske ustanove.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, a obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se realiziraju u dječjim vrtićima. Isti Zakon Dječji vrtić definira kao ustanovu s javnim ovlastima. Sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj i čini njegovu početnu razinu. Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj.

U pedagoškoj godini 2022. - 2023. godini Dječji vrtić Radost je provodio odgojno-obrazovni rad za djecu ranog i predškolskog uzrasta na pet lokacija:

- Jastrebarsko, Braće Radić 10 – 19 odgojnih skupina
- Jastrebarsko, T. E. Bakača bb – 4 odgojne skupine
- Jastrebarsko, Mladinska 2/a, G. Desinec – 6 odgojnih skupina
- Jastrebarsko, Cvetković 123 – 1 odgojna skupina
- Jastrebarsko, Gorica Svetojanska 13 – 1 odgojna skupina

U razdoblju od 01.09.2022. do 31.08. 2023. godine djelatnost njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi ostvarivala se je kroz planirane programe rada (redoviti 10-satni program, alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori, program za darovitu djecu te kraći program ranog učenja engleskog jezika – engleska igraonica) koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim mogućnostima i sposobnostima. Uz navedene programe realiziran je i program predškole za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu koja nisu bila obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u vrtiću. Program se provodio dva puta tjedno po 3,5 sata u prijedpodnevnim satima, a osnovna mu je zadaća bila razviti i unaprijediti tjelesne, emocionalne, socijalne i spoznajne potencijale djece te poticati komunikacijske vještine potrebne za nove oblike učenja. Program predškole provodio se od 2. studenog 2022. do 31. svibnja 2023. godine.

Odgojno-obrazovni provodio se s djecom od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu. Realiziran je sa 636 djece, koliko ih je bilo upisano na kraju pedagoške godine u 33 odgojno-obrazovne skupine. Za pedagošku godinu 2022.- 2023. zaprimljeno je 154 zahtjeva za upis u dječji vrtić, od čega je upisano 99-ero djece. Neupisano je ostalo 55-ero djece (djeca s područja drugih općina i djeca koja obzirom na dob ne ispunjavaju uvjete za upis). Međutim, organizacijom rada je osigurana mogućnost upisa i polaska djece u vrtić kako navršavaju godinu dana života.

Tablica 1. Organizacija rada odgojnih skupina prema objektima i broju djece

	Radost 1		Radost 2	Desinec		Cvetković	Sv.Jana	Predškola	Ukupno
	vrtić	jaslice		vrtić	jaslice				
Skupine	12	7	4	4	2	1	1	2	33
Djeca	258	106	108	88	36	21	20	217	654

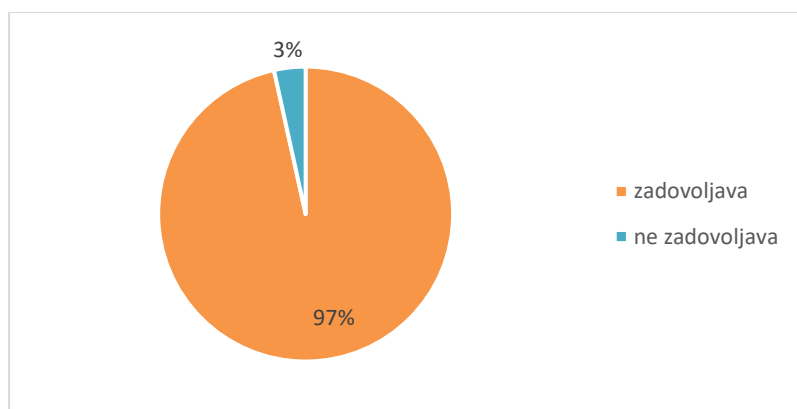
Tijekom pedagoške godine 2022. – 2023. odgojno-obrazovni rada se provodio kroz dva programska razdoblja:

- Redovni rad punim kapacitetom koji se odvijao Od 01.09. 2022. godine do 30.06.2023. godine
- Redovni rad smanjenim kapacitetom (ljetna organizacija rada) Od 01.07.2023. – 31.08.2023. U vrijeme ljetne organizacije djeca iz područnih objekata Radost 2, Cvetković i Gorica Svetojanska boravila su u centralnom objektu u Jastrebarskom.

Radno vrijeme vrtića

Radno vrijeme u centralnom objektu Radost 1 bilo je od 5,30 sati ujutro do 17,30 sati poslije podne, a radno vrijeme u područnom objektu Radosti 2 od 6,00 do 17,30. Radno vrijeme u područnim odjeljenjima Cvetković i Gorica Svetojanska bilo je od 6,30 do 16,30. Područno odjeljenje Gornji Desinec imalo je radno vrijeme kao i centralni objekt Radost 1 u Jastrebarskom, od 5,30 do 17,30. Početak jutarnje smjene u odgojnim skupinama, kao i završetak popodnevne smjene, razlikovao se od objekta do objekta, od skupine do skupine radi specifičnosti rada u tim objektima i potrebama roditelja koje su bile različite. Tijekom godine dolazilo je do promjena u organizaciji rada i radnog vremena zbog bolovanja radnika. Duljina zajedničkog rada odgojitelja (preklapanje) u odgojnim skupinama ovisi o dobi djece i o organizaciji rada te se kretala od 1,0 sat do 1,5 sat. Radno vrijeme djelatnika u ostalim službama bilo je također u funkciji zadovoljavanja svih segmenata procesa rada, a osobito potreba naših korisnika usluga.

Na kraju pedagoške godine smo među ostalim analizirali i potrebe roditelja vezane uz radno vrijeme vrtića. Rezultati, koliko radno vrijeme zadovoljava potrebe roditelja, su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

Iz dobivenih podataka je vidljivo da radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 97 % roditelja, a 3 % roditelja navodi kako radno vrijeme vrtića ne zadovoljava njihove potrebe te predlažu: popodnevnu smjenu jer roditelji rade u smjenama, rad do 18,00 sati, duže radno vrijeme, barem jednu

skupinu koja bi radila u popodnevnoj smjeni. U područnim objektima predlažu radno vrijeme do 17,00 umjesto dosadašnjih 16,30.

Prema dobivenim rezultatima možemo zaključiti da je radno vrijeme vrtića u tekućoj pedagoškoj godini bilo usklađeno s potrebama roditelja i djece.

Zaposlenici u realizaciji odgojno-obrazovnih programa

U dječjem vrtiću na poslovima njege, odgoja i obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite te skrbi o djeci rade odgojitelji, stručni suradnici te zdravstveni voditelji, a na ostalim poslovima rade administrativni i pomoćno-tehnički radnici. Broj odgojitelja, stručnih suradnika, kao i ostalih radnika u vrtiću ovisi o veličini ustanove, a propisan je odredbama Državnog pedagoškog standarda.

Tablica 3. Struktura i broj zaposlenih po objektima

	Radost I	Radost II	Desinec	Cvetković	Sv. Jana	Predškola
ravnatelj	1	-	-	-	-	-
pedagog	1	-	-	-	-	-
psiholog	1	-	-	-	-	-
defektolog	1	-	-	-	-	-
logoped	1	-	-	-	-	-
viša medicinska sestra	2	-	-	-	-	-
medicinske sestre	1	-	-	-	-	-
odgojitelji	37	8	12	2	2	0,5
voditelj računovodstva	1	-	-	-	-	-
tajnik	1	-	-	-	-	-
računovodstveni radnik	1	-	-	-	-	-
admin.-račun. radnik	1	-	-	-	-	-
ekonom	1	-	-	-	-	-
glavna kuharica	1	-	-	-	-	-
kuhar/ice	2	-	1	-	-	-
pomoćna kuharica	3,5	0,5	0,5	0,25	0,25	-
pralja	1	0,5	0,5	-	-	-
spremačice	7,5	2	2	0,75	0,75	-
domar-ložač	2	-	-	-	-	-
Ukupno	67	11	16	3	3	0,5

Ukupno: 100,5 zaposlenika

Tijekom pedagoške godine u vrtiću je radilo 114 radnika iz razloga što je 14-ero radnika zaposleno na zamjenama zbog rodiljnog/porodiljskog dopusta, dopusta za njegu djeteta ili dugotrajnog bolovanja.

II. MATERIJALNI UVJETI RADA

Materijalno okruženje u kojemu boravi dijete rane i predškolske dobi ima poseban značaj jer dijete uči promatrajući, čineći i sudjelujući. Suvremene ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja su takve ustanove u kojima je djeci omogućen slobodan odabir aktivnosti, prostor koji je oblikovan i prilagođen djetetovim interesima i potrebama, koji omogućuje istraživačke aktivnosti koje aktiviraju dječja osjetila te komunikaciju i interakciju na demokratskim načelima, drugim riječima u kojima su djeci stvoreni uvjeti za prirodno učenje, razvoj i napredak.

Tijekom godine unaprijedili smo materijalne uvjete rada u skladu s Godišnjim planom i programom (pedagoška godina) i Planom nabave (kalendarska godina) pa su tako:

- Nabavljena su nova didaktička sredstva za igru u skupinama,
- Nabavljena su sredstva za igru na dvorištu (trikikli, autići, lopte, klackalice, kantice, lopatice, grabljice),
- Dokupljene su nove slikovnice prema iskazanim potrebama odgojitelja,
- Nabavljena je stručna literatura za vrtićku knjižnicu,
- Izvršena je godišnja nabava potrošnog likovnog materijala te je izvršena nadopuna prema potrebi,
- Nabavljena je inox napa za odsis pare za centralnu kuhinju
- Nabavljen je profesionalna perilica rublja za područni objekt Desinec,
- Nabavljena je profesionalna sušilica rublja za područni objekt Desinec,
- Nabavljeni su ormari za odlaganje posteljine za područni objekt Desinec,
- Dokupljeno je posuđe za kuhanje (lonci, poklopci, tembala, tanjurići i sl.)
- Dokupljen je pribor za jelo (žlice, vilice, zdjelice, vrčevi),
- Nabavljena su tri prijenosna računala za potrebe stručnih suradnika,
- Nabavljena su dva pisača za područne objekte Cvetković i Gorica Svetojanska,
- Izvršeni su parketarski radovi centralnom objektu (brušenje i lakiranje parketa),
- U nekoliko soba dnevnog boravka sanirani su zidovi zbog pojave vlage,
- Nabavljena su dva prijenosna zvučnika za područne objekte Radost 2 i Desinec,
- Izmijenjena je nefunkcionalna audio oprema,
- Nabavljen je jedan stol za previjanje,
- Nabavljena su servisna kolica za centralni objekt,
- Nabavljeni su novi tepisi za grupe,
- Dokupljene su tetra pelene, frotir podbradci i prekrivači za prekrivanje hrane na servisnim kolicima,
- Nabavljena je radna odjeća i obuća za sve radnike.

Financijska sredstva predviđena financijskim planom su zbog nepovoljnih gospodarskih okolnosti ograničena i primarno služe za redovno poslovanje te zamjenu dotrajale opreme. Unatoč svemu, dospjele obveze su redovno podmirivane, redovno su isplaćivane plaće i uplaćivani doprinosi. Redovito je radnicima isplaćena naknada za prijevoz na posao i s posla, kao i druga materijalna prava ugovorena Kolektivnim ugovorom.

III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Glavne zadaće skrbi za tjelesni rast i razvoj djece planirane su u skladu sa Programom zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima, Nacionalnim kurikulumom ranog i predškolskog odgoja što uključuje cjelovitost i individualnost njege svakog pojedinog djeteta u fleksibilnoj organizaciji života djeteta u ustanovi. Prihvaćanjem i primjenom načela fleksibilnosti stvaraju se uvjeti za uspješno zadovoljavanje specifičnih potreba svakog pojedinog djeteta, osobnog ritma uz poštivanje njegovih prava i razvoj njegovih potencijala osobnim tempom.

Kvalitetni partnerski odnosi sa roditeljima uz reciprocitet razmjene informacija o djetetu imaju za cilj djetetovu dugoročnu dobrobit.

1. Razvoj brige za sebe i druge

Specifični cilj 1: Prepoznavanje i prihvaćanje vlastitih i potreba drugih uz razvijanje skrbnih odnosa

Priručnik „Odgoj za humanost od malih nogu“ nastao je na temelju Programa „Humane vrednote – odgoj za humanost te omogućuje djeci rane i predškolske dobi i odraslima“ koji se njima bave stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti za humaniji, zdraviji i sigurniji život. Odabrani primjeri aktivnosti iz priručnika omogućuju usvajanje humanih vrednota od najranije dobi, na upečatljiv, djeci primjeren i zanimljiv način. Na isti takav način moguće je razvijati osjetljivost za očuvanje svojeg i tuđih života u različitim po život opasnim situacijama.

Nakon dobivenog pozitivnog stručnog mišljenja Agencije za odgoj i obrazovanje te odobrenja Ministarstva znanosti i obrazovanja za korištenje priručnika u odgojno-obrazovnim ustanovama za djecu rane i predškolske dobi koristi se u predškolskim ustanovama.

U kvalitetnom odgojno-obrazovnom kontekstu, pažljivo pripremljenom i osmišljenom djeca mogu učiti komunicirati i uspostavljati različite odnose usmjerene k razvijanju osjećaja za humane odnose među ljudima, uvažavanje različitosti, suosjećanja, tolerancije, ali i odgovornosti za vlastite odluke i postupke u zajednici. Djeca rane i predškolske dobi brzo uče, usvajaju određene navike te razvijaju različite vještine posve prirodno, u skladu s iskustvima koja su im dostupna. Njihovo je učenje kontekstualizirano i emocionalno obojeno. Stoga je od posebne važnosti kvaliteta odgojno-obrazovnog konteksta, odgovornost i uloga odraslih te ozračje i načini usvajanja određenih znanja, vještina i stavova. Proces učenja osmišljen je i prilagođen njihovim potrebama.

Aktivnosti iz navedenog priručnika u odgojnim skupinama su provođene u periodu od listopada 2022. godine do veljače 2023. godine. Sve aktivnosti bile su usmjerene sigurnosti djece i pridonosile su istoj. Aktivnosti koje su realizirane su dokumentirane i prezentirane putem PowerPoint prezentacija koje su ujedno bile motivacija za registriranje na platformu Hrvatskog Crvenog križa pod nazivom „Sigurnija djeca“. Zahvaljujući promišljanju i angažmanu odgojitelja i djece naš je vrtić dobio status „Naš vrtić je siguran“. Na taj način smo već treću godinu za redom uključeni u projekt "Sigurnija djeca" u organizaciji Hrvatskog društva Crvenog križa i EU Erasmus+. Odgojitelji ističu da je i njima i djeci ovakav način rada bio vrlo zanimljiv i koristan.

2. Usvajanje prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja

Pravilna prehrana jedan je od bitnih čimbenika za osiguravanje zdravlja djeteta. Prehrani djece treba pristupiti interdisciplinarno. Što uključuje sve stručnjake za ovo područje kako bi mogli unaprijediti djetetovo zdravlje. Oni trebaju promišljeno, odgovorno i timski surađivati i na problematici prehrane djece u vrtiću i međusobno uskladiti zadaće, metode i postupke djelovanja. S obzirom da dječji vrtić nije zatvoren sustav, njegovi djelatnici trebaju aktivno uključiti i roditelje u odgojno – obrazovni rad u vrtiću. Vrtić postaje dinamičan i otvoren sustav koji prihvaća različita argumentirana mišljenja i preporuke stručnjaka, u cilju razvoja djeteta kao zdravog pojedinca. Djetetove osnovne potrebe i prava na njihovo zadovoljavanje primarni su ciljevi i zadaće u dječjem vrtiću. Timski pristup u planiranju prehrane zahtijeva definirane radne uloge pojedinaca u tom složenom procesu. U stvaranju povoljnog konteksta za realizaciju suvremenog pristupa prehrani u dječjem vrtiću sudjeluju svi zaposlenici; ravnatelj, zdravstveni voditelj, odgojitelji, kuhar, tehničko osoblje, te naravno djeca i njihovi roditelji kao neizostavni čimbenici u procesu dogovaranja i suradnje.

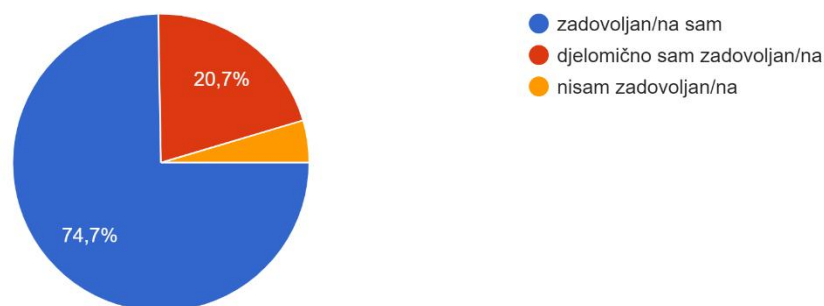
Specifični cilj 2: Osiguravanje kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama

Jelovnici su redovito planirani na mjesečnoj razini u skladu sa Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima (NN 121/2007.), te prema priručniku Prehrambeni standardi za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću - jelovnici i normativi (2007). Jelovnici su planirani na način da se osigura sezonska izmjena namirnica, a dopunjavani su uvođenjem novih namirnica u jelovnik da bi djeci bila omogućena degustacija novih jela.

Anketom za roditelje utvrđeno je da je 74,7% roditelja zadovoljno sa prehranom u vrtiću te prehranu opisuju kao raznoliku i zdravu. Njih 20,7% roditelja su djelomično zadovoljni sa jelovnikom u dječjem vrtiću, ali smatraju da bi prehrana trebala biti raznovrsnija.

Jeste li zadovoljni kvalitetom prehrane u vrtiću?

435 odgovora

Graf. Zadovoljstvo roditelja kvalitetom prehrane u vrtiću

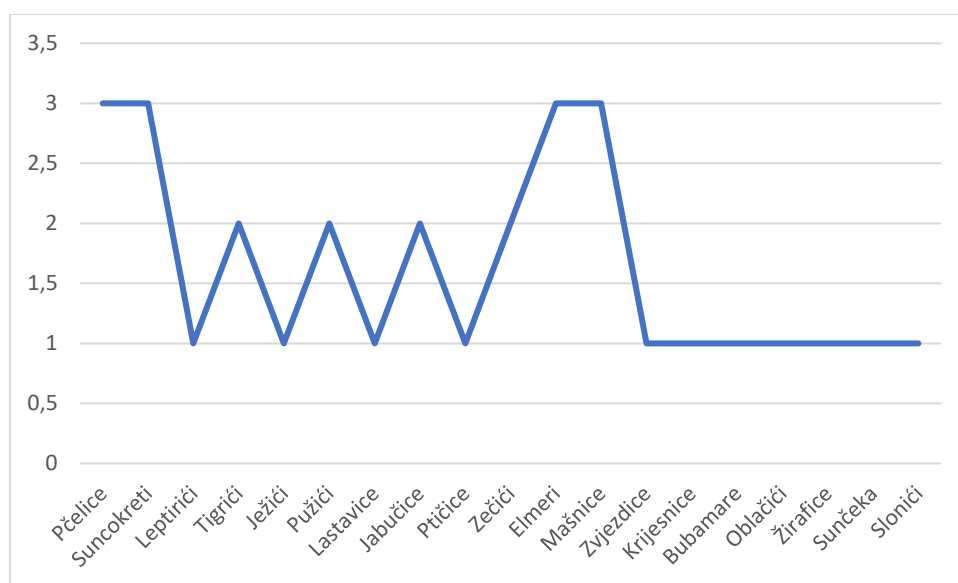
Zdravstvena ispravnost hrane osigurana je po načelu HACCAP plana koji se dva puta godišnje revidira te se provode edukacije i sastanci HACCAP tima, kojeg čine zaposlenici zaduženi za pripremu, rukovanje i dostavu hrane. Navedeno doprinosi dobroj higijenskoj praksi u pripremi hrane.

Specifični cilj 3: Usvajanje rituala hranjenja i razvoja prehrambenih preferencija kod djece

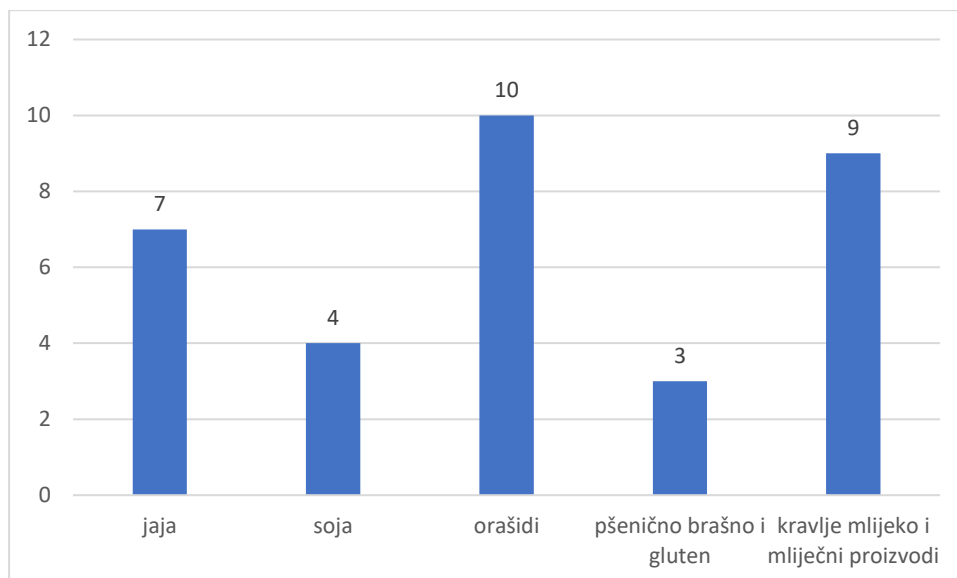
Dnevni ritam obroka u odgojnim skupinama sa pravilnim vremenskim razmakom bio je u skladu sa izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane u dječjim vrtićima i Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost. Kontinuiranim praćenjem tijeka odvijanja obroka u odgojnim skupinama te izlaznoj anketi odgojitelja, može se zaključiti da se važeći Prehrambeni standard Dječjeg vrtića poštuje.

Specifični cilj 3: Otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djeteta

Ove godine u vrtiću je boravilo 30 djece sa specifičnim potrebama u prehrani. Od toga 23 sa alergijom na hranu. U suradnji sa roditeljima izrađeni su individualni Planovi zdravstvene njege i prehrana je usklađena sa medicinskom dokumentacijom. Prehrana je provedena u skladu sa Standardom za prehranu djece na dijetalnoj prehrani Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.

Graf. Prikaz djece sa posebnim potrebama u prehrani po skupinama

Graf. Prikaz najčešćih prisutnih alergena

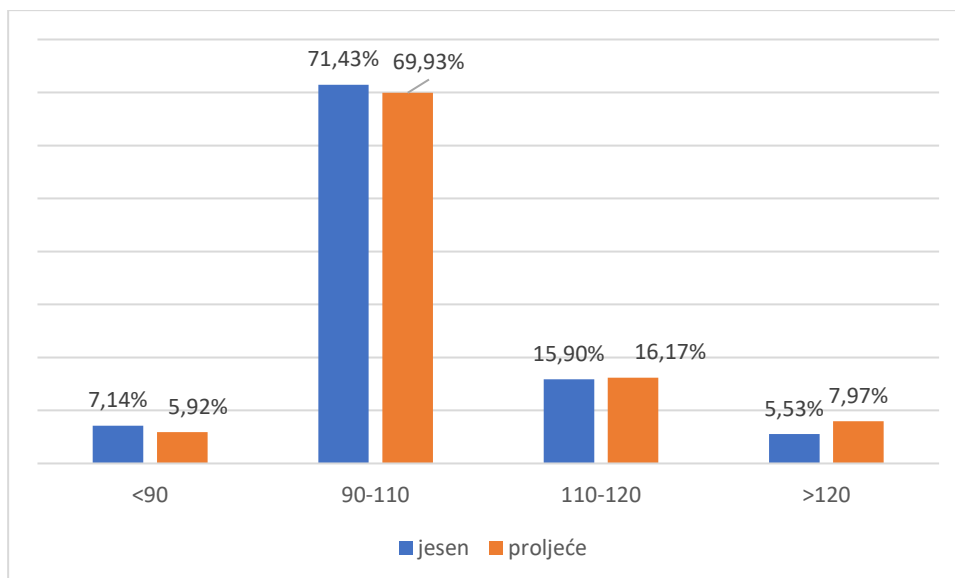
Specifični cilj 5: Promicanje važnosti zdrave i odgovorne prehrane

Važnost zdrave prehrane u odgojnim skupinama kontinuirano je promicano kroz: planirane aktivnosti u neposrednom radu sa djecom, provođenjem projekta „Tjedan zdrave prehrane“, nastavkom projekta „Živjeti zdravo u vrtiću“ obilježavanjem Dana kruha - Dana zahvalnosti za plodove zemlje na razini odgojne skupine te aktivnostima vezanim uz provođenje Plana djelovanja Eko vrtića.

Specifični cilj 6: Praćenje rasta i razvoja djece te stanja uhranjenosti

Antropometrijska mjerenja djece su provedena u jesen kroz studeni i prosinac 2022. te u proljeće kroz travanj i svibanj 2023. U jesenskom mjerenju je izmjereno 70,1% od ukupnog broja djece, a u proljeće je izmjereno 70,9% od ukupnog broja djece. Ostatak djece nije promjeren radi izostanka iz vrtića ili aktivnosti koje su bile unaprijed planirane za djecu određene dobi.

Na grafu je vidljivo da je u jesen 2022. 7,14% mjerene djece pothranjeno, dok je taj postotak na proljeće 2023. manji za 1,22%. Gojaznost djece je već dulji niz godina u porastu pa je tako vidljivo da je u jesen 2022. kod 5,53% mjerene djece detektirana gojaznost, a u proljeće kod 7,97% djece, što čini razliku od 2,44%.

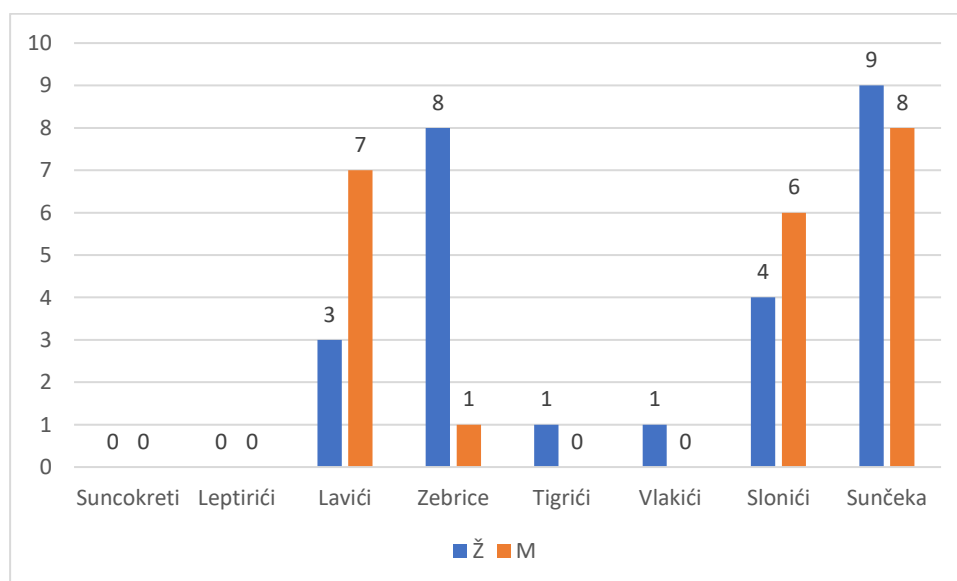

Graf. Prikaz uhranjenosti djece u postotcima za jesen i proljeće

3. Njega djeteta u jaslicama

Specifični cilj 7: Stvaranje uvjeta koji smanjuju rizik predugog nošenja pelena – podrška odraslih

Cilj istraživanja bila je analiza i evaluacija broja djece koja su u pedagošku godinu krenula kao pelenaši, a do kraja godine se odvikli od nošenja pelena. Odgojitelji su odgovorili kroz anketu koju smo postavili te dodatnu edukaciju i potporu u odvikavanju od nošenja pelena smatraju korisnom za rad. U istraživanju su sudjelovale odgojne skupine: Suncokreti, Leptirići, Tigrići, Lavići, Zebrice, Sunčeka, Slonići i Vlakići. Roditeljima su podijeljeni informativni letci sa korisnim savjetima u procesu odvikavanja od pelena.

Graf. Prikaz djece po spolu koja su do svibnja 2023. odviknuta od pelena

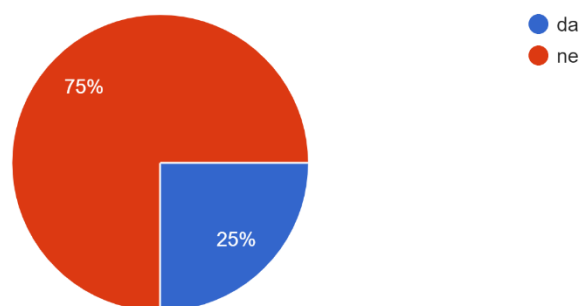
Specifični cilj 8: Stvaranje uvjeta koji smanjuju rizik posljedica korištenja dudu varalice i bočica za hranjenje – podrška odraslih

Djeca koja koriste dudu, dulje od treće godine života, imaju veći rizik za nastanak dentalnih problema i deformacije govornih organa. Primijetili smo da sve više djece u dobi od treće godine života koriste dudu. Odgojiteljima smo izradili anketu o prisutnostima dudu u njihovom odgojnim skupinama. Odgojitelji u većini smatraju da korištenje dudu kod djece može uzrokovati nepravilnosti u razvoju govora te kod 25% djece koja koriste dudu varalice ili bočice su uočene nepravilnosti u ranom razvoju govora.

Odgojne skupine koje su sudjelovale u ovom aktivu su: Suncokreti, Leptirići, Tigrići, Lavići, Zebrice, Sunčeka, Slonići i Vlakići.

Primjećujete li kod neke djece nepravilnosti u ranom razvoju govora radi korištenja dudu varalice i bočice?

8 odgovora

Graf. Postotak uočenih nepravilnosti u ranom razvoju govora

4. Usvajanje kretnih navika za dobrobit razvoja motoričkih potencijala

Prema programu mjera zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima jednu četvrtinu provedenog vremena u vrtiću dijete treba provesti u pokretu. Odgojitelji navode kako su razvoj motoričkih potencijala djece prilagodili dobi te su provodili aktivnosti kroz tjelesni odgoj i boravkom na zraku. Kao otežavajući faktor pri provedbi aktivnosti navode mali prostor za one odgojne skupine koje imaju veći broj djece.

Specifični cilj 9: Zadovoljavanje potrebe za kretanjem

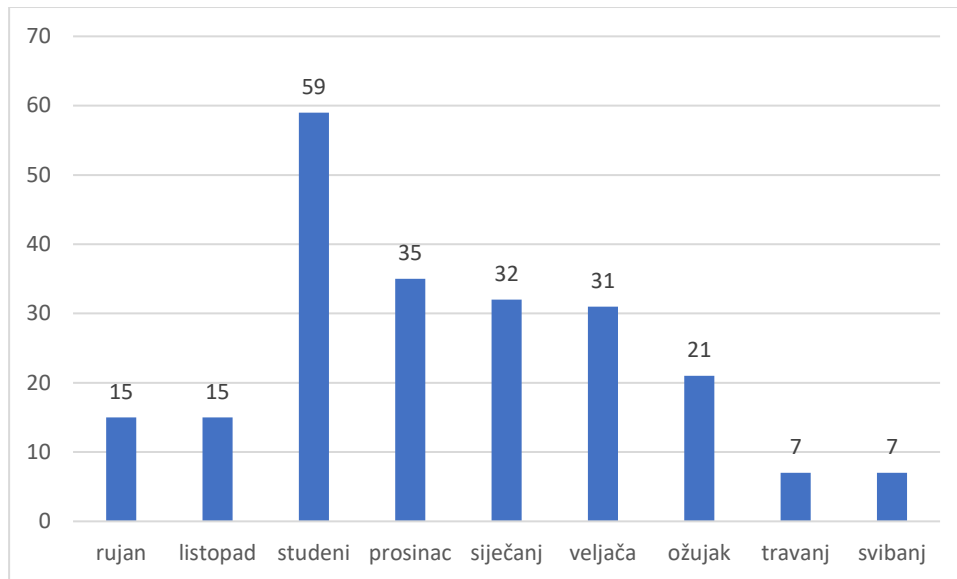
U suradnji sa Gradom Jastrebarsko, sve odgojne skupine su obilježile tjedan mobilnosti pod nazivom „Kombiniraj i kreći se“, koji se provodio u tjednu od 16. rujna do 20. rujna 2022.

Od listopada 2022. kontinuirano tokom godine provodio se projekt „Kišni dan“ u odgojnim skupinama: Ptičice, Zečiči, Kruškice, Koale, Elmeri, Krijesnice, Bubamare, Šapice, Ribice, Oblačići, Žabice, Brodići, Vjeverice, Mačkice i Žirafice.

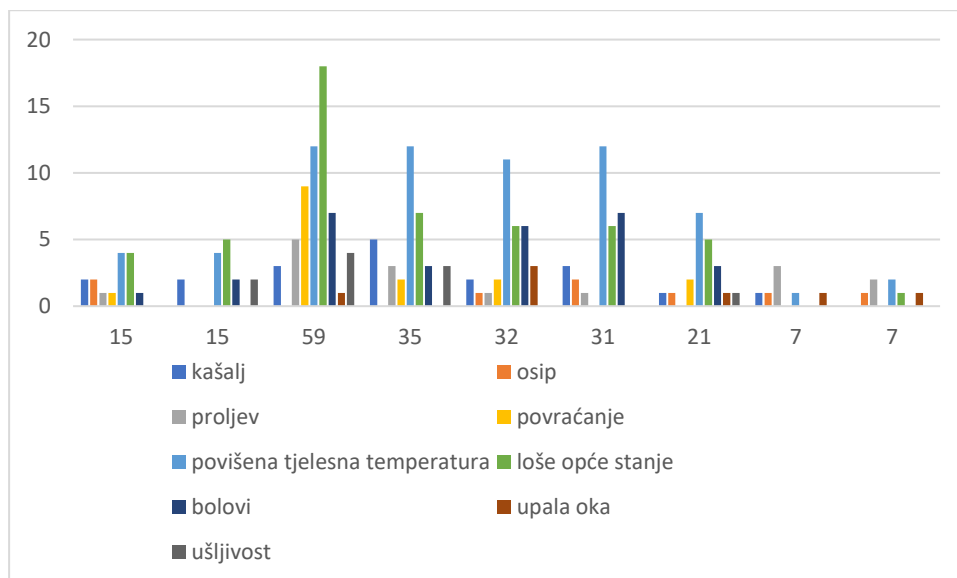
Dječja olimpijada je ove godine obilježena na nivou odgojnih skupina u svibnju 2023.

5. Sposobnost otkrivanja aktualnih, potencijalnih i trajnih zdravstvenih problema djeteta

Mjere zdravstvene zaštite djece u dječjim vrtićima provode se u skladu s Planom i programom mjera zdravstvene zaštite. Ukoliko se kod djece primijete simptomi zaraznih bolesti, dijete se izolira iz skupine. Ove pedagoške godine iz odgojnih skupina izolirano je 170 djece, a najveći broj slučajeva bila je povišena tjelesna temperatura i loše opće stanje djeteta.

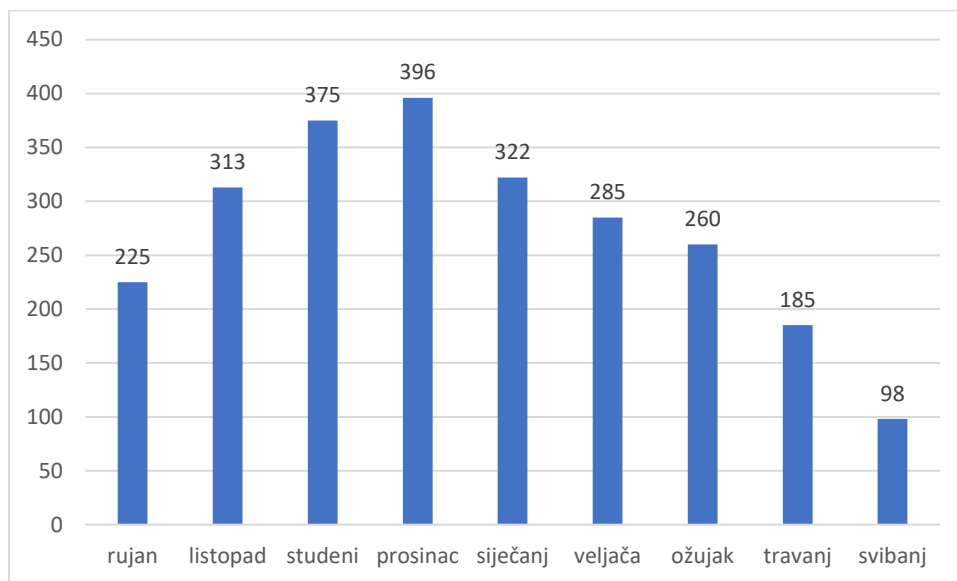

Graf. Prikaz izolacije djece iz odgojnih skupina kroz pedagošku godinu u periodu od rujna 2022. do svibnja 2023. godine

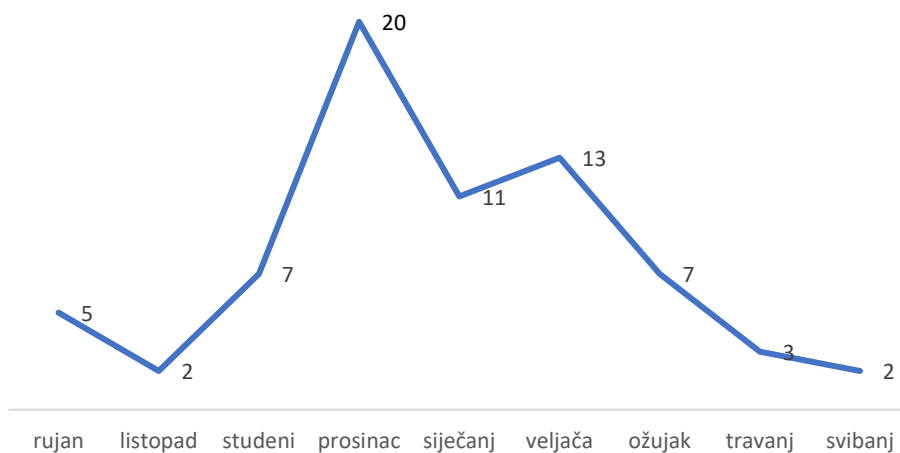

Graf. Prikaz razloga izolacije djece iz odgojnih skupina

Uvidom u liječničke ispričnice kroz pedagošku godinu najčešći izostanci djece iz kolektiva su zbog akutnih infekcija donjeg dišnog sustava, drugih bolesti uzrokovani virusima.

Graf. Prikaz ukupnih izostanka djece iz vrtića kroz pedagošku godinu

Graf. Prikaz izostanaka iz vrtića kroz pedagošku godinu u trajanju dulje od mjesec dana

Vidljivo je iz grafova da je najveći broj pobola prevladavao u prosincu kada je i očekivano više infekcija dišnog sustava.

Specifični cilj 10: Osnaživanje odgojitelja u zbrinjavanju zdravstvenih problema djeteta

Temeljem procjene aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djece baziranih na medicinskoj dokumentaciji, u suradnji s roditeljima izrađeni su individualni planovi zdravstvene njege za

50-ero djece. Odgojitelji i tehničko osoblje su dobili točne upute o intervencijama koje su potrebne za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta u vrtiću te o upravljanju zdravstvenim rizicima.

Razlog zbog kojeg se vodi proces	Broj djece
Poremećaj u hranjenju	4
Nutritivne alergije	23
Epilepsija	4
Febrilne konvulzije	5
Afektivne respiratorne krize	2
Laringofaringealni refluks	1
Atopijski dermatitis	4
Bronhitis	3
Trombocitopenija	1
Nefrotski sindrom	1
Purpura	1
Akutna limfoblastična anemija	1

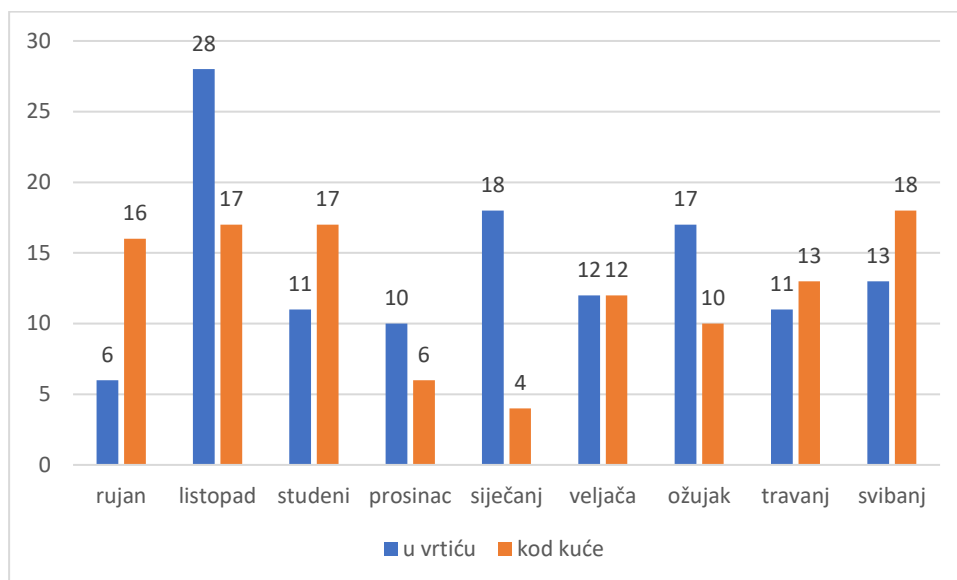
Tablica. Prikaz broja individualnih procesa zdravstvene njege

Vodeći uzročnik nastanka svih vrsta ozljeda kod djece je opravdana dječja zaigranost i znatiželja. U samoj prirodi djeteta je da se svakodnevno upoznaje sa okolinom u kojoj boravi. Najčešći uzroci ozljeda djece predstavljaju padovi zbog nesigurnog kretanja te ozljede nastale u međusobnom sukobu između djece. Nesreće u djece mogu se spriječiti na način da se vodi briga o sigurnosti okruženja u kojem borave djeca, osmišljavaju i provode preventivne edukativne aktivnosti namijenjene djeci i roditeljima koje ih upozoravaju na moguće opasnosti, negativne posljedice i koje ih uče na koji način spriječiti nesreću te kako i kada preventivno djelovati uz provođenje mjera zaštite. Nesreće sa posljedicom ozljeđivanja u djece predstavljaju javnozdravstveni problem u Hrvatskoj i u svijetu zbog potencijalne posljedice trajnog invaliditeta ili smrtnog ishoda. Iznimno su stresne i za dijete i za roditelje i za skrbnike i izazivaju prijeloman događaj sa fizičkim, psihičkim i socijalnim posljedicama na žrtve.

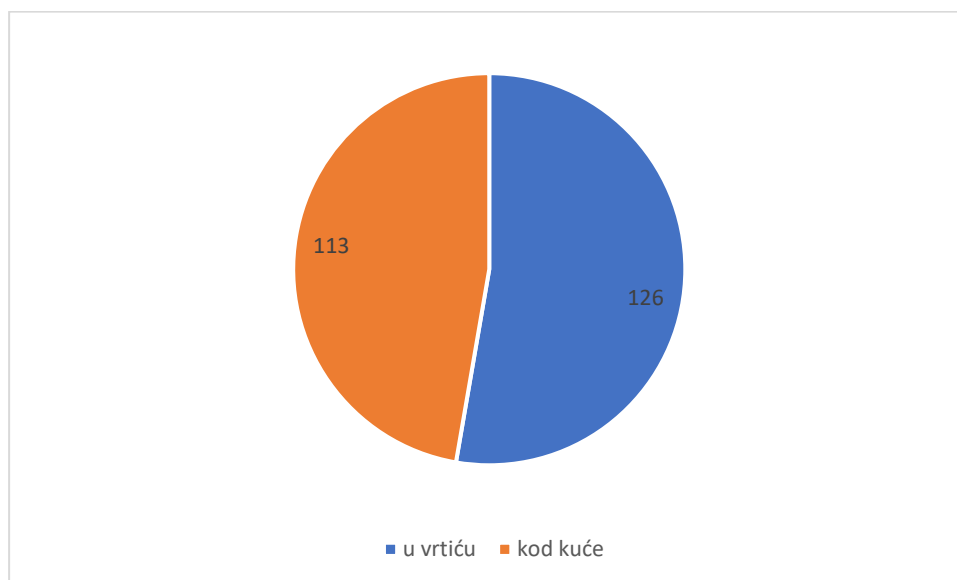
Evidentiranjem ozljeda djece nastalih u vrtiću odnosno kod kuće dobivamo važne podatke o uvjetima u kojima ozljede nastaju te mogućnost djelovanja u prevenciji istih temeljem analitičkog pristupa. Ozljede evidentiramo na za to predviđenim obrascima. Roditelj ispunjava izjavu od ozljedi djeteta kod kuće, prilikom dovođenja ozlijeđenog djeteta u kolektiv. Odgojitelj ispunjava izjavu o ozljedi djeteta u vrtiću. Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću sadrži slikovni opis intenziteta boli kako bi djeca u dobi

od tri godine mogla aktivno participirati u procjeni svog zdravstvenog stanja te skalu procjene stanja male djece za odgojitelje. Evidentirano je 167 ozljeda koje su se dogodile u vrtiću, 104 koje su se dogodile kod kuće, u periodu od rujna do travnja.

Ozljeda djece kod kuće bilo je sveukupno 113, njih devetero zahtijevalo je pomoć u zdravstvenoj ustanovi.

Graf. Prikaz ozljeda od rujna 2022. do svibnja 2023. u vrtiću i kod kuće

Graf. Prikaz sveukupnih ozljeda kroz pedagošku godinu u vrtiću i kod kuće

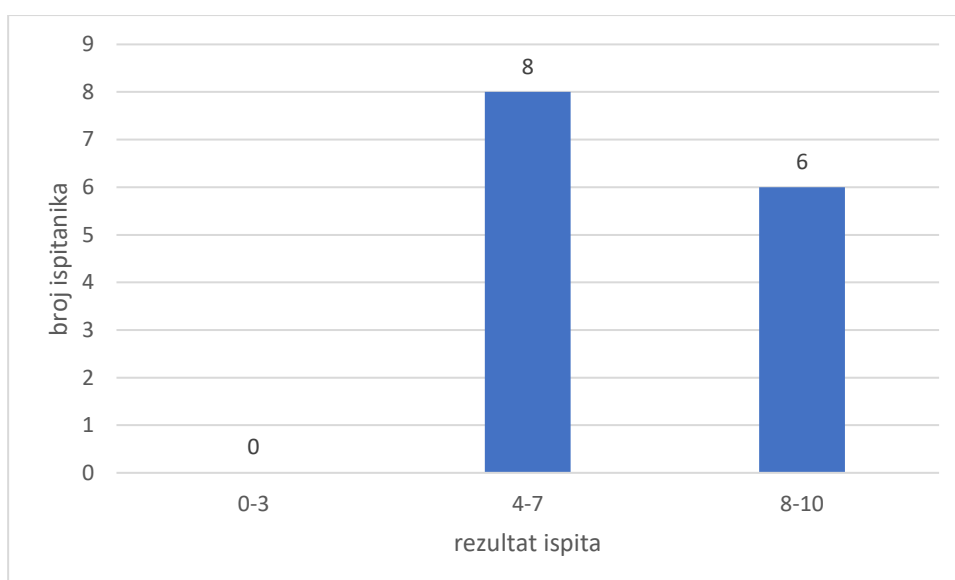
Specifični cilj 11: Usvajanje i provedba pojačanih protuepidemijskih mjera vezanih uz zarazne bolesti

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. U suradnji sa Županijskim ZZIZ redovito su provođeni zdravstveni pregledi djelatnika.

Jedna radnica bila je obveznik polaska Tečaja proširenog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica. Tečaj je polazila pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo - Ispostava Jastrebarsko, koji je uspješno položila.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane redovito je provođena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija te HACCAP planu.

U ožujku 2023. koordinatorice HACCAP sustava održale su edukaciju djelatnika koji čine HACCAP tim. Prije same edukacije, djelatnici su ispunjavali ispit provjere znanja HACCAP sustava te je analizom rezultata utvrđeno da je od ukupno 14 ispitanika njih 6 ostvarilo vrlo dobar ili odličan rezultat, dok je njih 8 ostvarilo dovoljan ili dobar rezultat. S obzirom da je edukacija održana nakon testa provjere znanja, smatra se da su djelatnici obnovili svoje znanje o HACCAP sustavu.

Graf. Prikaz rezultata ispita provjere znanja HACCAP sustava

Mjere DDD provođene su dva puta godišnje prema Planu.

6. PROMOCIJA USVAJANJA ZDRAVIH STILOVA ŽIVOTA

Zdravstveno prosvjeđivanje djece i odraslih je važna zadaća, a u svrhu promicanja zdravlja i zdrave prehrane i usvajanja zdravih životnih navika.

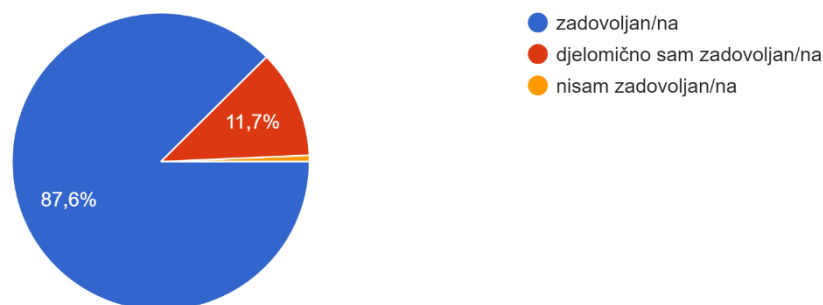
Specifični cilj 12: Zdravstveno prosvjeđivanje djece i odraslih

Kroz pedagošku godinu je zdravstveno prosvjeđivanje provedeno kroz izradu edukativnih letaka sa zdravstvenim temama, individualnim razgovorima s roditeljima djece s posebnim potrebama u tjelesnom zdravlju te kroz roditeljske sastanke u odgojnim skupinama. Roditeljski sastanci sa zdravstvenom temom „Kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću“ održani su za roditelje odgojnih skupina: Sunčokreti, Leptirići, Tigrići, Zebrice, Lavići, Vlakići, Slonići i Sunčeka.

Anketom smo ispitali koliko su roditelji zadovoljni usvajanjem higijenskih navika djeteta u vrtiću pri čemu je 87,6% roditelja odgovorilo da su zadovoljni, a 11,7% roditelja su djelomično zadovoljni usvajanjem higijenskih navika djeteta.

Jeste li zadovoljni usvajanjem higijenskih navika Vašeg djeteta u vrtiću?

435 odgovora

Graf. Zadovoljstvo roditelja usvajanjem higijenskih navika djeteta u vrtiću

Specifični cilj 13: Suradnja sa ustanovama koje se bave zaštitom zdravlja djece

Sve aktivnosti koje su bile planirane u pedagoškoj godini su realizirane.

Rad na projektu Crvenog križa, Siguran vrtić sudjelovale su odgojne skupine: Kruškice, Koale, Elmeri, Prstići, Mašnice, Zvezdice i Krijesnice.

Početak aktivnosti u odgojnim skupinama bio je listopad 2022., a trajao je do veljače 2023. godine. Aktivnosti koje su realizirane su dokumentirane i prezentirane putem PowerPoint prezentacija koje su ujedno bile motivacija za registriranje na platformu Hrvatskog Crvenog križa pod nazivom „Sigurnija djeca“. Zahvaljujući velikom zalaganju odgojitelja, djece i stručno razvojne službe po treći puta naš je vrtić dobio status „Naš vrtić je siguran“. I na taj način smo se uključili u projekt "Sigurnija djeca" u organizaciji Hrvatskog društva Crvenog križa i EU Erasmus+.

Rad na projektu Crvenog križa, Siguran vrtić- Priprema za izvanredne situacije - provedene aktivnosti iz priručnika „Odgoj za humanost od malih nogu“. Sudjelovale su sve odgojne skupine. Aktivnosti su realizirane te dokumentirane i prezentirane putem PowerPointa do konca studenog 2022.

Rad na projektu „Živjeti zdravo u vrtiću“ sudjelovale su odgojne skupine: Pužići, Lastavice, Jabučice, Ptičice i Zečići. Aktivnost se provodila u odgojnim skupinama od listopada 2022. do ožujka 2023. godine. Aktivnosti su realizirane i prezentirane putem PowerPointa.

Obilježen je Tjedan zdravlja u vrtiću kroz projekt pod nazivom „Tjedan zdrave prehrane“ u razdoblju od 03. travnja do 15. svibnja 2023. godine. Sudjelovale su sve odgojne skupine. Provedene aktivnosti u odgojnim skupinama prezentirane su putem plakata i fotodokumentacijom. Odgojitelji ističu da je ova aktivnost pobudila veliki interes kod djece.

U ožujku 2023., održane su radionice GDCK Jastrebarsko „Zubić mali“ u kojima su sudjelovale odgojne skupine: Pužići, Lastavice, Jabučice, Prstići i Kruškice. U travnju 2023. održane su radionice GDCK Jastrebarsko „Male čiste ruke“ u kojima su sudjelovale odgojne skupine: Žabice, Vjeverice i Elmeri.

U svibnju 2023. obilježena je „Smotra prve pomoći“ pod vodstvom GDCK Jastrebarsko u kojem su sudjelovale odgojne skupine objekta Radost 2: Bubamare, Oblačići, Šapice, Ribice i predškola.

Održano je individualno usavršavanje na temu: „Prva pomoć kod epileptičnog napadaja i febrilnih konvulzija – kako ih prepoznati i kako postupiti?“ u svibnju 2023. godine. Svi obvezni sudionici su sudjelovali.

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

ORGANIZACIJSKI UVJETI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Upisi i ispisi u primarni program, Montessori program i program predškole.

Rbr.	Odgojne skupine	Br. djece na kraju ped. god.	Upisani tijekom godine	Premještaj u drugu odg.sk.	Ispisani tijekom godine
1.	PČELICE	14	0	0	0
2.	SUNCOKRETI	15	13	0	0
3.	LEPTIRIĆI	14	1	0	0
4.	LAVIĆI	15	0	0	0
5.	ZEBRICE	15	0	0	0
6.	TIGRIĆI	15	0	0	0
7.	JEŽIĆI	18	0	0	0
8.	PUŽIĆI	20	0	0	0
9.	LASTAVICE	20	0	0	0
10.	JABUČICE	20	1	0	1
11.	PTIČICE	21	0	0	1
12.	ZEČIĆI	21	0	0	0
13.	PRSTIĆI	19	0	0	0
14.	MAŠNICE	24	0	0	0
15.	ZVJEZDICE	24	0	0	0
16.	OBLAČIĆI	26	0	0	0
17.	KOALE	24	1	0	1
18.	ELMERI	21	2	0	1
19.	KRUŠKICE	22	0	0	0
20.	BUBAMARE	27	3	0	1
21.	ŠAPICE	27	2	0	2
22.	KRIJESNICE	22	1	0	0
23.	RIBICE	28	1	0	1
24.	PREDŠKOLA	17	0	0	0
25.	MAČKICE	21	0	0	0
26.	ŽIRAFICE	20	2	2	0
27.	SUNČEKA	20	0	0	0
28.	SLONIĆI	16	1	0	0
29.	VLAKIĆI	15	12	1	0
30.	ŽABICE	21	1	0	1
31.	BRODIĆI	24	0	0	0
32.	VJEVERICE	28	0	0	0

Tablica. Dinamika upisa, premještaja iz skupine u skupinu te ispisa djece

Program predškole s provođenjem je započeo 2. studenog 2022. godine, a završio 31. svibnja 2023. godine. Programom je bilo obuhvaćeno 17 djece u dvije odgojne skupine. Program se provodio dva puta tjedno u trajanju od 3,5 sata u prijedpodnevnim terminima, u vrtićkom prostoru objekta

Radosti 2. Kurikulum predškole (NK, 2014.) temelji se na istim polazištima, ciljevima i načelima kao i Kurikulum vrtića te ne sadrži elemente „školifikacije“ u bilo kojem obliku. Program za djecu predškolske dobi u godini prije polaska u školu osmisli smo na način da svakom djetetu pružimo minimum organiziranog izvanobiteljskog odgoja i obrazovanja. Stoga se, odgojno-obrazovni rad s djecom planirao cjelovito (tematski, projektno), vodeći računa o kontekstualnim uvjetima (okruženju) s ciljem stjecanja raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece. Planirani su poticaji i aktivnosti koji su proizlazili iz odgojno-obrazovnog procesa programa predškole, osluškujući potrebe i interese djece te prema uočenim potrebama od strane odgojiteljice i stručnog tima. Djeca odgojnih skupina "Sovice" i "Breskvice" aktivno su sudjelovala u aktivnostima primarnog programa koji proizlaze iz Godišnjeg plana i programa za pedagošku godinu 2022./2023. i Kurikuluma vrtića za pedagošku godinu 2022./2027., a vidljive su u ovom dokumentu pod poglavljem IV. i podnaslovom „Unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada“. Voditeljica programa predškole bila je odgojiteljica zaposlena u našem vrtiću.

Kraći program ranog učenja stranog jezika, ove pedagoške godine organiziran je u suradnji s vanjskim suradnikom, Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“. Program se održavao za ukupno 69 djece, i to: u centralnom objektu za 31 dijete, u objektu Radost 2 za 18 djece i na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu za 20 djece. U sklopu ovog programa tijekom lipnja 2023. godine održane su završne svečanosti.

STUDENTSKA PRAKSA

Tijekom pedagoške godine 2022./2023. kao vježbaonica za praktično osposobljavanje studenata za rad s djecom predškolske dobi organizirali smo studentsku praksu sukladno uputama i metodičkim zadacima koje su student/ica dobili na fakultetu. Po završetku studentske prakse, a prema rasporedu boravka u odgojnoj skupini, student/ica predaje pripremu i dnevnik prakse stručnoj suradnici pedagoginji, nakon čega se prikupljenim potpisima odgojitelja i ravnateljice, potvrđuje da je student/ica obavila studentsku praksu. Studentima je omogućena posudba stručne literature (1822 naslova) iz vrtićke knjižnice, koju student/ice koriste. Studentima s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta studentsku praksu, vode stručne suradnice, edukacijska rehabilitatorica i logopedinja.

Tablica. Studentice koje su obavile studentsku praksu u Dječjem vrtiću Radost

Fakultet	Godina studija	Redovni/izvanredni studij	Broj studenata
Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb	1. godina studija RPOO	RED.	2
		IZV.	2
	2. godina studija RPOO	RED.	1
		IZV.	/
	3. godina studija RPOO	RED.	/
		IZV.	/
	1. godina DRPOO	RED.	/
		IZV.	/
Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Petrinji	1. godina studija RPOO	RED.	/
		IZV.	1
	2. godina studija RPOO	RED.	/

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu	3. godina studija RPOO	IZV.	/
		RED.	/
	1. godina studija RPOO	IZV.	4
		RED.	1
	2. godina studija RPOO	IZV.	/
		RED.	/
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb	3. godina studija RPOO	IZV.	/
		RED.	1
	1. godina	IZV.	/
		RED.	1
	2. godina	IZV.	/
		RED.	/
UKUPNO	/	IZV.	/
		RED.	13

ODGOJITELJI - PRIPRAVNICI:

Ove pedagoške godine u našoj ustanovi stažira šest odgojiteljica-pripravnica od kojih su tri položile stručni ispit, jedna će polagati u mjesecu rujnu, 2023. godine, a dvije su započele s pripravničkim stažom. Tijekom pripravničkog staža održavaju se dva komisijska uvida u rad odgojiteljica-pripravnica i to uz prisustvo članova Povjerenstva za stažiranje (ravnateljica, mentorica, stručna suradnica). Odgojiteljice-pripravnice su aktivne članice internih stručnih aktivna koji su organizirani unutar ustanove od strane stručnih suradnica i zdravstvenih voditeljica, kao i vanjskih stručnih skupova (Agencija za odgoj i obrazovanje i dr.). Tijekom pedagoške godine, ovisno o polaganju stručnog ispita, održavaju se samo-refleksije i refleksije odgojiteljice-pripravnice koja je položila stručni ispit s drugim odgojiteljicama-pripravnica i mentorica te moderatoricom stručnom suradnicom pedagoginjom. Cilj susreta je umrežavanje, razmjena iskustava (tijek pripravničkog staža, priprema i polaganje stručnog ispita te međusobno osnaživanje). Po položenom stručnom ispitu odgojiteljice-pripravnice na sjednici Odgojiteljskog vijeća prezentiraju stručnu temu koju su pratile, istraživale i implementirale u vlastiti odgojno-obrazovni rad tijekom pripravničkog staža. Pripravnica je omogućena posudba stručne literature iz vrtičke knjižnice (1822 naslova), koju i koriste.

Bitne zadaće na nivou ustanove:

Osiguravanje dobrobiti za dijete:

1. Osnaživanje ključnih kompetencija djece za cjeloživotno učenje
2. Osobna, emocionalna, socijalna i obrazovna dobrobit djeteta
3. Inkluzija - stvaranja kvalitetnih odnosa suradnja i tolerancije
4. Stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja
5. Osiguranje cjelovite njege u zadovoljavanju osnovnih potreba
6. Projekt (FRIENDS program)

Osiguravanje dobrobiti za dijete

Prema Nacionalnom kurikulumu rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema osiguranju dobrobiti za dijete što predstavlja multidimenzionalni, interaktivni, dinamični i kontekstualni proces kojim se integrira zdravo i uspješno individualno funkcioniranje te pozitivni socijalni odnosi u kvalitetnom okruženju vrtića. Osnovna zadaća programa rada Vrtića je razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te poticanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja. Odgojno-obrazovni proces podrazumijeva poticanje cjelovitog razvoja u fleksibilnoj organizaciji cjelovitog odgojno-obrazovnog procesa, u skladu s individualnim potencijalima djeteta.

Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit. Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno. Ostvarivanje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje dobrobiti i načina na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta, a uključuje: osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.

1. Osnaživanje ključnih kompetencija djece za cjeloživotno učenje

Implementaciju Nacionalnog kurikulumu ranog odgoja i obrazovanja (2014.) u velikoj mjeri određuje kultura vrtića (NK, 2014.) koja uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalne i socijalno okruženje vrtića) te vođenje vrtića. Cilj nam je razvoj kompetencija djece u ranoj dobi, koje predstavljaju okosnicu razvoja, osobito razvoja samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi. Posebna pažnja posvetila se osnaživanju sljedećih kompetencija (NKROO, 2014.): komunikacija na materinskom jeziku, komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija, inicijativnost i poduzetnost, kulturna svijest i izražavanje.

Rad s odgojiteljima bio je kreiran kroz individualni rad u fokus grupama s naglaskom osnaživanja kompetencija odgojitelja, a zatim i djece, i to: provodeći akcijska istraživanja s ciljem unaprjeđivanja odgojno-obrazovne prakse. Dokumentacija (portfolio odgojne skupine i/ili portfolio svakog djeteta i/ili obrazac za svako pojedino dijete) kao sredstvo pomogla je pri pažljivijem promatranju i kvalitetnijem dokumentiranju odgojno-obrazovnog procesa dok je samovrednovanje predstavljalo novi početak. Rad s roditeljima također je pratio navedene zadaće kroz individualne konzultacije s ciljem osnaživanja

roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju. Osigurani su specifični uvjeti za provedbu ove zadaće (odgojitelji navode): praćenje potreba i interesa djeteta kao i razvojnih zadaća te planiranje i priprema poticaja za razvoj samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi. Provođenje akcijskog istraživanja motiviralo je na kontinuirano promatranje, promišljanje i vrednovanje koje je omogućilo bolje razumijevanje potreba i interesa djece. Jedan od važnih čimbenika za osnaživanje kompetencija za cjeloživotno učenje djece i odraslih bilo je prostorno-materijalno i socijalno okruženje. Rad s roditeljima kroz individualne razgovore i komunikacijske roditeljske sastanke te stručna usavršavanja odgojitelja i implementaciju stečenih znanja i vještina u odgojno-obrazovni proces pomogao je pri osnaživanju kompetencija djece.

Provedba ove zadaće realizirana je i kroz aktivnosti koje potiču razvoj sposobnosti donošenja odluka samostalno, samovrednovanja, kontrole emocija, razvoja tolerancije (izbor suigrača, materijala, poželjno i nepoželjno ponašanje, međusobno prihvaćanje, kompromis, rješavanje sukoba mirnim putem). Računalo s pristupom internetu, omogućilo je i razvijanje digitalnih kompetencija, kako kod djece tako i kod odraslih. Djeca su poticana na samoinicirane i samororganizirajuće aktivnosti, na sudjelovanje u raznovrsnim istraživačko-spoznajnim aktivnostima, na usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava, na djeci prihvatljiv i primjeren način.

MATERIJALNI I ORGANIZACIJSKI UVJETI RADA

Uloga odgojitelja pri kreiranju prostorno-materijalnog konteksta

Odgojitelji navode da imaju vrlo važnu ulogu pri kreiranju prostorno-materijalnog konteksta. Vodeći brigu o primjerenosti poticaja dječjoj dobi, potrebama njihovog cjelokupnog rasta i razvoja, prostor sobe dnevnog boravka oplemenjen je kako bi bio poticajan za djecu te im omogućio uspješno ostvarenje razvojnih zadaća. Također navode kako je važan kontinuitet promatranja i osluškivanja interesa djece i omogućavanja dostupnosti, npr. Montessori pribora, djeci u skladu s njihovim mogućnostima. Kvalitetno koncipirana soba dnevnog boravka (centri prepoznatljivi, prilagodljiviji, prihvatljiviji, zanimljiviji i estetski privlačni te kontinuirano obogaćivani izrađenim poticajima od neoblikovanog materijala, plakatima s fotodokumentacijom djece u aktivnosti) prepoznata je kao "treći odgojitelj". Ono što odgojitelji posebno ističu je da su djeca aktivno participirala pri kreiranju centara, kako u sobi dnevnog boravka tako i na boravku na zraku.

Odgojitelji navode zadovoljstvo prostorno-materijalnim kontekstom (soba dnevnog boravka, zajednički i vanjski prostor): veličinom sobe dnevnog boravka, funkcionalnošću centara u odnosu na broj upisane djece, kao i sa didaktikom koja u potpunosti zadovoljava potrebe djece, vizualnom podrškom, aktivnom podrškom od strane roditelja (razni poticaji, sudjelovanje roditelja u odgojnoj skupini). Osiguran je zanimljiv prostorno-materijalni kontekst s materijalima dostupnim djeci (primjerenim i mlađima i starijima), ali prije svega siguran i pregledan, unoseći u prostor elemente dječje kulture, fotografije, dječje radove i zapise. Timski rad odgojiteljica dviju odgojnih skupina, prilikom kreiranja prostorno-materijalnog konteksta, urodila je međusobnim povezivanjem, promišljanjem, praćenjem i dokumentiranjem uočenog, a kroz samorefleksiju i refleksiju međusobnim osnaživanjem.

Odgojitelji navode da je izazov bio: pri ponudi pribora i materijal (rastresiti materijal, raznovrsne igre koje uključuju sitne predmete, rezanje škaricama i sl.), što je često teško uskladiti s potrebama i sigurnosti djece jasličke dobi, koja koriste isti prostor; osigurati izazovnu, poticajnu i na istraživanje usmjerenu okolinu u kojoj će djeca kroz igru otkrivati spoznaje o sebi i svijetu te pri kreiranju prostorno-materijalnog konteksta da ono bude ugodno i sigurno.

Prepoznatljivost sobe dnevnog boravka odgojnih skupina tijekom ove pedagoške godine

Prepoznatljivost je vidljiva kroz plakate s dječjim izjavama, zapisima, likovnim radovima i plakatima koje su izradila djeca; kreativnošću dječjih konstrukcija od neoblikovanog materijala; dostupnosti i estetikom poticaja; jasnom strukturom što znači redom jer „Red u prostoru = red u glavi“; kreativnom izražavanju djece; kroz poticaje koje su pripremili odgojitelji; po obilježenim centrima; slikovnim materijalima; dogovoru s djecom o broju djece koja borave u centru; fleksibilnosti tijekom dana (npr. u dogovoru s djecom prilagođavao se prostor); po izboru materijala; po veličini sobe dnevnog boravka; suživotu dviju odgojnih skupina zbog bliskosti korištenja zajedničkog prostora; po jedinstvenom dvorcu koji je postavljen u sobi dnevnog boravka. Jedna odgojna skupina navodi kako je često uvodila izmjene u prostorno-materijalni kontekst.

Prepoznatljivost sobe dnevnog boravka odgojne skupine koja radi prema alternativnoj koncepciji Marie Montessori koja je uređena po Montessori načelima; izložbenim uradcima djece na teme koje su od posebnog značenja djeci; 3D uradcima djece i odgojitelja skupine; poklon znamenitostima koje su donosili roditelji; digitalnim opismenjavanjem djece u godini pred polazak u školu i prezentacijama koje djeca pripremaju jedni za druge. Vidljiv je napredak u samostalnosti djece kao i u organizaciji igre, dobroj međusobnoj komunikaciji i ugodnoj atmosferi. Prethodno navedeno, potvrda je kvalitetno kreiranog prostorno-materijalnog konteksta.

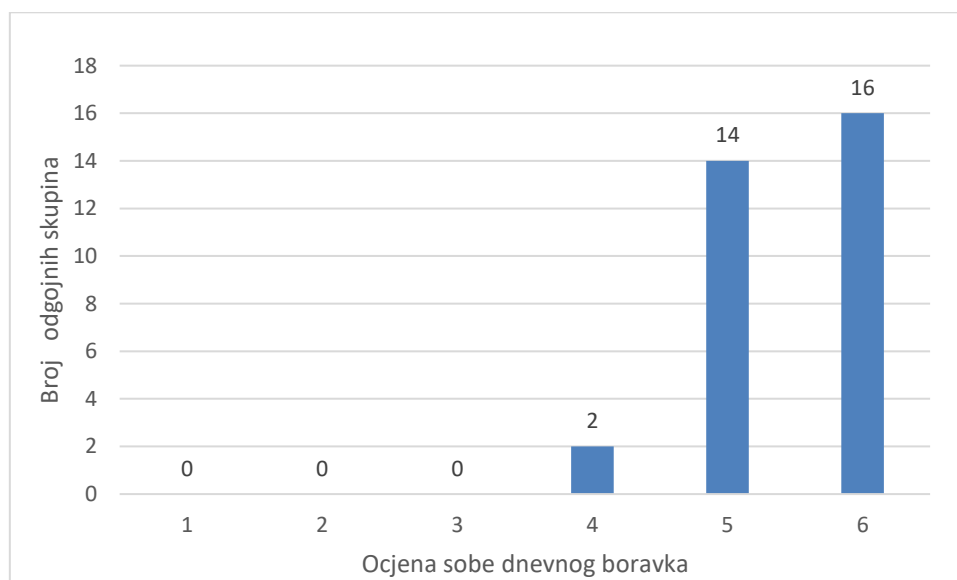
Odgojitelji navode: zadovoljstvo je iskazano zbog aktivnu participaciju djece, kao sukreatora prostora koji im je bio u službi; mogućnošću odabira didaktike i potrošnog materijala uočenima kao potreba i interes djece odgojne skupine, međusobnom suradnjom pri kreiranju prostorno - materijalnog konteksta što je vidljivo kroz projekte, npr.: „Dvorac“, „Mali vrtlari“, „Kišni dan“, „Dinosauri“, „Zimski sportovi“ te posebno istaknutim oformljenim centrima: manipulativno-istraživački centar, likovni centar (otkrivanje boja i tekstura), centru „Pričaonica“ (čitanje i vlastitih slikovnica), glazbeni centar (glazba i pjevanje pomoć posebno u periodu prilagodbe djeteta u vrtić), obiteljskom centru (igra bebama-odvikavanje od pelena) i centru „Avion“.

Zadovoljstvo/nezadovoljstvo sobom dnevnog boravka (odgojitelji navode):

Dobrobit djece je što u interakciji s mlađom djecom razvijaju socijalne vještine te na taj način kreiraju obiteljsku atmosferu (izazov jest planiranje rada i poticaja za djecu jer su sposobnosti, interesi i potrebe djece s obzirom na dob različiti) te suživotom dviju odgojnih skupina. Međusobna suradnja kako odgojitelja skupine i/ili kvarta iskazana je i u suradnji s ravnateljicom i pedagoginjom oko nabave didaktike i potrošnog materijala.

Iskazani izazovi odgojitelja su: kvadratura sobe dnevnog boravka zbog koje su oformljeni centri u holu; soba dnevnog boravka koja nije bila primjerena djeci dobi u 2. godini života; podjelom sobe dnevnog boravka u dva dijela što smanjuje kontrolu nad svakodnevnim situacijama; potrebom za dodatnim osvjetljenjem u prvom dijelu sobe dnevnog boravka; nemogućnosti kvalitetnog prozračivanja prostorija (sezona grijanja-nemoguće je regulirati temperaturu, ometajući faktor kod kreiranja centara je nemogućnost fizičkog odvajanja centara) te akustika u dvije sobe dnevnog boravka

koju uočavaju i djeca (u dogovoru s kolegicama iz susjedne sobe, provedba planiranih aktivnosti, realizirala se u prostoru koji se nalazi nasuprot obiju soba dnevnog boravka, naizmjenice). Odgojitelji navode potrebu za nabavkom utičnica i prekidača za električnu energiju, potrebu za dodatnim dogovorom o korištenju predprostora sobe dnevnog boravka (blizina garderobe, djelomično korištenje prostora za tjelesno vježbanje).

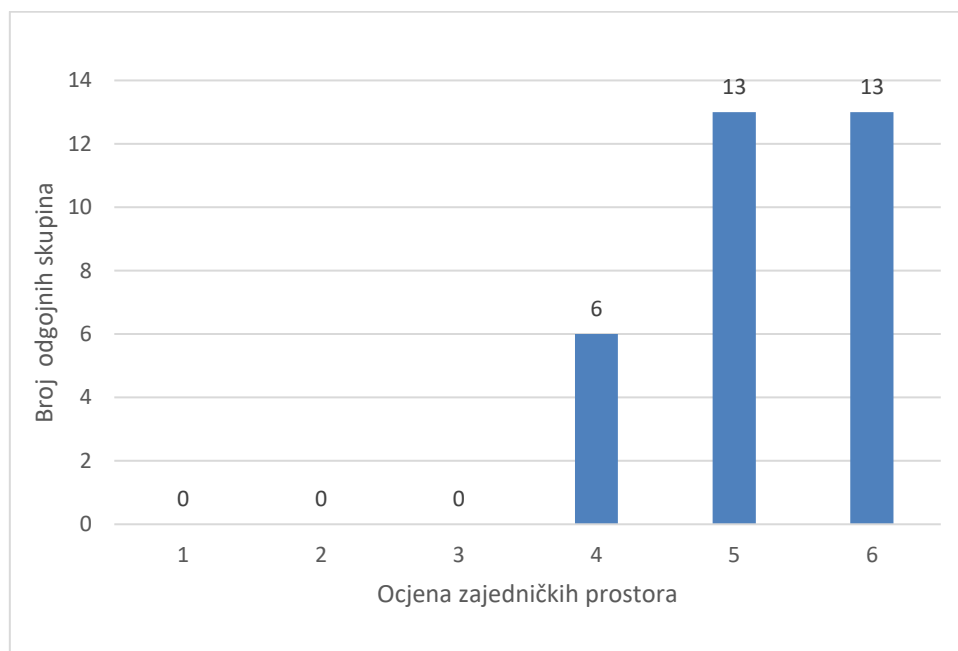
Graf. Odgojitelji procjenjuju ulogu u kreiranju prostorno-materijalnog konteksta i njegovu usklađenost s potrebama djece ocjenama od 1 do 6 (1 označava nezadovoljavajuće, a 6 izuzetno zadovoljavajuće).

Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)

Fleksibilnošću i snalažljivošću omogućili smo da se izuzetno dobro funkcionira u zajedničkom prostoru i to: suradnjom odgojitelja kvarta i tehničkog osoblja koja je omogućila da u zajedničkom prostoru (sanitarije, hodnik) izbjegnemo gužvu prilikom provođenja aktivnosti te odlaska i povratka s boravka na zrak; prilikom uređenja zajedničkog prostora; provođenja tjelesne i zdravstvene kulture; druženja povodom obilježavanja važnih datuma ("Veseli petak", rođendani, predstave); formiranja promjenjivih centara aktivnosti (projekt "Naše drvo", prezentaciju odgojno-obrazovnog procesa (izložba likovnih radova, fotografija, plakata („Roditelj čita priču“); prilikom izložbe maketa, konstrukcija, strojeva i slično); te pri provođenju mirnih aktivnosti tijekom dnevnog odmora. U vrijeme odlaska na boravak na zrak, zbog loše vremenske prognoze, boravak u hodniku iskorišten je za zadovoljavanje potrebe za kretanjem. Zajednički prostor omogućio je formiranje sljedećih centara, npr.: istraživački centar, centar slikovnica, centar "Školica", centar društvenih igara, likovni centar, centar tjelesne i zdravstvene kulture, centar „Kišni dan“, centar „Eko patrola“.

Zadovoljstvo/nezadovoljstvo zajedničkim prostorom (odgojitelji navode): zadovoljstvo prostorom koji je prilagođen djeci; povezanošću s drugim odgojnim skupinama; fleksibilnošću i kreativnošću iskorištenog prostora (koji to ne omogućava); poštivanjem dogovorenih pravila; oformljenom centru slikovnica koji je povezao djecu kvarta; veličinom sobe dnevnog boravka, sanitarnog čvora i garderobe te njihovom funkcionalnošću; brзом prilagodbom djece na prostor s obzirom da je sanitarni čvor udaljen od sobe dnevnog boravka; pravovremenom i otvorenom komunikacijom odgojitelja i djelatnika ustanove što je rezultiralo kvalitetno obavljenim poslom.

Iskazana je potreba za: zvučnom izolacijom kabineta odnosno prostora u kojem stručne suradnice provode individualni rad s djecom kako bi se paralelno mogle provoditi aktivnosti u zajedničkom prostoru; uređenjem jednog dijela vrtića (prvenstveno sanitarnog čvora); potreba za dodatnim dogovorom vezano za korištenje prostora i rekvizita u prostoru predviđenom za tjelesnu i zdravstvenu kulturu ispred soba dnevnog boravka; potreba za postavljanjem vrata u prostoru sanitarija zbog nemogućnosti djece za povlačenjem zastora. Ometajući faktor za funkcioniranje bio je skućeni hodnik; u sanitarnom prostoru u upotrebi su bile samo dvije slavine, dok je kotlić potrebno zamijeniti, a pločice zalijepiti.

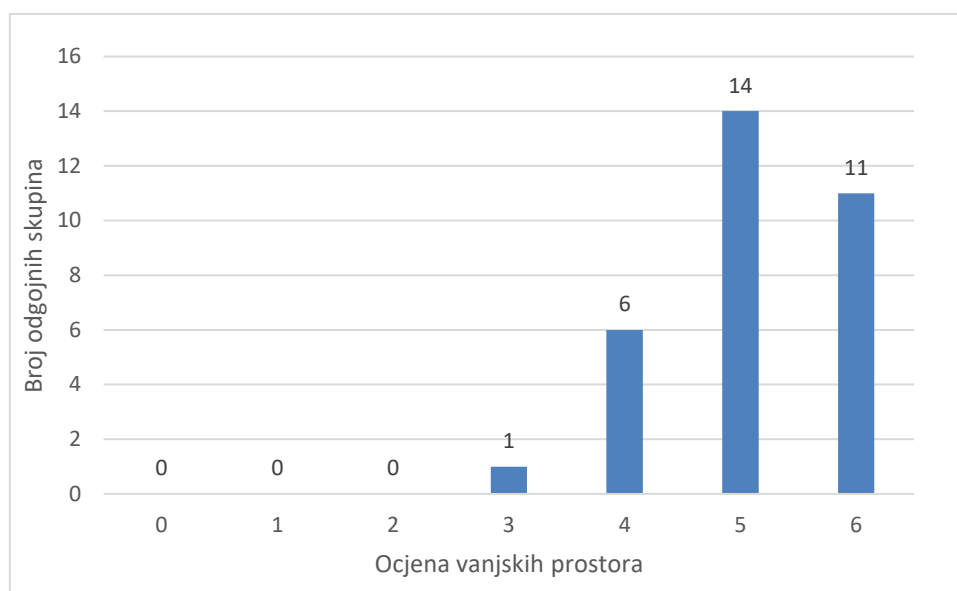
Graf. Odgojitelji procjenjuju ulogu u kreiranju prostorno-materijalnog konteksta zajedničkih prostora i njegovu usklađenost s potrebama djece ocjenama od 1 do 6 (1 označava nezadovoljavajuće, a 6 izuzetno zadovoljavajuće).

Vanjski prostori (provedene aktivnosti, oformljeni centri,...)

Kontinuiranim promišljanjem o poticajima za boravak na zraku kod djece potičemo samostalnost, samoorganizirane, samoinicirane, ali i vođene aktivnosti. Vanjski prostor omogućio je kreiranje centara na otvorenom u skladu s vremenskom prognozom i ovisno o prostoru, i to: likovni centar, centar slikovnica, osiguravanje prostora za igre: „Piknik“, „Putujemo“, „Naša mala kuhinja“ (nalazi se uz pješčanik), centar „Slastičarnica“, centar dramatizacije, centar „Pješčanik“, centar „Zdravo park“, obiteljski centar, centar „Vozila na cesti“ (ocrtana cesta i prijevozna sredstva), glazbeni centar, centar istraživanja, centar građenja i konstruiranja, igru „Kokotičak“ i „Između dvije vatre“, prostor sjenice je pretvoren u centar „Čitaonica i pričaonica“ (koristimo za razgovor i/ili čitanje priča), a po potrebi za likovne aktivnosti. Tijekom boravka na zraku djeci je omogućeno korištenje raznih sprava, sportskih rekvizita i promjenjivih poligona, moguće su igre raznih sportova (nogomet, košarka, graničar), elementarne igre, igre s pjevanjem, ponuđene su neoblikovane igračke za vuču, bućalice i šuškalice, vožnja na guralicama i biciklima, odlasci u šetnju u blizini vrtića, ali i

po našem Gradu ili naselju (ovisno o dobi djece). Djeci su ponuđeni razni materijali na temu: istraživanja (voda, pijesak, kukci), ekologije (briga o okolini, prirodi), stvaralaštva (likovno, glazbeno, dramsko), sportskih aktivnosti (razni poligoni, graničar, školica, preskakivanje užeta, prometni poligon, nogomet, košarka, štafetne igre) te centar ispred sobe dnevnog boravka-terasa (obiteljski centar, centar „Voda“, likovni centar, centar početnog čitanja i pisanja). Jedna odgojna skupina navodi, da s obzirom na dob djece i trenutno nepovoljne vremenske okolnosti, nisu kreirani centri u vanjskom prostoru. Dvije odgojne skupine vanjski prostor dijele s osnovnom školom te zajedničkim snagama oplemenjujemo prostor vodeći se interesima djece.

Zadovoljstvo zajedničkim prostorom iskazano je (odgojitelji navode): opremljenošću spravama na dvorištu, uređenjem prostora za igru pokraj povrtnjaka, hladovinom, oformljenim „Eko parkom“, natkrivenom terasom, veličinom prostora, ograđenim dvorištem (odvojen mali od velikog/novog kvarta), mogućnošću kreiranja centara na otvorenom, sredstvima za igru, suradnjom s odgojiteljicama odgojnih skupina i tehničkim osobljem.

Graf. Odgojitelji procjenjuju ulogu u kreiranju prostorno-materijalnog konteksta vanjskih prostora i njegovu usklađenost s potrebama djece ocjenama od 1 do 6 (1 označava nezadovoljavajuće, a 6 izuzetno zadovoljavajuće).

2. Osobna, emocionalna, socijalna i obrazovna dobrobit djeteta

Osobna, emocionalna, socijalna i obrazovna dobrobit djeteta je vrlo važan aspekt odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi, a podrazumijeva poticanje emocionalnih i socijalnih kompetencija koje se očituju u sposobnosti djece da na prihvatljiv način reagiraju i ponašaju se u različitim situacijama, sposobnosti prilagođavanja ponašanja različitim društvenim obvezama, sustavu vrijednosti i moralnim normama u svojoj okolini te razvoju osobnih potencijala djece. To se može postići osiguravanjem sigurnih i podržavajućih kontekstualnih uvjeta koji omogućavaju privikavanje na izvanobiteljski i institucijski kontekst, potiču kulturu komunikacije, zajedničkog življenja i ophođenja.

Osobna, emocionalna i socijalna dobrobit podrazumijeva subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro te uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih

kompetencija. U svrhu ostvarivanja ove zadaće u okviru kurikuluma odgojne skupine provodile su se aktivnosti koje potiču:

- uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
- otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima
- sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
- poticanje razvoja pozitivne slike o sebi, poticanje razvoja samopoštovanja, asertivnosti, samosvijesti djeteta te samoprihvatanja djeteta (nepotiskivanje emocija, prihvatanje sebe)
- razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja, procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća
- uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s djecom i odraslima
- razvoj senzibiliteta i tolerancije za potrebe drugih, prihvatanje i poštivanje svih živih bića i njihovog dostojanstva, suosjećanje, prihvatanje i međusobno pružanje potpore
- osposobljavanje djeteta za razumijevanje vlastitih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih, poticanje suradnje kao načina ponašanja i uvažavanja drugih,
- timski rad, dogovaranje i podjela uloga, preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i postupke prema sebi, drugima, okruženju
- razvoj osobne autonomije i emancipacije djeteta usmjeren na razvoj samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta, poticanje samostalnosti, upornosti, točnosti, sposobnosti rješavanja problema, svladavanja prepreka i slično
- razvoj kontrole i stabilnosti emocija (posebice ljutnje)
- nenasilno rješavanje sukoba i podizanje razine tolerancije na frustraciju
- smirenu, prisnu i radosnu atmosferu kroz druženje i igru s drugom djecom, učenje socijalnih vještina kroz grupnu dinamiku, igranje društvenih, razvojno-manipulativnih i simboličnih igara.

Kroz navedene aktivnosti dijete postupno uči ne samo izražavati emocije nego i razumjeti emocije ljudi koji ga okružuju, razvija odnose prema sebi i ljudima iz svoje okoline te stupa u sve složeniji odnos s okolinom. Svakodnevni izazovi postavljaju zahtjeve koje je moguće uspješno riješiti različitim sposobnostima, vještinama i znanjima kao što su sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine. Obrasci izražavanja emocija pod snažnim su utjecajem dobi djeteta i stupnja njegova razvoja. Pokazatelji dobrog emocionalnog stanja djeteta su dječja sposobnost kontroliranja širokog dijapazona emocionalnih doživljaja i prikladnih reakcija u emocionalnim situacijama (Brajša- Žganec, 2003). S obzirom na izazove s kojima se i djeca i odrasli svakodnevno susreću nužno je djecu poučavati životnim vještinama kako bi se što efikasnije suočavali sa svakodnevnim zahtjevima i imali vještine prilagodbe novim, promjenjivim situacijama i okolnostima (fleksibilnost i adaptabilnost). Jedan od alata koji pomaže u realizaciji navedenih zadaća je Kurikulum otpornosti. Kurikulum otpornosti prilagođen je djeci predškolske dobi, a nudi ključne alate za prevladavanje nedostataka i prepreka u razvoju uz korištenje osobne snage. Ciljevi Kurikuluma otpornosti su razvijati i poboljšati socijalno i emocionalno učenje djece te njihovu otpornost; poticati zdrave odnose te pozitivno i prosocijalno ponašanje djece; poticati mentalno zdravlje i dobrobit djece te poboljšati akademski angažman, motivaciju i učenje djece. Bit ovog kurikuluma je poučiti djecu vještinama koje su im potrebne da prođu „životne testove“ i da savladaju zapreke na svom putu odrastanja te potiče razvoj sposobnosti pojedinca da se suoči s nedaćama i da se nastavi razvijati unatoč njima. Stoga smo i ove godine pomoću materijala kurikuluma otpornosti nastavili poticati stvaranje psiholoških resursa koji djeci pomažu prebroditi nepovoljne okolnosti i potiču rast i razvoj svakog djeteta.

Praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalnog okruženja te osiguravanju dobrobiti za dijete. Cjelokupni razvoj djece pratio se pomoću lista procjene koje su odgojitelji ispunjavali tromjesečno te trijažnim listama koje odgojitelji ispunjavaju na početku pedagoške godine. Odgojitelji su tromjesečno pratili ostvarivanje razvojnih zadataka u svojim skupinama te su samostalno izrađivali razvojni profil skupine i planirali aktivnosti i poticajno materijalno okruženje za buduće razdoblje. U cilju individualizacije programa odnosno prilagođavanja programa svakom pojedinom djetetu, odgojitelji su izdvojili djecu koja su postigla niže rezultate u pojedinom razvojnog području te su za njih u narednom periodu planirali dodatne poticaje usmjerene na razvoj slabije ostvarenog razvojnog područja. Također su sagledavali i skupinu u cjelini te su planirali dodatne poticaje i za one razvojne zadatke koje većina skupine još nije u potpunosti savladala. Također, početkom pedagoške godine odgojitelji ispunjavaju trijažne liste kojima su izdvojili 38 djece sa odstupanjima u socio-emocionalnom razvoju. Odgojitelji su također detektirali i djecu kod koje su tijekom godine primijećena odstupanja ili promjene u ponašanju, a tijekom godine su i roditelji tražili procjenu i savjetovanje kada su smatrali da postoji odstupanje ili promjena u ponašanju kod djeteta. Najčešći razlozi izdvajanja djece od strane odgojitelja su agresivnost prema vršnjacima, odraslima i predmetima, pretjerana povučenost, nesamostalnost, neadekvatno izražavanje emocija te slabija samokontrola. Najčešći razlozi traženja psihološke podrške od strane roditelja su razvod roditelja, spremnost djeteta za polazak u školu/raniji polazak u školu, poticanje razvoja samokontrole, postavljanje granica djetetu.

Provedene su opservacije djece u skupini, a ovisno o potrebama primijenjena su psihodijagnostička sredstva kao što je projektni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES), ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu, RTČ, ADHDT, CPM s ciljem utvrđivanja specifičnih potreba kod djece te osmišljavanja adekvatnih poticaja za pojedino dijete. Također je praćen cjelokupni razvoj djece s teškoćama u razvoju kao i djece upisane na opservacijski period (opservacija u skupini, primjena psihodijagnostičkih mjernih instrumenata) kako bi timskom procjenom utvrdili adekvatne metode poticanja razvoja djece. S odgojiteljima su provođene individualne konzultacije u cilju zajedničkog planiranja i osmišljavanja materijalnog okruženja te adekvatnih poticaja kao važnog temelja za osiguravanje dobrobiti djeteta te pružanje podrške u suradnji s roditeljima. Materijalno okruženje je kreirano i u dogovoru s djecom te su oformljeni i razni centri koji su pridonijeli osobnoj, emocionalnoj, socijalnoj i obrazovnoj dobrobiti djece kao što su centar prijateljstva, obiteljski centar, centar osjećaja i centar osame čime je stvorena mogućnost da djeca osvijeste emocije i raspoloženja u kojima se nađu, različitost sebe i drugih te zadovoljenje potrebe za osamom, pažnjom, rješavanjem konflikata. U osmišljavanju poticaja osobiti naglasak bio je na razvoju prepoznavanja i izražavanja emocija, sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine, razvoju samostalnosti i neovisnosti u zadovoljavanju potreba, važnosti poštivanja pravila, čekanja i odlaganja zadovoljavanja želja. Naglasak je bio i na jačanju pozitivne slike o sebi, razvoju tolerancije i pozitivnog odnosa prema sebi i okolini, izražavanju mišljenja, zauzimanju za sebe, socijalnim vještinama. Realizirane su i različite aktivnosti stvaranja uzajamnog povjerenja, pripadnosti, timskog rada, pregovaranja i konstruktivnog rješavanja konflikata. Korišteni su raznovrsni poticaji kao što su kutija puna osjećaja, društvene igre, simboličke igre, umjetnički sadržaji, video sadržaji, a također su koristili i situacijske poticaje i konkretne primjere i događanja u skupini. Kao pomoć u osmišljavanju i planiranju aktivnosti za poticanje socio-emocionalnog razvoja odgojiteljima su koristili i priručnici Centra DAR „Agresivno dijete: što činiti?“ i „Mindfulness za djecu i adolescente“. S roditeljima su provedeni individualni razgovori s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija te usklađivanja obiteljskog i

izvanobiteljskog odgoja, odnosno usklađivanja odgojnih postupaka i aktivnosti kako bi zajedničkim naporima osigurali uvjete za dobrobit djeteta.

Obrazovna dobrobit podrazumijeva uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala djeteta (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...). U svrhu ostvarivanja ove zadaće u okviru kurikula odgojne skupine provode se aktivnosti koje potiču:

- radoznalost i inicijativnost djeteta te percepciju sebe kao osobe koja može i voli učiti
- kreativnost, stvaralački potencijal djeteta
- propitivanje vlastitih ideja i teorija (metakognitivne sposobnosti djeteta)
- stvaranje i zastupanje novih ideja
- argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja
- identifikaciju različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu
- idejnu izradu i vođenje projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja)
- visoku uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti (zaokupljenost)
- osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanja njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces
- samoprocjenu djeteta u području učenja.

U okviru ove zadaće osobita pozornost se pridaje prepoznavanju i razvoju potencijala svakog djeteta te uočavanje i prepoznavanje potencijalno darovite djece. Darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovlađava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998). Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rad s potencijalno darovitom djecom uključuje identifikaciju, praćenje i dokumentiranje, individualizirano planiranje, praćenje napredovanja i evaluaciju programa rada, podršku odgojiteljima u planiranju strategija za rad te pružanje pomoći i potpore roditeljima potencijalno darovite djece u prepoznavanju i poticanju njihovih specifičnih sposobnosti, vještina i potreba.

Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Zapažanje karakterističnih oblika ponašanja početak je složenog procesa identifikacije te se koristi višestruki pristup identifikaciji darovitih prikupljanjem informacija o djetetu iz što više izvora. Također se koristi i prožimanje identifikacijskih postupaka s različitim edukativnim postupcima (diferenciranje programa, obogaćivanje, izlaganje djeteta posebno osmišljenim aktivnostima i nedidaktičkim oblicima rada kao što je projekt) pa time smanjujemo moguće pogreške pri prvom uočavanju i povećavamo šanse za naknadno uočavanje i prepoznavanje djece koja su u početnim postupcima ostala prikrivena, a fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa omogućuje primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitima. Tijekom pedagoške godine Progresivnim obojenim matricama testirano je 43 djece starije od 5 godina (mlađa djeca nisu testirana zbog nedostupnosti odgovarajućeg testovnog materijala za tu dob) te je identificirano 8 potencijalno darovite djece.

Rad s potencijalno darovitom djecom temeljio se na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima unutar redovne skupine. Specifične zadaće rada s potencijalno darovitom djecom odnose se na:

- identifikaciju i utvrđivanje sposobnosti, potreba i interesa potencijalno darovite djece uz izradu Individualiziranog plana podrške za dijete
- uvažavanje specifičnih interesa djeteta uz proširivanje i poticanje temeljnih znanja i verbalnih sposobnosti
- kreiranje uvjeta u kojima će dijete učiti ono što ga zanima, na način koji mu odgovara
- poticanje razvoja ustrajnosti, odgovornosti, neovisnosti, samostalnosti i inicijative
- poticanje suradničkog načina učenja među djecom
- poticanje socijalnih vještina i pozitivne slike o sebi
- poticanje osnovnih i viših razina misaonih procesa organiziranjem složenijih i za djecu izazovnijih aktivnosti, posebno u području logičkog i kreativno divergentnog mišljenja
- planiranje aktivnosti koje za cilj imaju korištenje istraživačkog pristupa i poticanje kreativnog načina rješavanja problema
- razvijanje motivacije i znanja stručnih djelatnika o radu s potencijalno darovitom
- informiranje i osnaživanje roditeljskih kompetencija roditelja potencijalno darovite djece.

Tijekom godine provedene su individualizirane odgojno-obrazovne aktivnosti usmjerene na ostvarivanje postavljenih ciljeva te je praćen napredak u razvoju djeteta. Osmišljavajući poticajno materijalno okruženje, odgojitelji su obogaćivali i diferencirali program poticajima i aktivnostima koje potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokusi, edukativne igre na računalu, igre kreativnog rješavanja problema, projekti, „mozgalice“, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre. Kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti djeci je omogućeno izražavanje i razvijanje njihovih istaknutih sposobnosti. Odgojitelji su kroz obogaćivanje prostornog konteksta i programa unutar redovne skupine, kroz diferenciranje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti, individualnog pristupa te kroz projektno planiranje poticali razvoj potencijalno darovite djece, ali i sve ostale djece. Prožimanje identifikacijskih i edukativnih postupaka, kao i planiranje obogaćivanja redovnog programa odgojiteljima olakšava i Priručnik za obogaćivanje programa i poticanje razvoja potencijalno darovite djece sa teorijskim okvirom i primjerima aktivnosti koji su dobile sve odgojne skupine. Rad s odgojiteljima u području rada s potencijalno darovitom djecom realiziran je kroz individualne konzultacije s naglaskom na osnaživanje kompetencija odgojitelja u području rada s potencijalno darovitom djecom kroz praćenje razvoja djeteta i daljnje planiranje aktivnosti s ciljem poticanja razvoja svih potencijala djeteta. S roditeljima su provedeni individualni razgovori s ciljem prikupljanja što više podataka o djetetu i utvrđivanja njegovih potreba i interesa te osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju. Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za intelektualno darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoču za nekoliko mentalnih godina. Također, potencijalno darovita djeca, osim potrebe za kontaktiranjem sa vršnjacima prema kronološkoj dobi, imaju potrebu i za kontaktom sa vršnjacima prema mentalnoj dobi te je njima potrebno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002). Ove pedagoške godine planirali smo provoditi igraonicu za potencijalno darovitu djecu, ali igraonica nije realizirana.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako su svakodnevno osiguravali uvjete za provedbu ove zadaće kako kroz planirane aktivnosti i poticaje tako i kroz iskorištene situacijske poticaje. Smatraju kako stvaranje sigurnih i podržavajućih uvjeta omogućuje privikavanje djece na izvanobiteljski kontekst, potiče kulturu komunikacije te zajedničkog življenja i ophođenja. Odgojitelji navode brojne zadaće koje su kroz igru i druženje poticali tijekom cijele pedagoške godine: otvorenost djeteta prema sebi i drugima, novim iskustvima, razvoj samostalnosti, prepoznavanje emocija kod sebe i kod drugih te adekvatno izražavanje emocija, razvoj pozitivne slike o sebi, samopoštovanja,

samoprihaćanja djeteta, razvoj identiteta djeteta, humanizma i tolerancije, vježbanje socijalnih vještina kroz pozitivne međusobne odnose i adekvatne interakcije djece, kvalitetan odnos prema drugima i nenasilno rješavanje sukoba, inicijativnost i inovativnost, upoznavanje s raznim životnim temama (ljudi, biljke, životinje, tradicija, običaji...). Dio odgojitelja navodi kako su oformili i posebne centre aktivnosti vezane uz provedbu ove zadaće kao što su Centar To sam ja-To smo mi, Centar Prijateljstva, Centar Emocija kako bi potaknuli djecu prema otvorenosti ka novim iskustvima, novom prostoru, novoj djeci te općenito svijetu, a pokazala se i potreba za razvojem senzibiliteta i tolerancije za potrebe drugih, za prihvaćanjem i poštivanjem, suosjećanjem, pružanjem potpore. Ti centri su zamišljeni kao kutak gdje će se djeca družiti, razgovarati, zajedno listati slikovnice, portfolio odgojne skupine, gledati vlastite slike, slike obitelji, vlastite likovne radove, zajedno komentirati te su u skladu s time i bogato opremljeni. Često korišteni poticaji i aktivnosti bile su razne pjesmice, priče, slikopriče, slikovnice, društvene igre, glazba opuštanja, dramatizacije, simboličke igre, metoda Persona doll, dječji projekti.

Odgojitelji navode kako je važno od jaslíčke dobi raditi na kvalitetnoj međusobnoj komunikaciji djece, što smatraju osnovom dobrih odnosa, a važan je i rad na stvaranju zajedništva, uvažavanja svakog u njegovoj osobitosti, učenje o emocijama, njihovom primjerenom izražavanju, poticanju empatije, suradljivosti, kao i osjećaja pripadnosti i ponosa, veselja i zadovoljstva. To provode kroz odgojno- obrazovni rad, kroz planirane aktivnosti, ali i kroz svakodnevne situacije, ne samo na nivou skupine, već posebno kroz individualni rad i svakodnevnu komunikaciju i ako je potrebno medijaciju. Smatraju kako je važno imati dogovorena jasna pravila, poštovati prava djece, poticati suradnju i timski rad, preuzimanje odgovornosti za vlastite postupke te razvijati sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba (učenje čekanja na red). Osiguravanjem i obogaćivanjem poticajnog prostorno- materijalnog okruženja i stvaranjem uvjeta i materijala za uključenost djeteta u aktivnosti, postavljanjem pitanja djeci su omogućili sudjelovanje u različitim aktivnostima kako bi zadovoljili svoju potrebu za znanjem, istraživanjem i naučili nešto novo te su poticali samoprocjenu djeteta i stvaralački potencijal djeteta (spoznajni, umjetnički i motorički).

Odgojitelji također navode kako liste za praćenje ostvarivanja razvojnih zadaća također pomažu u praćenju razvoja djece u svim područjima razvoja. Praćenje cjelovitog razvoja svakog pojedinog djeteta, osiguravanje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja i aktivnosti za poticanje deficitarnih područja razvoja uvelike pridonose ostvarivanju dobrobiti za dijete. Odgojitelji smatraju kako je važno promatrati i osluškivati djecu što više na individualnoj razini, prepoznati i osvijestiti potrebu djeteta koja je krije iza nekih ponašanja te su nastojali što više osigurati vrijeme za individualni rad s djecom (razgovor, pomoć u nekim situacijama, pružanje alata za samostalno rješavanje problema) kako bi pružili podršku djetetu da i samo to prepozna na koji način treba reagirati kako bi zadovoljilo svoju potrebu. Također navode kako su osvijestili da su kao odrasle osobe modeli po kojima djeca uče te su koristili asertivnu komunikaciju, pokazivali empatiju, davali adekvatan model iskazivanja emocija, rješavale konflikte na prihvatljiv način. Zapažanja o ponašanju pojedine djece pomogla su im otkrivanju načina nošenja sa specifičnim ponašanjima, osmišljavanju aktivnosti i osiguravanju emocionalne dobrobiti, kao i refleksije sa stručnim suradnicima na određene teme te su primjenjivali znanja i iskustva drugih stečena na stručnim edukacijama (Zadovoljavanje potreba i želja, Tantrumi, Socijalne priče, Što nas uči Reggio, Akcijsko istraživanje, Materijalni kontekst, Kreativnost...).

Odgojitelji također navode kako je važno i ubuduće raditi na razvoju ovih zadaća te pratiti cjeloviti razvoj djeteta kako bi se osigurala dobrobit djeteta. Također predlažu i nastavak projekta

FRIENDS kao i dodatna stručna usavršavanja odgojitelja, rad na sebi i čitanje stručne literature kako bi se odgojitelji osnažili i osvijestili ulogu odrasle osobe u razvoju djece.

3. Inkluzija - stvaranja kvalitetnih odnosa suradnja i tolerancije

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju propisano je kako svako dijete rane i predškolske dobi ima pravo upisa u dječji vrtić ili školsku ustanovu u kojoj se izvodi rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum, kao strateški dokument ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na kojem se temelji kurikulum pojedinog dječjeg vrtića, dijete ima kao socijalni subjekt tj. kao aktivnog sustvaratelja vlastitog razvoja, kulture i odgojno-obrazovnog procesa, čime je svako dijete, neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, jednako vrijedno, sa svojim jedinstvenim potrebama, mogućnostima i pravima. Slijedom navedenog su djeca s posebnim potrebama i pravima ravnopravni članovi zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente odgojno-obrazovnog procesa.

Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe, koji nije stavljen van snage donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, i dalje definira kako su djeca s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama djeca s teškoćama i darovita djeca te kako se djeca s teškoćama uključuju u redoviti program ili program javnih potreba predškolskog odgoja i obrazovanja. Djecom s teškoćama u smislu ovoga Standarda se smatraju djeca s oštećenjem vida, djeca s oštećenjem sluha, djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije, djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom, djeca s poremećajima u ponašanju, djeca s motoričkim oštećenjima, djeca sniženih intelektualnih sposobnosti, djeca s autizmom, djeca s višestrukim teškoćama, djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija i slično) te nadalje kategoriziraju prema stupnju teškoće na lakše i teže teškoće. U odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom uključuju se djeca s lakšim teškoćama koja s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu svladati osnove programa s ostalom djecom u skupini, a uz osnovnu teškoću nemaju dodatne teškoće, osim lakših poremećaja glasovno-govorne komunikacije te djeca s težim teškoćama uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta, ako je nedovoljan broj djece za ustroj odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom.

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju propisane su kategorije djece koje ostvaruju prednost pri upisu u dječji vrtić te su jedna od navedenih kategorija i djeca s teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima koja imaju nalaz i mišljenje nadležnog tijela iz sustava socijalne skrbi ili potvrdu izabranog pedijatra/ obiteljskog liječnika da je razmjer teškoća u razvoju ili kronične bolesti okvirno u skladu s listom oštećenja funkcionalnih sposobnosti sukladno propisu kojim se uređuje metodologija vještačenja. Prosudbu o uključivanju djece u odgojno-obrazovne skupine s redovitim ili posebnim programima, za djecu s teškoćama, za djecu sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima, kao i za djecu koja pri upisu imaju priložene preporuke stručnjaka donosi stručno povjerenstvo dječjeg vrtića.

Kako bi zadaća Inkluzija - stvaranja kvalitetnih odnosa suradnja i tolerancije bila realizirana, Dječji vrtić Radost kao ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te mjesto svakodnevnog suživota djece i odraslih, nastojao je:

- biti mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije u kojem se osiguravaju prava djeci na jednakost šansi i uživanje jednakih prava za sve,
- stvarati inkluzivno okruženje, poštovati i prihvaćati svaki oblik različitosti djece i njihovih obitelji,
- prepoznavati i prihvaćati subjektivitet svakog djeteta,
- poticati razvijanje recipročnih i responzivnih odnosa djece s drugom djecom i odraslima u okruženju povjerenja, poticati primjenu odgovarajućih komunikacijskih tehnika i socijalno prihvatljivog ponašanja,
- poticati djecu, ali i samoga sebe te ostale odrasle (roditelje i djelatnike vrtića) na samoprocjenu te uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja ostalih sudionika odgojnoga procesa,
- imati fleksibilan pristup u oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa i napuštati oblike uniformiranja aktivnosti,
- uspostavljati partnerstvo s roditeljima tj. skrbnicima djece i širom socijalnom zajednicom.

Valja napomenuti kako su se aktivnosti dionika odgojno-obrazovnog procesa usmjereni ka ostvarivanju ove zadaće realizirale u radu s djecom, roditeljima, odgojiteljima, pomoćnicima, članovima stručnog tima, sustručnjacima izvan dječjeg vrtića, širom zajednicom,... U nastavku će detaljnije biti opisan segment rada koji se je odnosio na aktivnosti s djecom, a kojima su ciljevi bili: prepoznavanje specifičnih potreba djece s odstupanjima ili teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima; odgovaranje na njihove potrebe i zadovoljavanje potreba; ostvarivanje individualizacije postupaka i okruženja u kontekstu razumne prilagodbe; praćenja, poticanja i evaluacije cjelovitog razvoja djece; detektiranje odstupanja; preventivne, intervencijske i edukacijsko-rehabilitacijske postupke,...

Tijekom pedagoške godine 2022.-2023. u naš dječji vrtić uključeno je 20 nove djece s odstupanjima, teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima za koju je stručno povjerenstvo vrtića (stručni suradnici, viša medicinska sestra i ravnatelj) na temelju opažanja djetetova ponašanja i komuniciranja uz nazočnost roditelja na inicijalnom razgovoru za upis u dječji vrtić te priložene dokumentacije (nalaza i mišljenja liječnika i drugih sustručnjaka, nalaza i mišljenja nadležnog tijela iz sustava socijalne skrbi, potvrde izabranog pedijatra/ obiteljskog liječnika da je razmjer teškoća u razvoju ili kronične bolesti okvirno u skladu s listom oštećenja funkcionalnih sposobnosti sukladno propisu kojim se uređuje metodologija vještačenja te preporuke stručnjaka,...) donijelo prosudbu o uključivanju djece u odgojno-obrazovne skupine s potrebom realizacije individualnog programa opservacije. Individualni programi opservacije su se razlikovali u dinamici provođenja, koja je ovisila o odgojno-obrazovnoj skupini tj. samom programu u koje je dijete bilo uključeno, djetetovim specifičnim potrebama uočenima od strane stručnog povjerenstva vrtića ili utvrđenima postupkom vještačenja (koje provodi Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u svrhu utvrđivanja tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti, razine potpore) te ostvarivanju prava roditelja na dopust radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju, rad u polovici punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju te status roditelja njegovatelja. U realizaciju programa opservacije bili su uključeni odgojitelji voditelji odgojno-obrazovne skupine u koje je uključeno pojedino dijete, stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica te ostali članovi stručnog tima ovisno o vrsti i stupnju odstupanja, teškoće u razvoju, zdravstvene specifičnosti i kronične bolesti djeteta. Po završetku programa opservacije tj. donošenju zaključaka programa opservacije za svako novouključeno dijete s odstupanjima, teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima u skupinama

primarnog programa slijedilo je sklapanje novog ugovora u skladu s utvrđenim potrebama osiguravanja specifičnih uvjeta. Navedeno se nije odnosilo na djecu uključenu u program predškole čije je trajanje bilo unaprijed definirano.

Tablica. Prikaz djece s potrebom realizacije programa opservacije i zaključaka opservacije

Br	Dijete	Odgojna skupina	Period opservacije	Uvjeti tijekom programa opservacije	Potreba daljnjeg osiguravanja specifičnih uvjeta
1	B.P.	Pužići	5.9.-30.11.2022.	Boravak do 5 h	Nisu potrebni, potom redoviti program
2	J.T.	Krijesnice	1.9.2022.-28.2.2023.	Boravak do 10 h, program specifične zdravstvene skrbi	Nisu potrebni, potom redoviti program
3	L.P.	Žirafice	5.9.2022.-28.2.2023.	Boravak do 10 h, program specifične zdravstvene skrbi	Nastavak programa specifične zdravstvene skrbi, pojačano praćenje razvoja
4	L.J.	Mačkice	1.9.2022. - 28.2.2023.	Boravak do 10 h, dana preporuka upućivanja djeteta na dijagnostičku obradu	Potrebno daljnje pojačano praćenje razvoja i individualizirano poticanje
5	P.J.	Mačkice	1.9.2022. - 28.2.2023.		
6	T.B.	Slončići	1.09.2022.- 28.2.2023	Boravak do 10 h	Nisu potrebni, potom redoviti program
7	L.B.	Slončići	1.09.2022.- 28.2.2023	Boravak do 10 h	Nisu potrebni, potom redoviti program
8	L.S.	Žirafice, potom Šapice	2.11.2022. -30.6.2023.	Boravak do 10 h, preporuka upućivanja djeteta na dijagnostičku obradu, I-ERP	Preporuka daljnje dijagnostičke obrade, individualizirano poticanje, OK, podrška pomoćnika
9	M.P.	Lavići	1.09.2022.- 28.2.2023	Boravak do 10 h	Nisu potrebni, potom redoviti program
10	N.M.	Mašnice	5.9.2022.-30.9.2022.	Boravak do 5 h, program specifične zdravstvene skrbi	Nastavak programa specifične zdravstvene skrbi, boravak 10 h
11	P.K.	Leptirići	1.09.2022.-28.2.2023.	Boravak do 5 h, program specifične zdravstvene skrbi	Nastavak programa specifične zdravstvene skrbi, boravak 10 h
12	T.M.	Zvezdice	1.9.2022.- 31.5.2023.	Boravak do 5 h, program specifične zdravstvene skrbi	Nastavak programa specifične zdravstvene skrbi, boravak 5 h
13	M.K.	Vlakići	6.2.-30.6.2023.	Još nije utvrđeno	
14	D.K.	Suncokreti	2.1.-30.6.2023.	Još nije utvrđeno	
15	I.Š.	Suncokreti	9.1.-30.6.2023.	Još nije utvrđeno	
16	S.T.			Još nije utvrđeno	
17	E.B.	Sovice	Studeni 2022.	IERP, individualizirano poticanje u skupini	
18	L.M.T.	Breskvice	Studeni 2022.	IERP, individualizirano poticanje u skupini, podrška pomoćnika	
19	L.P.	Sovice	Studeni 2022.	IERP, individualizirano poticanje u skupini,	

				podrška pomoćnika
20	L.D.	Breskvice	Studeni 2022.	IERP, individualizirano poticanje u skupini, podrška pomoćnika
21	K.G.	Breskvice	Studeni 2022.	Program specifične zdravstvene skrbi

Vodeći se načelima rane intervencije i prevencije nastanka sekundarnih teškoća, svake pedagoške godine se provodi tzv. trijažni postupak u suradnji s odgojiteljima djece tijekom kojeg odgojitelji temeljem poznavanja tipičnog razvoja djece i praćenja usvojenosti razvojnih miljokaza detektiraju djecu s potencijalnim odstupanima u razvoju čije karakteristike razvoja i funkcionalne sposobnosti je potom potrebno opservirati i procijeniti te u skladu s uočenim informirati odgojitelje i roditelje, savjetovati o primjerenim oblicima poticanja deficitarnog područja razvoja tijekom odgojno-obrazovnog rada u vrtiću i kod kuće od strane roditelja/skrbnika, preporučiti upućivanje na dijagnostički postupak u odgovarajuću vanjsku ustanovu, uključiti u provedene individualnih edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka (u tablicama obilježeno oznakom IERP),... Tijekom pedagoške godine 2022.-2023. trijažnim postupkom, ali i dodatnim informiranjem od strane roditelja zabrinutih za razvoj vlastitog djeteta, detektirano je 12 djece kod kojih je bilo provesti edukacijsko-rehabilitacijsku opservaciju i procjenu. Valja navesti kako su detektirana djeca uključena u naš dječji vrtić ove ili ranijih pedagoških godina kao djeca tipičnog razvoja.

Tablica. Prikaz djece detektirane trijažnim postupkom tijekom pedagoške godine

Br	Dijete	Odgojna skupina	Zamijećeno odstupanje	Potreba daljnjih edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka
1	T.L.	Slonići	Kašnjenje u razvoju jezika, govora i komunikacije, učestali tantrumi i druga nepoželjna ponašanja, nerazumijevanje verbalne upute	Praćenje razvoja djeteta i savjetovanje odgojitelja, potrebno preporučiti roditelju upućivanje na dijagnostičku obradu radi perzistirajućeg odstupanja u cjelokupnom razvoju
2	A.D.	Sunčeka	Odstupanje u razvoju jezika, govora i komunikacije, prisutni anglizmi, oskudan kontakt očima, kratka pažnja	Stručna suradnica logopedinja uputila roditelje u potrebu dijagnostičke obrade djeteta, u tijeku multidisciplinarna obrada u SUVAG-u
3	I.M.	Kruškice	Ne odazivanje na ime, kratka pažnja, nesvrshodno kretanje prostorom, praćenje razvojnih miljokaza ukazuje na kašnjenje na svim područjima	U suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom majka upućena u potrebu dijagnostičke obrade, proveden ORL pregled, djevojčica uključena u logopedski tretman izvan vrtića
4	T.P.	Koale	Odstupanje u razvoju jezika i govora, nerazumljiv i nazalan govor, kratka pažnja, pojačani motorički nemir, odstupanje u grafomotoričkom razvoju, izražena selektivnost u prehrani	U suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom roditelji upućeni u potrebu cjelovite dijagnostičke obrade, roditelji obavijestili o terminu obrade u listopadu 2023.
5.	L.P.	Šapice	Odstupanje u razvoju jezika i govora, nerazumljiv i nazalan govor, prisutni anglizmi, kratka pažnja, pojačani motorički nemir, odstupanje u	U suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom roditelji upućeni u potrebu cjelovite dijagnostičke obrade, roditelji obavijestili o terminu obrade u listopadu 2023., dječak u međuvremenu uključen u provođenje

			grafomotoričkom razvoju, izražena selektivnost u prehrani	individualnih edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka jednom tjedno, provedeno savjetovanje odgojitelja
6	D.G.	Ptičice	Zapažena senzorička specifičnost pri kontaktu djeteta s različitim taktilnim podlogama	Ne zapaža se odstupanje u mjeri potrebnoj za dijagnostičku obradu tj. koje bi ometalo dijete u svakodnevnom funkcioniranju
7	L.Š.	Žabice	Nivo usvojenih vještina svakodnevnog života nije u skladu s dobi, kontinuirano neispavan i umoran	Odgojitelji savjetovani provesti razgovor s roditeljima o važnosti uspostavljanja cikladijskog ritma primjerenog dobi i poticanju samostalnosti. Potrebno daljnje praćenje.
8	R.M.	Mašnice	Nezainteresiran, lošija pažnja i koncentracija, niži nivo spoznajnog razvoja u odnosu na vršnjake, selektivan u hranjenju i pretio	Potrebno savjetovanje roditelja od strane više stručnih djelatnika dječjeg vrtića
9	B.P.	Mašnice	Nestabilnije samoregulacije, prisutan motorički nemir, kraća pažnja, brzo odustaje	Uočene karakteristike trenutnog ponašanja i funkcionalnih sposobnosti nisu
10	G.S.	Zebrice	Nivo usvojenih vještina svakodnevnog života nije u skladu s dobi i visokim nivoom spoznajnog i jezično-govornog razvoja usredotočen na predmet svog interesa	Odgojiteljima savjetovano održati individualan razgovor s roditeljima i skrenuti pažnju na važnost poticanja samostalnosti kod djeteta, potrebno daljnje praćenje radi zapaženih atipičnosti
11	A.M.	Lastavice	Informacije o dosadašnjem razvoju dječaka dobivene od majke	Ne zapaža se odstupanje, majka savjetovana za daljnje poticanje razvoja i nivoa samostalnosti
12	M.Š.	Brodići	Odstupanje u razvoju jezika i govora, nerazumljiv i nazalan govor, prisutni anglizmi, kratka pažnja, pojačani motorički nemir, odstupanje u grafomotoričkom razvoju, izražena selektivnost u prehrani	U suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom majka upućena u potrebu cjelovite dijagnostičke obrade, savjetovana o načinu poticanja razvoja djeteta kod kuće

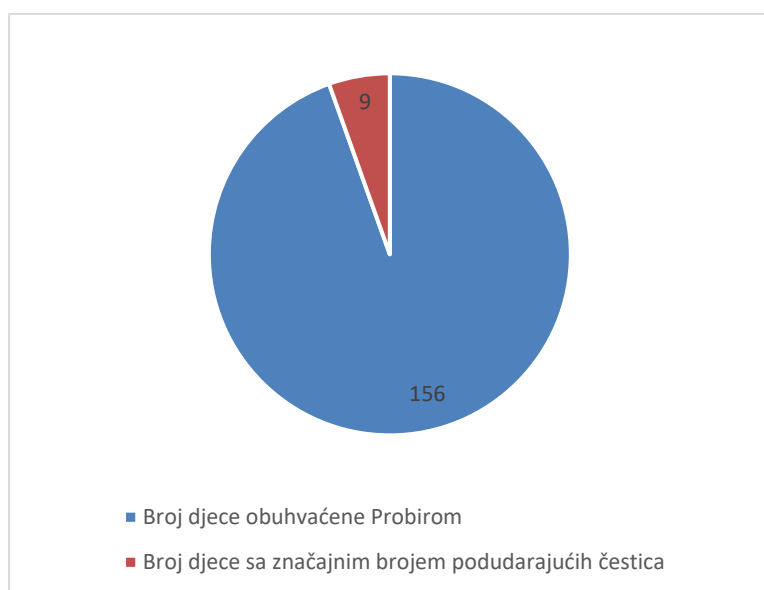
Postupkom Probira kojeg već tradicionalno stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica provodi tijekom travnja kao mjeseca svjesnosti o autizmu putem M-CHAT-R upitnika za roditelje djece starosti do 3 godine, kako bi što ranije detektirali djecu čije osobine ponašanja mogu upućivati na poremećaj iz spektra autizma, je ove pedagoške godine obuhvaćeno 156 djece. Obradom informacija dobivenih ovim upitnikom od roditelja djece uočeno je 9 djece sa značajnijim podudaranjima na 3 i više čestica.

Tablica. Prikaz djece koja su detektirana M-CHAT-R upitnikom za roditelje i rezultata opservacije

Br	Dijete	Odgojna skupina	Broj podudaranja čestica	Potreba daljnjih edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka
1	T.L.	Slonići	3	Da, daljnje pojačano praćenje razvoja, preporučiti upućivanje na dijagnostičku obradu

2	S.F.	Zečići	3	Da, nastavak provođenja IERP-a
3	N.M.	Zečići	3	Ne
4	J.B.	Lastavice	3	Ne
5	A.C.	Tigrići	4	Da, daljnje pojačano praćenje razvoja, preporučiti upućivanje na dijagnostičku obradu
6	N.Š.	Zebrice	4	Ne
7	J.Đ.	Pužići	5	Ne
8	T.Š.	Lastavice	6	Ne
9	P.J.	Sunčeka	7	Da, radi niske kronološke dobi djeteta provesti procjenu s porastom dobi

Opservacijom djece u odgojnim skupinama te uvidom u tromjesečno praćenje usvojenosti razvojnih zadataka koje kontinuirano provode odgojitelji, kod troje djece zapaženo je značajnije kašnjenje na područjima jezično-govornog razvoja, komunikacije i socijalne interakcije, motoričkog razvoja, usvojenosti vještina svakodnevnog života, nepoželjna ponašanja, impulzivnost i kraća pažnja. Navedeno iziskuje daljnje praćenje cjelokupnog razvoja djece, savjetovanje odgojitelja i roditelja djece te upućivanje na dijagnostičku obradu ukoliko će zapažene karakteristike ponašanja kod pojedinog djeteta perzistirati s porastom njegove kronološke dobi čime dolazi do stavljanja većih zahtjeva pred dijete. Jedno od navedene djece je dijete s čimbenicima rizika koji proizlaze iz nepovoljnog socioekonomskog statusa obitelji te nedovoljno poticajnog okruženja u domu djeteta radi čega je u praćenju službi Zavoda za socijalni rad, a jedno dijete je već uključeno u individualne edukacijsko-rehabilitacijske postupke radi ranije utvrđenih teškoća u razvoju i kroničnih bolesti.

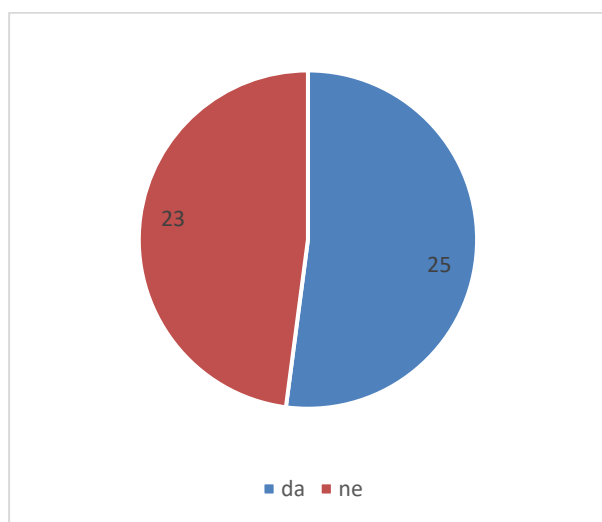
Graf: Djeca obuhvaćena i uočena postupkom Probira M-CHAT-R upitnikom za roditelje

Osim s djecom koja su novouključena u naš dječji vrtić kao djeca s teškoćama u razvoju i/ili kroničnim bolestima te djecom koja su detektirana kao djeca s potencijalnim odstupanjima u razvoju prethodno opisanim postupcima probira i trijaže, u koje su bili uključeni sami roditelji/skrbnici djece te odgojitelji, edukacijsko-rehabilitacijski postupci provedeni su s djecom s teškoćama koja su u naš vrtić uključena prethodnih pedagoških godina, odgojiteljima i roditeljima/skrbnicima u obliku savjetodavnog rada te pomoćnicima koji su pružali dodatnu podršku djeci tijekom odgojno-obrazovnog rada.

Tablica. Prikaz djece s teškoćama uključenima u vrtić prijašnjih pedagoških godina kod kojih je tijekom pedagoške godine 2022.-2023. postojala potreba provođenja edukacijsko-rehabilitacijskih postupka

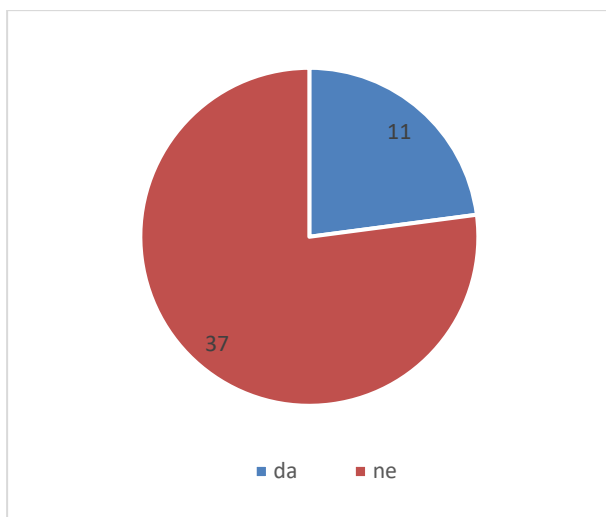
Br	dijete	spol	dob	skupina	vještačenje	OVT	OST	sat	pomoćnik	IERP
1	M.S.	M	6-7	Koale	DA	8	T	10	DA	DA
2	U.Š.	Ž	6-7	Mašnice	DA	9	T	10	DA	DA
3	L.M.	M	5-6	Elmeri	DA	9	L	4	DA	DA
4	S.P.	Ž	4-5	Ptičice	DA	9	T	5	NE	DA
5	M.B.	Ž	4-5	Kruškice	DA	9	T	5	NE	DA
6	D.P.	M	4-5	Kruškice	DA	10	L	10	NE	DA
7	B.P.	Ž	4-5	Prstići	DA	8	T	10	DA	DA
8	S.F.	M	4-5	Zečići	DA	3	T	10	DA	DA
9	J.J.	M	3-4	Jabučice	DA	3	L	10	NE	DA
10	T.Š.	Ž	3-4	Pužići	DA	10	L	10	NE	DA
11	L.R.	M	7-8	Oblačići	NE	9	L	10	NE	DA
12	K.K.	Ž	6-7	Oblačići	NE	10	L	10	NE	DA
13	N.B.	M	6-7	Bubamare	DA	8	T	8	DA	DA
14	N.Z.	Ž	6-7	Bubamare	DA	9	T	10	NE	DA
15	L.I.	Ž	6-7	Bubamare	DA	9	T	5	NE	DA
16	M.L.	M	5-6	Šapice	DA	10	L	10	NE	DA
17	M.R.	Ž	5-6	Ribice	NE	10	L	10	NE	DA
18	I.R.	Ž	3-4	Žirafice	DA	3	L	10	NE	DA
19	M.E..F.	Ž	6-7	Mačkice	NE	9	L	10	NE	DA
20	D.O.	M	5-6	Mačkice	DA	9	T	5	DA	DA
21	D.M.	M	7-8	Vjeverice	NE	9	L	10	NE	DA
22	K.R.	Ž	5-6	Žabice	NE	8	T	10	NE	DA
23	J.M.	M	5-6	Brodići	DA	9	T	4	DA	DA
24	D.P.	M	5-6	Brodići	NE	8	T	10	DA	DA
25	P.G.	Ž	5-6	Brodići	NE	1	L	10	NE	DA
26	E.R	M	2-3	Tigrići	NE	6	L	10	NE	DA
27	A.M.	M	1-2	Lastavice	NE	6	L	10	NE	DA

Postupak utvrđivanja vrste i stupnja invaliditeta, odnosno oštećenja funkcionalnih sposobnosti kada je riječ o djeci, koje se provodi pri Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike) do sada je proveden kod 25 djece od sveukupnog broja djece s teškoćama u razvoju i/ili kroničnim bolestima koja posjeduju mišljenja i nalaze liječnika i drugih stručnjaka o utvrđenoj teškoći u razvoju i/ili kroničnoj bolesti (sveukupno 48). Navedena brojka o provedenom postupku vještačenja se odnosi i na novouključenu djecu i djecu koja su u naš vrtić uključena već ranijih pedagoških godina. Iz grafa koji slijedi je vidljivo kako se gotovo isti broj roditelj/skrbnika djece odlučio na pokretanje postupka, kao i onih koji postupak nisu pokrenuli premda na temelju istog za svoje dijete i sebe kao roditelja/skrbnika mogu ostvariti niz prava s područja socijalne i zdravstvene skrbi, a samo neka od njih su uvećani dječji doplatak, doplatak za njegu i pomoć, osobna invalidnina djeteta, status roditelja njegovatelja, psihosocijalna podrška, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja, prava na dopust radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju ili rad u polovici punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.

Graf: Broj djece s teškoćama u razvoju i/ili kroničnim bolestima za koju je/nije proveden postupak vještačenja tj. utvrđivanja oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Kako bi inkluzija djece s teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima u našem dječjem vrtiću bila što kvalitetnija, a naročito u segmentu stvaranja kvalitetnih odnosa suradnja i tolerancije između svih dionika, neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama pojedinog djeteta, za sedmero djece u odgojno-obrazovnim skupinama primarnog programa, za jedno dijete u skupini prema alternativnom konceptu Marie Montessori te za troje djece u programu predškole, vrtić j tijekom ove pedagoške godine bio u mogućnosti osigurati podršku pomoćnika u trajanju od 4 sata dnevno, odnosno 3,5 sata za djecu polaznike programa predškole. Valja napomenuti kako je podrška pomoćnika u trajanju od 4 sata dnevno bila djelomična jer neka djeca na inzistiranje roditelja borave u našem vrtiću na punom programu do 10 sati dnevno premda takav program nije u skladu sa stvarnim potrebama i mogućnosti djece.

Graf: Podrška pomoćnika kao oblik osiguravanja potrebnih specifičnih uvjeta za inkluziju djeteta s teškoćama u razvoju i/ili kroničnim bolestima

Za svako dijete s teškoćama uključeno u naš dječji vrtić nastojali smo omogućiti ostvarivanje ciljeva definiranih Nacionalnim kurikulumom (osiguranje dobrobiti za dijete, poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te razvoja kompetencija, ostvarivanje prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve), nastojali smo realizirati fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju te otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse te procese zaštite, njege, odgoja, obrazovanja i edukacijsko-rehabilitacijske postupke integrirati u cjelinu osobnog kurikuluma djeteta s teškoćama. U te svrhe je za pojedino dijete s teškoćama, zavisno o njegovim trenutnim funkcionalnim sposobnostima koncipiran individualni odgojno-obrazovni plan tj. osobni kurikulum tijekom odgojno-obrazovnog rada.

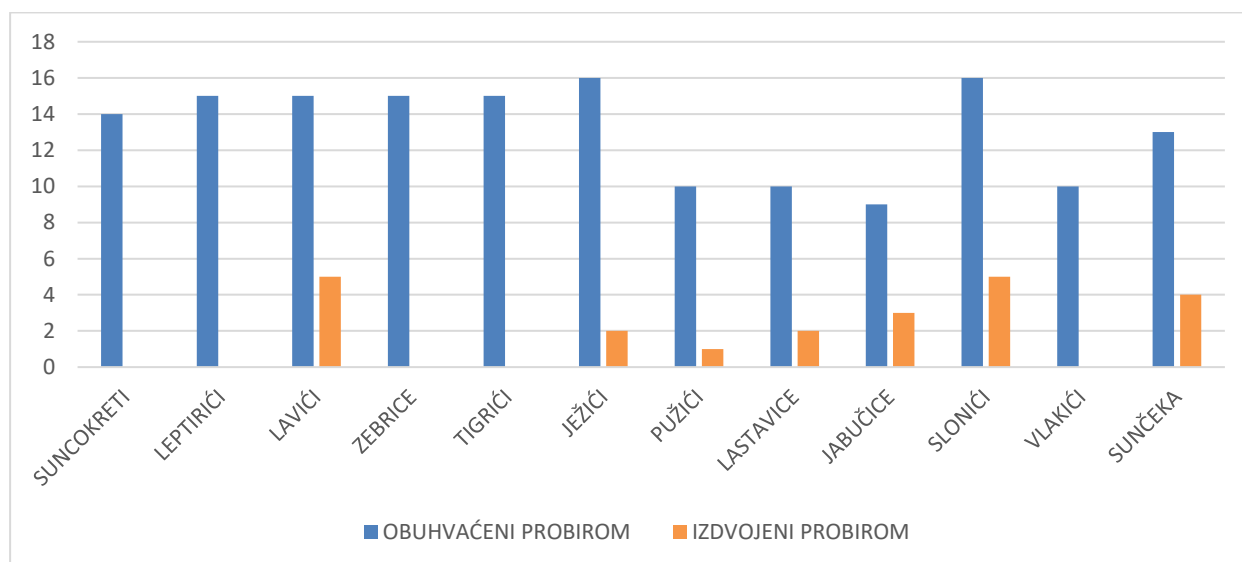
4. Stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja

Stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja u predškolskoj ustanovi ostvaruje se u suradnji stručne suradnice logopedinje s odgojiteljima, roditeljima i ostatkom stručnog tima, a uključuje svu djecu polaznike Dječjeg vrtića Radost, kroz posredan i neposredan rad. U suradnji s odgojiteljima ostvaren je cilj praćenja jezično-govornog razvoja pomoću lista procjene i trijažnih lista te rad na osnaživanju odgojitelja u području jezično-govornog razvoja putem refleksija i samorefleksija. Poticanjem jezično-govornog razvoja djeluje se na prevenciju komunikacijskih i jezično-govornih teškoća, a praćenjem jezično-govornog razvoja detektiraju se moguća odstupanja u jezično-govornom razvoju. Nakon detekcije odstupanja u jezično-govornom razvoju (od strane odgojitelja) provedene su opservacije i procjene jezično-govornog razvoja od strane stručne suradnice logopedinje u svrhu otklanjanja ili potvrde sumnje na jezično-govorno teškoću. Utvrđivanjem jezično-govorne teškoće uslijedilo je informiranje i savjetovanje odgojitelja te rad s roditeljima koji obuhvaća upoznavanje roditelja s jezično-govornim i komunikacijskim karakteristikama djeteta, savjetovanje za rad kod kuće, davanje eventualne preporuke oko upućivanja na daljnju dijagnostičku obradu te dogovor oko odgovarajućeg oblika terapije. Nakon provedenih postupaka, određen broj djece uključen je i u tretman logopeda. U

cilju ostvarivanja adekvatne suradnje s vanjskim ustanovama (Zavod za socijalnu skrb, Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG, itd.) stručna suradnica logopedinja pisala je i mišljenja o jezično-govornom statusu djece.

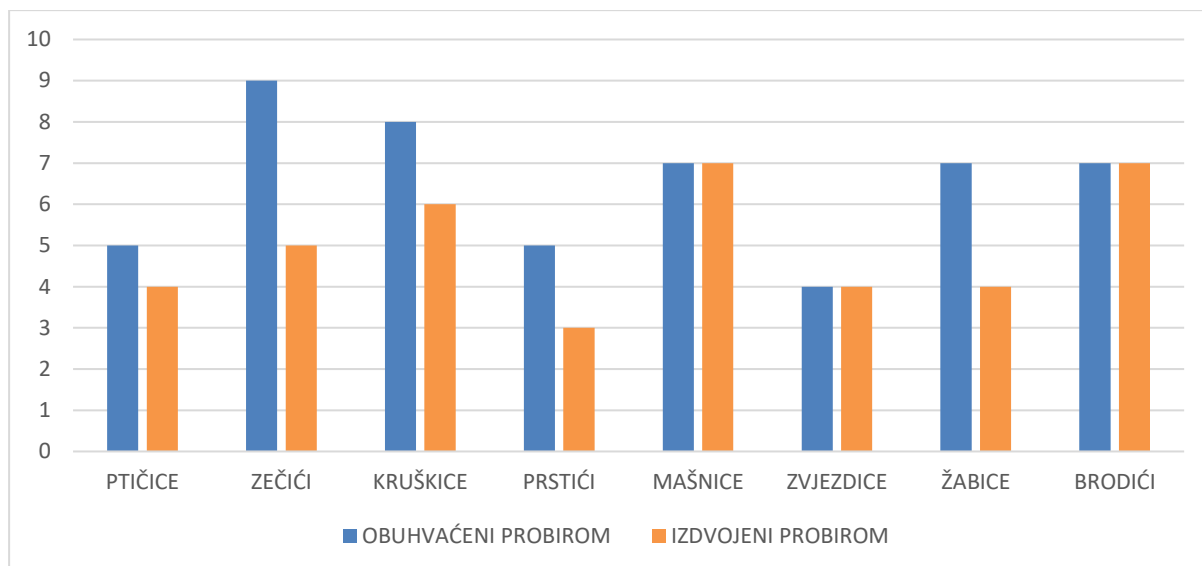
I ove pedagoške godine, u suradnji s odgojiteljima, praćen je jezično-govorni razvoj djece sve dobi, a pojačano praćenje jezično-govornog razvoja provodilo se u skupinama u kojima borave djeca do treće godine starosti te u skupinama gdje borave djeca školski obveznici.

Ranim probirom obuhvaćena su sva djeca do treće godine, što podrazumijeva sljedeće odgojne skupine: Suncokreti, Leptirići, Lavići, Tigrići, Zebrice, Ježići, Pužići, Lastavice, Jabučice, Sunčeka, Vlakići, Slonići. U suradnji s odgojiteljima popunjene su liste procjene za svako dijete navedene odgojne skupine na tromjesečnoj razini (u listopadu, veljači i svibnju) te trijažne liste na početku pedagoške godine. Praćenjem je ove pedagoške godine obuhvaćeno 158 djece, a od toga je izdvojeno ukupno 22 djece s kontinuiranim ispodprosječnim rezultatima na listama procjene. Na ovaj način su pomoću lista procjene izdvojena djeca s kontinuiranim ispodprosječnim postignućima, a putem refleksija i samorefleksija te opservacijom stručne suradnice logopedinje zajednički su formirani ciljevi za rad s određenom djecom. Graf prikazuje broj djece obuhvaćene probirom te broj djece s kontinuiranim ispodprosječnim postignućem po svakoj odgojnoj skupini.

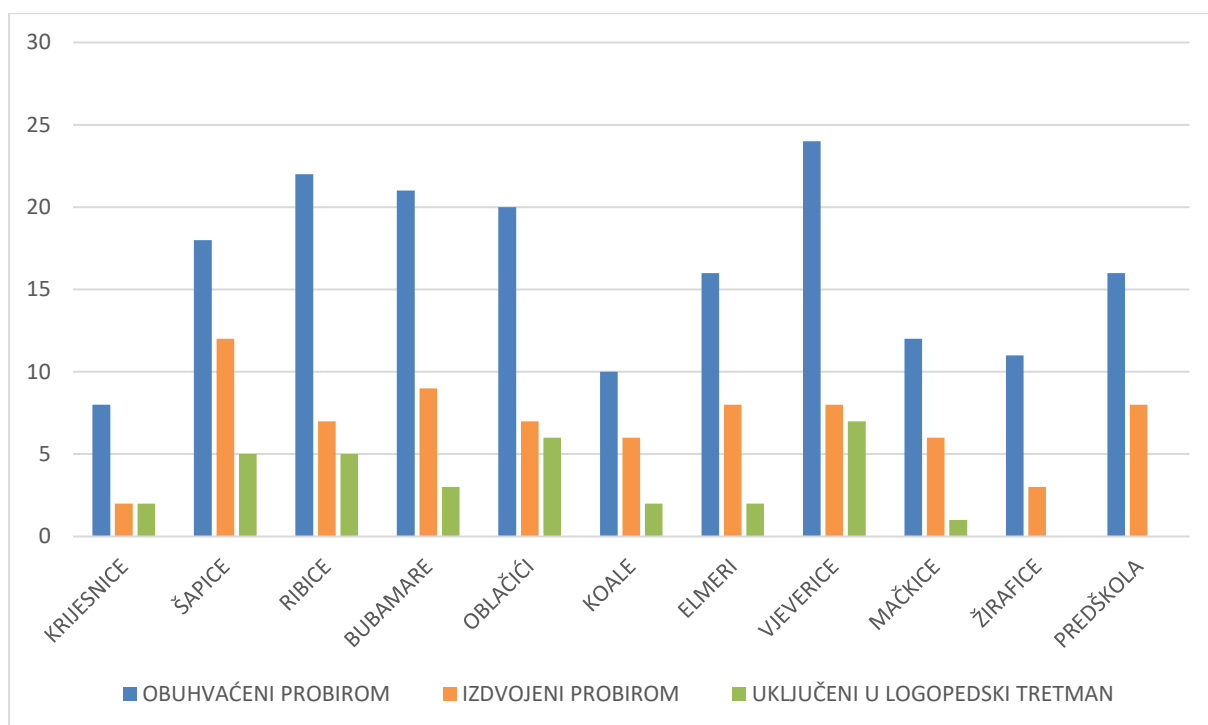
Graf: Djeca obuhvaćena probirom do treće godine života

Jezično-govorni razvoj djece u dobi između treće godine i godine pred polazak u školu praćen je u suradnji s odgojiteljima koji su na početku pedagoške godine ispunili trijažne liste. Iz odgojnih skupina: Zvezdice, Mašnice, Kruškice, Ptičice, Prstići, Zečići, Brodići, Žabice, trijažnim je postupkom obuhvaćeno ukupno 52 djece. Od ovog broja, njih 40 izdvojeno je probirom te procijenjeno od strane stručne suradnice logopedinje u svrhu daljnjeg savjetovanja roditelja i odgojitelja (prikazano na sljedećem grafu).

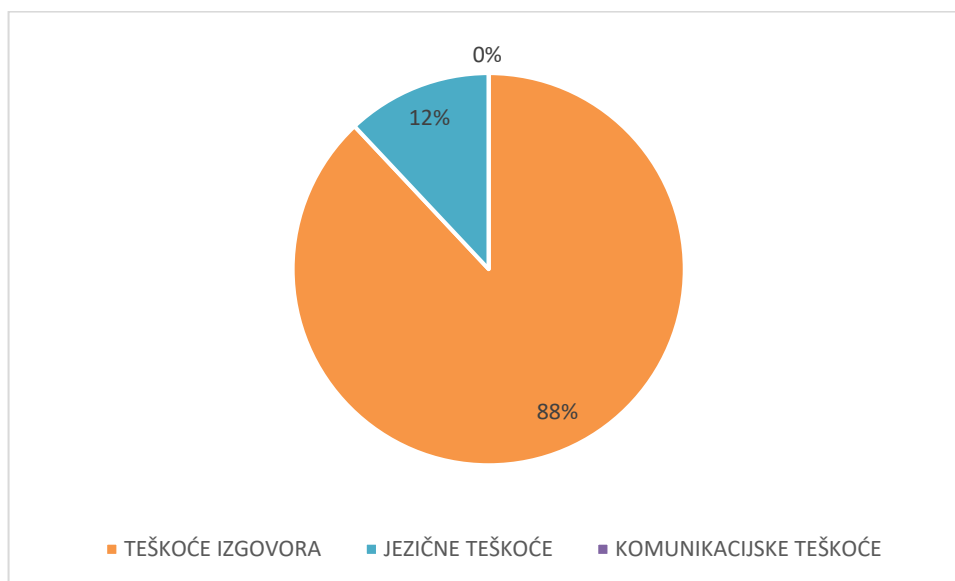

Graf: Djeca obuhvaćena probirom od treće godine do godine pred polazak u školu

Sljedeći kritični period u jezično-govornom razvoju djeteta obuhvaća djecu u godini pred polazak u školu, radi usvajanja niza predvještina važnih za svladavanje akademskih vještina u procesu školovanja. U skupinama koje polaze djeca školski obveznici: Ribice, Šapice, Oblačići, Bubamare, Krijesnice, Elmeri, Vjeverice, Mačkice, Žirafice i dvije skupine programa predškole, odgojitelji su ispunili trijažne liste na početku pedagoške godine te su popunjavali liste procjene tijekom dviju vremenskih točki (listopad, veljača). Sva su djeca školski obveznici obuhvaćena probirom, njih 178. Temeljem nižih rezultata na listama procjene te analizom trijažnih lista, izdvojeno je 76 djece (rezultati prikazi na grafu). Svako od izdvojene djece procijenjeno je od strane stručne suradnice logopedinje, nakon čega je provedeno savjetovanje roditelja o načinima poticanja pravilnog jezično-govornog razvoja te je dogovoreno eventualno uključenje u individualan logopedski rad. Na tjednoj je razini 33 djece obuhvaćeno individualnim logopedskim radom zbog teškoća u izgovoru, jezičnih teškoća te komunikacijskih teškoća. Na grafu je moguće vidjeti omjer zastupljenosti pojedinih teškoća kod djece uključenih u individualan logopedski rad. U individualni logopedski rad primarno su uključena djeca školski obveznici, radi uklanjanja/ublažavanja određenih jezično-govornih teškoća prije polaska u školu.

Graf: Djeca u godini pred polazak u školu obuhvaćena probirom i individualnim radom

Graf: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom

U ovoj pedagoškoj godini probirom je sveukupno obuhvaćeno 388 djece, a izdvojeno 138. Za svako dijete kod kojeg je utvrđeno određeno odstupanje u jezično-govornom razvoju, proveden je individualan razgovor s roditeljima. Ove pedagoške godine stručna suradnica logopedinja provela je ukupno 166 razgovora s roditeljima.

Individualni logopedski rad koji je za cilj imao tretman jezično-govornih teškoća provodio se prema planiranom rasporedu od ponedjeljak do četvrtak: ponedjeljkom popodne u R1, utorkom i

četvrtkom u R2, srijedom u Desincu. Navedeni raspored proizlazi iz razloga što su primarno uključena djeca školski obveznici koji pretežno borave u objektu R2 (59%), slijede Desinec (21%), R1 (19%) te Cvetković i Gorica Svetojanska (1%). Petkom su provedene opservacije i procjene djece po svim objektima. Važno je istaknuti da su djecu iz područnih objekata Cvetković i Gorica Svetojanska na logopedске procjene i tretman dovodili roditelji u objekt R1, s obzirom da u navedenim objektima nema kabineta stručnih suradnika u kojima bi se provodili logopedski postupci.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako poticajno komunikacijsko i jezično-govorno okruženje bazično ostvaruju korištenjem neverbalne i verbalne komunikacije pružajući primjere asertivne i poštujuće komunikacije, verbaliziranjem i komentiranjem svega u okruženju te poticanjem socijalnih interakcija djeteta-odgojitelj i djeteta-djeteta. Odgojitelji ističu kako djeca uče jezik i govor aktivnim sudjelovanjem kroz interakciju s drugom djecom i odraslima, a kako bi navedeno dodatno potaknuli koriste različite igre poput: igre prstićima, igre tijelom, simboličke igre, igre u krilu, govorne igre uz izrađena didaktička sredstva, korištenje štapnih i gnjol lutki, stvaranje priče prema crtežu djeteta, i sl. Također, navode da potiču djecu na verbalno izražavanje i razumijevanje pomoću sljedećeg: korištenjem gesti, mimika, onomatopeja, pjesmica, brojalica, recitacija, opisivanjem slikovnog materijala pomoću dodatnih pitanja („Što je to?“, „Što radi medo?“), prepričavanjem, poticanjem na složeniji jezični iskaz i pravilan izgovor, jačanjem predčitalačkih vještina (prepoznavanja i imenovanja slovo/glas, rima, prvi glas, i sl.). Odgojitelji navode korištenje vizualne podrške pa su na zidovima nekih soba postavljeni slikovni materijali za poticanje ranog jezično-govornog razvoja („Črčke-čacke“), a ističu kako djeca pokazuju interes za navedeno. Nadalje, odgojitelji ističu kako su u sobama oformljeni i centri početnog čitanja i pisanja. Navode kako su na tromjesečnoj razini popunjavane liste procjene radi kontinuiranog praćenja procesa ovladavanja jezično-govornim razvojem. Ističu kako su izdvojena djeca sa sumnjom na određeno odstupanje te su u suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom dobivene upute za daljnje postupke, a roditelji obaviješteni i savjetovani o zapaženom.

Odgojitelji navode kako je važno i dalje nastaviti s praćenjem individualnog jezično-govornog razvoja djece kroz tromjesečne liste procjene te praćenjem djece na trijažnim listama. Ističu kako je važno nastaviti suradnju sa stručnom suradnicom logopedinjom te nadograđivati stečena znanja putem internih stručnih aktiva, odnosno refleksija i samorefleksija. Također, navode kako je bitno kontinuirano podupirati jezično-govorni razvoj u skladu s dobi te sukladno tome obogaćivati materijalni kontekst. Navode kako bi željeli još gotovih materijala ili didaktičkih igara po preporuci stručne suradnice logopedinje koje bi bile poticaj djeci i pomoć u individualnom ili grupnom radu.

5. Osiguranje cjelovite njege u zadovoljavanju osnovnih potreba

Osiguravanje obroka, omogućavanje dnevnog odmora i omogućavanje razvoja potrebe za kretanjem kod djece osigurava se u skladu sa standardima naše ustanove. U anketi smo pitali odgojitelje na koji način su osigurali specifične uvjete za provedbu ove zadaće te navode:

„ Za provedbu ove zadaće, uvjete smo osigurali kroz osiguravanje podrške u poticanju samostalnosti kod djece (održavanje higijene ruke, poticanje samostalnosti pri hranjenju, pijenju iz šalice bez prolijevanja). Trenutno osiguravamo uvjete za poticanje samostalnosti kod samoposluživanja djece za vrijeme obroka, pranja zubi, obuvanja i izuvanja te odvikavanje od pelena, prateći individualne razlike djece i njihovih potreba. “

„ Prvenstveno smo poticali i omogućili djeci da sve što mogu rade samostalno (konzumacija hrane, vode, obuvanje, odijevanje, obavljanje nužde, prepoznavanje potrebe za odmorom). Poticali smo kod djece samostalnost u svim segmentima razvoja kao i brigu o sebi, te da nauče prepoznati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe. Puno aktivnosti je provedeno tijekom akcijskog istraživanja kao i kroz projekt Tjedan zdravlja u vrtiću. “

„ Pobrinule smo se da SDB bude sigurno mjesto za boravak djece, prilagođavale smo ju tijekom godine potrebama djece. Pobrinule smo se za zadovoljavanje osnovnih potreba djece te osigurale uvjete za samostalno obavljanje higijene, vršenje nužde, samoposluživanje.“

„ Poticanje djece na samostalno pranje ruku, poticaj i podrška djeci i roditeljima u procesu odvikavanja od pelena i dudu. Tokom pedagoške godine postepeno su djeca usvajala navike samostalnosti pri obroku-pospremanje zdjelica, pribora na kolica, te su sada usvojili i cijeli proces samoposluge pri ručku.“

„ Povezanošću sa svakim djetetom, pružanjem osjećaja sigurnosti i ljubavi, poticanjem samostalnosti, slobode izbora (prema interesu i dobi), zajedničkim donošenjem jasnih pravila skupine i povratnih informacija o poželjnom i nepoželjnom ponašanju.“

Kao prijedloge za unaprjeđenje ove zadaće navode kako bi i dalje trebalo nastaviti provoditi postupke i aktivnosti koje osiguravaju cjelovitu njegu.

6. Projekt (FRIENDS program)

S obzirom na rezultate globalnih istraživanja koji pokazuju da su zabrinutost, strahovi, anksioznost i depresivnost kod djece i mladih u porastu, a njihovo mentalno zdravlje dodatno je opteretila i pandemija COVID-19, prevencija ovih poremećaja od što ranije dobi pokazuje se iznimno važnom. Upravo je FRIENDS program prepoznat od Svjetske zdravstvene organizacije (World Health Organisation WHO) kao najbolja praksa u promociji mentalnog zdravlja od najranije dječje pa sve do odrasle dobi. Ovaj program je osmislila svjetski prepoznata stručnjakinja iz područja dječje psihologije dr. Paule Barrett, a koristi najnovija znanja i inovativne tehnike temeljene na kognitivno – bihevioralnoj terapiji koje imaju dokazan učinak u promociji razvoja zdravih navika u području mentalnog zdravlja. Kao znanstveno dokazana praksa za prevenciju razvoja anksioznosti i depresivnosti te promociju mentalnog zdravlja u zajednici provodi se u Kanadi, Novom Zelandu, Ujedinjenom Kraljevstvu, Nizozemskoj, Finskoj, Norveškoj, Švedskoj, Hong Kongu, Kini, Sjedinjenim Američkim Državama, Portugalu, Grčkoj, Cipru, Meksiku, Peruu, Brazilu, Japanu, Koreji, Tajvanu i Maleziji, a Udruga Ježeva kućica iz Jastrebarskog osigurala je licencu za provođenje ovog programa u Hrvatskoj.

Po prvi puta u Hrvatskoj Udruga za logopedsku i psihološku podršku Ježeva kućica provela je projekt Promocija mentalnog zdravlja djece i mladih u zajednici „FRIENDS“ upravo u našem dječjem vrtiću tijekom pedagoške godine 2022.-2023. Provođenje FRIENDS programa je za krajnje korisnike bilo besplatno jer je projekt financirano sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda te sredstvima Državnog proračuna, a ukupna vrijednost projekta bila je 490.314,90 kn. Partneri na projektu bili su Grad Jastrebarsko, Dom zdravlja Zagrebačke županije i Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije.

FRIENDS program se je provodio u svim objektima vrtića u 10 odgojno-obrazovnih skupina (Kriješnice, Koale, Elmeri, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići, Vjeverice, Mačkice i Žirafice) te je

obuhvaćeno oko 250 djece. Educirani facilitatori programa tj. voditelji radionica bili su vanjski suradnici tj. psiholozi, logopedi, pedagozi i socijalni pedagozi od strane Udruge za logopedsku i psihološku podršku Ježeva kućica. Radionice su se odvijale od listopada 2022. do lipnja 2023. u pojedinoj odgojnoj skupini, dinamikom jednom tjedno u trajanju od 45 minuta. Za koordinaciju ovih projektnih aktivnosti u dječjem vrtiću bile su zadužene stručne suradnice edukacijska rehabilitatorica i pedagoginja.

U sklopu projektnih aktivnosti održani su roditeljski sastanci u dva navrata, u rujnu 2022. godine prije početka provođenja radionica s djecom s ciljem predstavljanja FRIENDS programa i osiguravanja potrebnih privola i suglasnosti te u veljači i ožujku 2023. godine s ciljem upoznavanja roditelja s FRIENDS rječnikom, digitalnim priručnikom te do tada provedenim aktivnostima s djecom. Ukupno je održano 8 roditeljskih sastanaka. Navedenim roditeljskim sastancima prisustvovali su i odgojitelji u projekt uključenih odgojnih skupina.

Kako bi svi odgojno-obrazovni djelatnici bili upoznati s dobrobitima ovog programa i načinom provođenja projekta, kao i rezultatima provedenog istraživanja s djecom i mladima polaznicima osnovne i srednje škole u Jastrebarskom, na 4. sjednici Odgojiteljskog vijeća održanoj 3.5.2023. godine je izlaganje održala Ivana Garašić ispred Udruge „Ježeva kućica“.

Odgojitelji odgojno-obrazovnih skupina Krijesnice, Koale, Elmeri, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići, Vjeverice, Mačkice i Žirafice dali su svoj osvrt na provedene radionice. Povratne informacije odgojitelja 4 odgojne skupine su vrlo pozitivne te oni smatraju kako su radionice bile korisne djeci te u velikoj većini i zanimljive. Gotovo sva djeca rado su se uključivala u radionice i aktivno sudjelovala. Mnoge igre i tehnike opuštanja provedene na radionicama i odgojiteljice su i same naknadno provodile s djecom u skupini što im se pokazalo korisno za razvoj pozitivne atmosfere u skupini, samopouzdanja i tolerancije među djecom.“ Te „Djeca su rado i aktivno sudjelovala u provedbi svake radionice, koje su veselo i rado čekala. Teme koje su realizirane bile su jasne i razumljive djeci. Mnoge aktivnosti su potom odgojitelji na inicijativu djece implementirali u svakodnevni rad: razumijevanje emocija, crvene i zelene misli, igre opuštanja, posebno regulaciju neugodnih emocija, uvježbavanje pozitivnijeg načina razmišljanja te vještine rješavanja problema. Radionice su kvalitetno pripremljene, dobro osmišljene i uspješno realizirane. Program je vrlo dobar, detaljan sa vrlo kvalitetnim aktivnostima te je zanimljiv djeci. S obzirom na to da voditelji ne poznaju djecu, pomoć odgajatelja u tome dobro dođe. Većina odgojitelja smatra kako voditelji radionica nisu imali dostatne pedagoške kompetencije, kako su korišteni izrazi koje djeca nisu razumjela, pri provođenju radionica su zapazili nedovoljnu prilagodljivost voditelja potrebama djece te smatraju kako je pri provođenju ovakvih radionica potrebna veća suradnja između voditelja i odgojitelja. Također navode kako radionice nisu bile dovoljne dinamične za svu djecu. Smatraju kako se pri osmišljavanju radionica za predškolsku dob nije vodilo računa o dobi djece i mješovitosti odgojnih skupina te zbog toga određeni sadržaji nisu bili primjereni, razumljivi i dovoljno poticajni djeci za sudjelovanje.

Odgojitelji navode kako je sam projekt na roditeljskim sastancima koji su prethodili provođenju radionica na vrlo kvalitetan način prezentiran od strane Udruge "Ježeva kućica", teoretski je sve bilo jako lijepo prezentirano, međutim praksa nije pokazala isto. Dobivene su sve potrebne osnovne informacije o početku provođenja projekta te su i očekivanja bila velika. Većina odgojitelja smatra kako su roditeljski sastanci bili poticajni i informativni, odrađeni profesionalno i kvalitetno, roditelji su mogli dobiti uvid u obrađene teme na radionicama za djecu, mogli su provođenje pratiti kroz e-Priručnik te zajedno s djetetom kod kuće provoditi dodatne aktivnosti, kao i informacije o provedenom istraživanju i rezultatima.

U slučaju nastavka provođenja FRIENDS programa u našem vrtiću predlažu sljedeća poboljšanja: održavanje sastanaka samo s odgojiteljima s ciljem međusobnog upoznavanja, izmjene informacija

o djeci u skupini ili zajedničkih roditeljskih sastanaka s dodatnim vremenom za odgojitelje za pitanja i raspravu, ukoliko je moguće sadržaje radionica obogatiti s više slikovnih poticaja i igara koje uključuju pokret što se pokazalo privlačno djeci te im je produžilo pažnju i interes za sadržaj radionice te bolju pripremljenost samog voditelja i upućenost odgojitelja u slijedeću radionicu.

Zadaci na nivou ustanove u kontinuitetu:

1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

- a. CAP program
- b. Odgoj za različitost

2. Odgoj za održivi razvoj

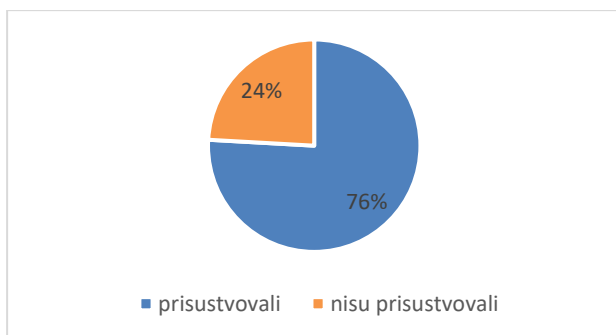
1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

a. CAP program

Ove pedagoške godine, nastavili smo sprovođenjem CAP programa koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, edukaciju roditelja djece školskih obveznika i radionice s djecom školskim obveznicima. Cilj CAP programa je poučavanje vještinama komunikacije, tehnikama djelotvornog rješavanja problema, načinima na koje se konflikti mogu rješavati bez fizičkog obračuna ili gubitka prava i samopoštovanja. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu.

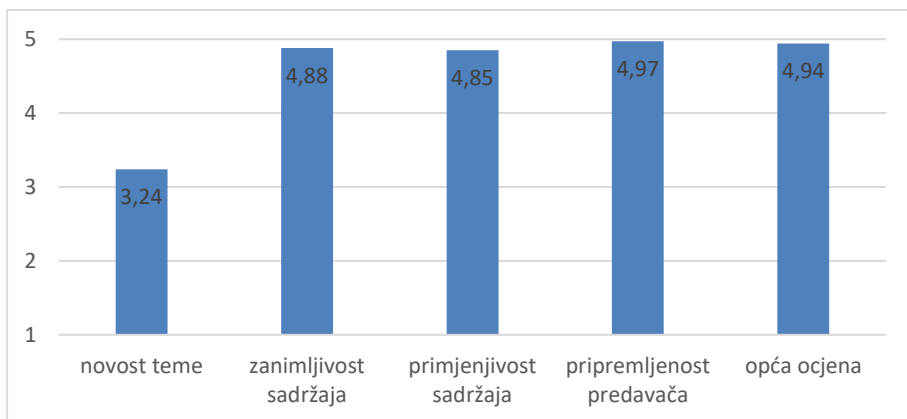
Radni dogovor CAP pomagača održan je 26.1.2023. s ciljem formiranja timova i planiranja provedbe programa, odnosno dogovora termina i rasporeda CAP timova za roditeljski sastanak te radionice za djecu. Sve odgojne skupine u kojima se provodio CAP program dobile su pisani materijal s ciljem osvještavanja odgojitelja o važnosti i načinima pripreme djece za radionice, način sudjelovanja odgojitelja tijekom same radionice te važnosti ponavljanja strategija nakon CAP radionice.

Predavanje za sve djelatnike vrtića održano je 8.2.2023. Djelatnici su upoznati s problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Predavanje za djelatnike vrtića je vodila psihologinja, a radionice za djecu su prezentirane pomoću video materijala koje je pripremila Udruga roditelja Korak po korak. Predavanju je prisustvovalo 72 od ukupno 112 djelatnika. Djelatnici koji nisu mogli prisustvovati tom predavanju pozvani su na predavanje za roditelje na koje se odazvalo 13 djelatnika te je ukupno 85 djelatnika prisustvovalo edukaciji (76% djelatnika). Većina djelatnika koji nisu prisustvovali edukaciji su u tom periodu bili na dužem bolovanju ili roditeljskom dopustu.

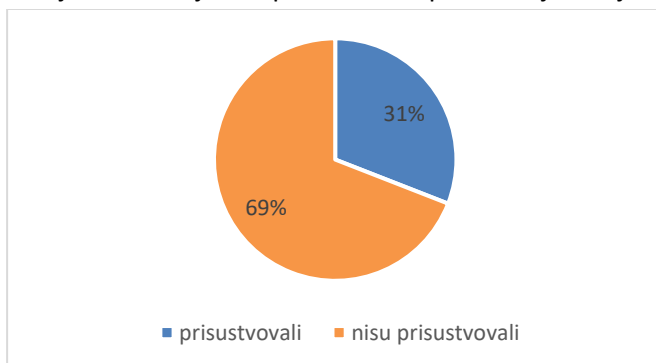
Graf. Proporcija djelatnika prisutnih na CAP predavanju

Na kraju predavanja za djelatnike, djelatnici su procijenili pet dimenzija kvalitete predavanja (novost teme, zanimljivost i primjenjivost sadržaja, pripremljenost predavača te opća ocjena) na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu. Predavanje za djelatnike je ocijenilo 68 djelatnika. Najniže je ocijenjena dimenzija novost teme, što je i očekivano obzirom da se program u vrtiću provodi već duži niz godina. Ostale dimenzije ocijenjene su visokim ocjenama, što govori u prilog kvaliteti predavanja.

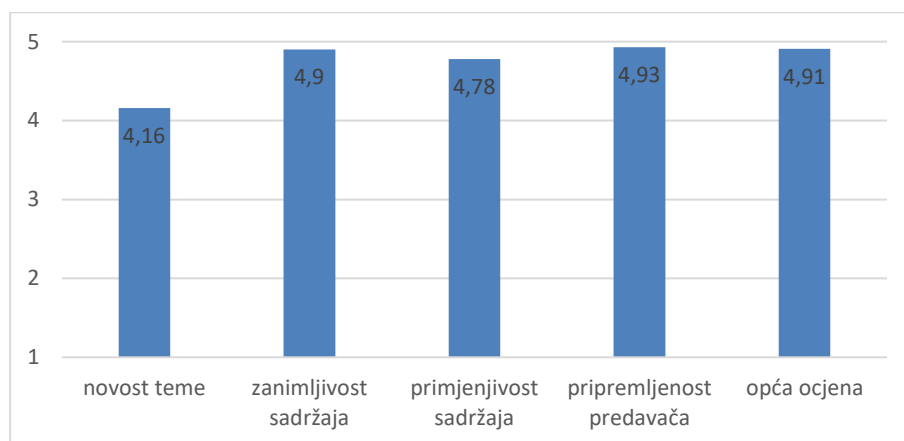
Graf . Procjena pet aspekta kvalitete CAP predavanja za djelatnike (N=68)

Predavanje za roditelje djece školskih obveznika održano je 15.2.2023. na kojem su također i roditelji upoznati s problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Roditeljske sastanke vodila je psihologinja, a radionice za djecu prezentirao je educirani CAP tim. Roditeljskom sastanku je prisustvovalo samo 47 roditelja (31%). Dio roditelja je naveo kako su već prisustvovali takvom predavanju za starije dijete. Roditeljskom sastanku prisustvovalo je i 13 djelatnika koji nisu prisustvovali predavanju za djelatnike.

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na CAP roditeljskom sastanku (N=47)

Na kraju roditeljskog sastanka roditelji i djelatnici su procijenili pet dimenzija kvalitete sastanka (novost teme, zanimljivost i primjenjivost sadržaja, pripremljenost predavača te opća ocjena) na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu. Radionicu za roditelje je ocijenilo 58 roditelja i djelatnika. Sve dimenzije ocijenjene su visokim ocjenama, što govori u prilog kvaliteti sastanaka. Na evaluacijskoj listi jedan roditelj je naveo i dodatni komentar: „Drago mi je da se o ovome priča jer je mnogima još ovo tabu tema o kojoj nisu spremni razmišljati niti razgovarati.“

Graf . Procjena pet aspekta kvalitete CAP roditeljskog sastanaka (N=58)

Rad s djecom u okviru CAP programa sastoji se od skupa aktivnosti za pripremu djece za radionice unutar redovnog programa, radionica pod vodstvom CAP tima te aktivnosti u redovnom programu nakon provedenih radionica u cilju obnavljanja znanja i učvršćivanja strategija zaštite i samozaštite. CAP radionice za djecu ove pedagoške godine provodila su četiri tima: 12 odgojitelja i stručni suradnik – psiholog, a radionice su provedene tijekom veljače, ožujka i travnja u 11 odgojnih skupina koje pohađaju djeca školski obveznici (Koale, Elmeri, Krijesnice, Oblačići, Ribice, Bubamare, Šapice, Vjeverice, Mačkice, Žirafice te jedna skupine predškole). Djecu trebamo učiti suradništvu i poštivanju razlika, a ne nasilju. Budemo li djecu učili ovim vrijednostima, odvratit ćemo ih od agresije i spriječiti njihovu viktimizaciju. CAP-ova osnovna filozofija je jačanje djece i pružanja pozitivne podrške djeci. Njegova polazna postavka je da djecu treba naučiti kako da se sama zaštite i dati im podršku u tome, a ne ih učiniti potpuno ovisnima o odraslima.

Kako bi se pažnja djece u radionici maksimalno zadržala na bitnim porukama, odgojitelji su, prije samog provođenja radionica, realizirali niz aktivnosti kojima su pripremali djecu za dječju radionicu, a u cilju što većeg i jasnijeg efekta na dječje znanje i ponašanje. Aktivnosti su se odnosile na rad na iskazivanju i prepoznavanju svojih i tuđih osjećaja, aktivnosti na temu prava djece, različitosti, tolerancije, nenasilnog rješavanja sukoba te razgovor o ključnim riječima koje se upotrebljavaju na radionicama kao što su napad, dječja prava, sigurnost, vanjska i unutarnja snaga, sloboda, tužakanje, neznanac, dobra i loša tajna, ugodni i neugodni dodiri.

Također, u svrhu što bolje pripreme djece za radionice CAP programa, u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Jastrebarsko, provedene su radionice s djecom na temu **Prevenција trgovanja ljudima**. Trgovanje ljudima, a posebno ženama i djecom, predstavlja veliku opasnost i najgrublji je oblik kršenja temeljnih ljudskih prava kao što su pravo na život, pravo na slobodu izbora, pravo na slobodu kretanja, pravo na dostojanstvo, pravo na sigurnost, pravo na jednakost i dr. Jedna od zadaća ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je poticati razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnaživati da stvara pozitivnu sliku o sebi, razvija samopoštovanje te da izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Poticanje samostalnosti djeteta u donošenju

odluka, vršenju izbora, ostvarenju prava, iznošenju i zastupanju vlastitog mišljenja kao i pružanju otpora vršnjačkom pritisku, uvelike će utjecati na koji način će dijete donijeti odluku u rizičnim situacijama (HCK,2017.). Radionice su provedene tijekom siječnja i veljače u 11 odgojnih skupina u kojima se provodio i CAP program, a sudjelovala su sva djeca uključena u te odgojne skupine. U radionicama Prevencije trgovanja ljudima se, kroz priču o Mišici Milici, prorađuje susret s nepoznatim osobama i poželjni način komuniciranja s nepoznatima kako bi se razvile vještine samozaštite i poželjne reakcije u određenim situacijama. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 193 djece.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako je radionica na temu prevencije trgovanja ljudima izuzetno kvalitetno osmišljena i realizirana, sadržaji su djeci zanimljivi (osobito improvizacija slikovnice Mišica Milica u izvedbi djece – volontera GDCK), tema je prilagođena uzrastu djece i nadopunjava se sa CAP programom. Također navode kako radionica potiče razvoja osobnog identiteta djeteta te njegovo osnaživanje da stvara pozitivnu sliku o sebi, razvija samopoštovanje te da izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Dobrobit za dijete je samostalnost u donošenju odluka, vršenju izbora, ostvarenju prava, iznošenju i zastupanju vlastitog mišljenja kao i pružanju otpora vršnjačkom pritisku. Smatraju kako su, kroz radionicu s volonterima GDCK, djeca imala priliku aktivno sudjelovati i osvijestiti poželjne načine komuniciranja s nepoznatim osobama te razvijati vještine samozaštite.

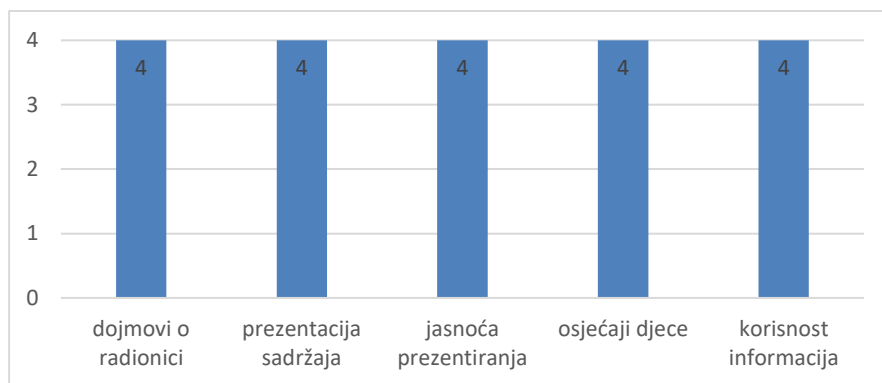
Nakon pripreme djece, provodi se CAP radionica koju vodi educirani CAP tim. U CAP radionicama s djecom se raspravlja o tri potencijalno opasne situacije: kada dijete ugrožava vršnjak ili nešto starije dijete; kada ga ugrožava nepoznata odrasla osoba i kada ga ugrožava poznata odrasla osoba. Djeca su naučila razliku između dobre i loše tajne, jasno i glasno reći „ne“ onome tko ih pokušava ugroziti, tražiti pomoć vršnjaka, tražiti pomoć odraslih u koje imaju povjerenja te da to nije tužakanje. Također su naučili da u opasnosti pobjegnu na najbliže sigurno mjesto i viču što glasnije mogu te uvijek budu na sigurnoj udaljenosti kad razgovaraju s nepoznatom osobom i nikad ne prihvaćaju darove, obećanja i ponude u zamjenu za ulazak u auto ili stan nepoznate osobe te su naučili male trikove samoobrane kako se osloboditi ako ih uhvati neznanac. Radionice su primjerene njihovoj dobi i djeca aktivno sudjeluju u njima te na taj način promišljaju o svojoj ulozi u prevenciji nasilja. Radionice se provode kroz dva dana, odnosno dvije radionice po skupini. Radionice su provedene u 11 odgojnih skupina koje pohađaju djeca školski obveznici te je održano ukupno 7 ciklusa radionica za 130 djece (vrtić pohađa 151 školski obveznik).

Tablica. Broj djece po skupinama prisutne na radionicama

	Broj djece školskih ob- veznika	Održane radionice	Broj djece pri- sutne 1. dan radionice	Broj djece pri- sutne 2. dan radionice	Broj djece na in- dividualnom ra- zgovoru
Koale	8	27.2.2023.	6	6	6
Elmeri	7	28.2.2023.	7	7	7
Krijesnice	8		7	8	7
Vjeverice	24	27.2.2023. 28.2.2023.	17	18	17
Ribice	22	15.3.2023. 16.3.2023.	22	22	22
Šapice	15	21.3.2023.	13	13	13
Mačkice	6	22.3.2023.	4	4	4
Oblačići	20	23.3.2023.	20	19	19

		24.3.2023.			
Predškola	17	18.4.2023. 20.4.2023.	12	13	13
Bubamare	18	27.4.2023.	18	16	14
Žirafice	6	28.4.2023.	3	4	4
UKUPNO	151	7 skupina x 2 radionice	129	130	126

Nakon svake radionice za djecu odgojitelji skupina u kojima su se održavale radionice procjenjivali su kvalitetu radionica na skali od 1 do 4. Prosječne ocjene prikazane su na grafu.

Graf. Procjene odgojitelja o pojedinim aspektima CAP radionica za djecu, uključene procjene oba dana radionica (maksimalna ocjena 4, N=17)

Odgojitelji navode kako su CAP radionice kvalitetno i profesionalno provedene, a informacije koje djeca dobiju su izuzetno korisne. Iz grafa vidimo kako su svi aspekti radionice ocijenjeni najvišom ocjenom što govori u prilog kvaliteti radionica. Odgojitelji navode kako je prezentirani materijal primjeren dobi djece, forma igrokaza je jednostavna i jasno prezentirana na zanimljiv način, a djeca imaju mogućnost aktivno sudjelovati. Odgojitelji također navode kao će nakon provedenih CAP radionica s djecom ponavljati naučene strategije obrane, identificirati odrasle osobe od povjerenja, dalje raditi na prepoznavanju i imenovanju osjećaja te na usvajanju prava i odgovornosti. Nakon provedenih radionica CAP pomagači provode individualni razgovor sa djecom koja to žele. Na individualnom razgovoru bilo je ukupno 126 djece (97 % djece koja su sudjelovala na radionicama). Tijekom provedbe CAP programa nije otkriven ni jedan slučaj zlostavljanja.

Nakon provedenih radionica nužno je ponavljati usvojene preventivne strategije i osvježiti dječje pamćenje te je u redovnom programu proveden niz aktivnosti kako bi djeca što bolje utvrdila ono što su naučila na radionicama kao što su ponavljanje strategija (što činiti u opasnim situacijama) i vještina (tehnika samoobrane) tijekom godine, aktivnosti za identificiranje opasnih situacija i osoba koje mogu pomoći u opasnosti te jačanje povjerenja u te osobe (npr. policija), aktivnosti za poticanje samopouzdanja te za poticanje slobodnog izražavanja osjećaja.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako je izrazito važno osvještavanje djece o problemu zlostavljanja i razvoj vještina (samo)zaštite te upoznavanje roditelja sa problemom zlostavljanja, prevencijom zlostavljanja i provedbom radionica za djecu. Također navode kako je važno i osvještavanje odgojitelja o važnosti pripreme djece za radionice te su pripreme i radionice pomogle u osnaživanju djece. Navode kako su u odgojnim skupinama provedene brojne aktivnosti s ciljem pripreme djece za CAP radionice kao što su aktivnosti za razvoj pojma o sebi (socijalne igre vezane uz poznavanje svog psihološkog „ja“) – aktivnost „Tko sam ja“; aktivnost „Bez čega ne mogu“,

interakcijske igre „Vozim auto“, „Kipar i glina“; aktivnosti za razlikovanje i verbaliziranje svojih osjećaja, igra „Četiri kutka: sreće, tuge, bijesa, straha“, igra „Svatko je poseban“, igra „U čemu sam najbolji/najbolja“; aktivnosti na temu dječjih prava, razne slikovnice (Obiteljski album, Neznana, Ispravan dodir, Ako se izgubiš, Dobra i loša tajna, Imaš li tajnu?, Ptica duše, Što znači biti jak, Moja prava, Ružno pače, Papiga Ara), ta su koristili i materijale iz priručnika „Odgoj za humanost od malih nogu“ i „Kutija puna osjećaja“. Odgojitelji odgojne skupine prema konceptu M. Montessori navode kako su sve aktivnosti dopunili prema posebnostima Montessori odgojne skupine (naglasak na pravila poštuj sebe, poštuj drugog, poštuj okolinu). Odgojitelji smatraju kako je program izuzetno kvalitetno i profesionalno proveden, djeca su upoznala elementarna prava da budu sigurna, jaka i slobodna, spoznala više informacija kao npr. prepoznavanje opasnih situacija i stekla strategije kojima se mogu zaštititi. Odgojitelji također smatraju kako je važno i korisno informiranje roditelja na roditeljskom sastanku te navode kako i roditelji to smatraju korisnim i pomaže im u svakodnevnim situacijama i u razgovoru s djecom vezanom za opasnosti. Također smatraju kako su CAP timovi profesionalni i kvalitetno provode CAP program.

b. Odgoj za različitost

Opći cilj proizlazio je iz temeljnih vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Navedeni projekti i primjene metoda provode se u kontinuitetu, a hodogram aktivnosti kreiran je na fokus grupama tijekom pedagoške godine.

Metoda Persona Doll

Metodu Persona Doll u neposrednom radu primjenjujemo od pedagoške godine 2009./2010. Metoda promiče poštivanje različitosti, omogućuje djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im 'ispriča' lutka/osoba, kako se zauzimati za sebe i za druge, jačati emocionalnu pismenost, razvijati samopoštovanje i izgrađivati vlastiti identitet. Za proces socijalizacije i moralni razvoj pojedinca bitna su prihvaćanja pravila ukoliko su zaštićujuća i regulirajuća jer su to korijeni prihvaćanja sebe kao osobe i socijalnog bića, prihvaćanja drugih sa svim njihovim različitostima. Cilj primjene metode je jačanje pozitivnih osobina pojedinca (osobna afirmacija, samopoštovanje, samostalnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost), razvoj vještina, stavova i sustava vrijednosti (nenasilje, suradnja, tolerancija, solidarnost) te razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici odnosno sagledavanje sebe kao člana različitih skupina. I ove pedagoške godine nastavili smo ovu metodu primjenjivati u neposrednom radu s djecom, i to u četiri odgojne skupine s tri odgojiteljice i jednom medicinskom sestrom na način kao i do sada: aktivnost se planira za "grupu djece", a prema potrebi i za cijelu skupinu, u trajanju od 10-15 minuta, vodeći računa o interesu djece. Sjedenje u krugu je obavezno tijekom aktivnosti. Luna je u skupini/kvartu/objektu boravila 7-10 dana, uz prethodnu predbilježbu (obrazac u koji se upisuje u kojoj skupini boravi Luna, svima je dostupan). Educirane odgojiteljice i medicinska sestra koje su tijekom pedagoške godine 2022./2023. primjenjivale metodu u radu s djecom su: Đurđa Šegudović, Leptirići (1-2 godine); Štefica Fabijanić, Jabučice (3-4 godine); Valentina Batelja, Oblačići (5-6 godina); Daniela Bobinski, Šapice (5-6 godina), Željka Žužak, Vlakići (1-2 godine).

Dobrobit za dijete, za roditelja, za odgojitelja, projekcija za dalje i samovrednovanje primijenjene metode u radu s djecom (odgojitelji navode): utjecaj globalnih promjena mijenja i društvo te se povećava potreba za uvažavanjem kulturne, društvene, rasne i nacionalne raznolikosti te prihvaćanje iste. Ova metoda pokazala se kao izvrstan alat za postizanje cilja. Primjena metode potiče

igru i prijateljstvo među djecom, pomaganje, brigu o sebi i svojim stvarima, osnažuje pozitivne stavove, uči prihvaćati različitost, prepoznavati vlastite potrebe te prepoznavati poželjna i nepoželjna ponašanja, omogućava prevenirati nepoželjna ponašanja, osnaživati pozitivnu sliku o sebi, poticati rješavanje problemskih situacija na prihvatljiv način. Djeca odlično prihvaćaju prisutnost lutke/osobe u odgojnoj skupini te pokazuju interes za komunikaciju. Neki odgojitelji navode da su aktivnosti vezane za ovu metodu primjerenije za rad u starijim skupinama. Neki odgojitelji su primjenu metode uspješno realizirali u radu s djecom jasličke dobi s prilagođenim načinom primjene (djeca vrlo dobro reagiraju na pojavu lutke Lune u skupini (promatranje, nježan dodir, pažljivo slušaju što im Luna poručuje).

Neke od tema koje su odgojiteljice provele u radu s djecom proizlaze iz potrebe odgojitelja i/ili djece: „Upoznavanje Lune s djecom“, „Ružne riječi u skupini“, „Luna i izgubljena papučica“, „Luna i prijatelji“, „Luna u Suncokretima“, „Kontinent, avioni i Luna“, „Ovo je moj prijatelj“, „Imenovanje dijelova tijela“.

Dobrobit za djecu: stjecanje navike kulture razgovaranja, uvažavanja tuđih mišljenja, razvijanje prihvaćanja različitosti i empatije, osluškivanje, djeca su nudila rješenje problema (povezivanje naučenog iz radionica preventivnog na CAP radionicama), osvještavanje brige za vlastite stvari, kako potražiti pomoć, poticaj je bila djeci na promišljanje i prihvaćanje različitosti.

Dobrobit za roditelje: roditelji su na komunikacijskom roditeljskom sastanku upoznati s primjenom metode Persona Doll u radu s djecom te su im dobivene informacije pomogle u razgovoru s djecom.

Dobrobit za odgojitelje: odgojitelji imaju još jedan alat u odgojno-obrazovnom radu koji omogućava uvid u razmišljanja i stavove djece o temama koje su obradile (potreba i/ili interes djece/odgojitelja); primjena metode je dodatna motivacija jer omogućava poticanje komunikacije s djecom i između djece; zajedničko traženje rješenja nekog problema kroz model traženja i pružanja pomoći te suradnju. Odgojiteljice su zadovoljne provedenom aktivnošću u jaslicama. Promatranjem djece, u raznim i nepredvidivim situacijama, uočeno je da djeca uočavaju različitosti i da se trude reagirati na prihvatljiv način.

Vrijednosti koje smo razvijali bile su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.).

Zaključci: Metoda je korisna u ovo vrijeme globalnih promjena i migracije stanovništva. Isto tako, pomoću nje se mogu obraditi razne teme o kojima je potrebno s djecom razgovarati (sličnosti i razlike). Provedene aktivnosti dokumentirane su u pedagoškoj dokumentaciji i portfoliju odgojnih skupina. Nastavljamo s implementacijom metode u odgojno-obrazovni proces jer su iskustva djece i odgojitelja pozitivna.

Važno je napomenuti kako je primjena metode Persona Doll dio „Akcijskog plana prevencije svih oblika ovisnosti te poboljšanja mentalnog zdravlja djece i mladih Vijeća za prevenciju Grada Jastrebarskog 2023.-2027.“, navedeno je pod točkom 3. Identificiranje preventivnih prioriteta za Grad Jastrebarsko (Identificirani prioritet 2.-Smanjenje vršnjačkog nasilja-CAP program; Identificirani prioritet 3.-Edukacija stručnjaka (učitelja i odgojitelja) o izazovima mentalnog zdravlja djece i mladih; Nastavak provedbe programa za djecu i roditelje usmjerenih poticanju cjelokupnog razvoja djece i poticanja pozitivnog roditeljstva-Persona Doll i radionice „Rastimo zajedno“).

Lutka vodič – primjena u radu s djecom

„Što je lutka vodič? To je drvena lutka koja zorno prikazuje kako zadovoljavamo svoje osnovne potrebe. Ideja za nju ima uporište u teoriji izbora i realitetnoj terapiji. Pomoću lutke vodiča i odrasla osoba i dijete predškolske dobi mogu upoznati fiziološke i psihološke potrebe koje imamo, saznati kako ih zadovoljavamo, te što će se dogoditi ako ih ne zadovoljimo ili ako ih zadovoljimo ugrožavajući drugu osobu.“ (Modrić, lutka vodič za razumijevanje ljudskih potreba i za rješavanje sukoba, 1999.). U odgojnoj skupini „Zvezdice“ (3-6 godina) provedene su sljedeće aktivnosti: „Sunčica nam se vratila“, „Što mogu, što znam“, „Konfliktne situacije“, „Prepoznajem svoje potrebe“, „Sunčica“ kao poticaj za razgovor tijekom pedagoške godine.

Dobrobit za djecu: kroz razgovor sa „Sunčicom“ djeca prepoznaju vlastite potrebe, emocije, poticaj je za promišljanje, npr. „Što ako...Kada bi...Što i kako mogu...Pomoć drugome...“, sigurnija su u prepoznavanju vlastitih potreba i njihovom prihvatljivom načinu zadovoljavanja.

Dobrobit za roditelje: roditelji prepoznaju u razgovoru s djecom pojedine situacije i/ili teme o kojima su djeca u odgojnoj skupini razgovarala (roditelji su na komunikacijskom roditeljskom sastanku upoznati s primjenom Lutke vodič u radu s djecom).

Dobrobit za odgojitelje: omogućava prevenciju nepoželjnog ponašanja i razvoj pozitivne slike o sebi.

Zaključak: nastavljamo s implementacijom metode u odgojno-obrazovni proces jer su iskustva djece i odgojitelja pozitivna. Ovu metodu u radu s djecom primjenjuje odgojiteljica Vesna Navoj.

Projekt „Škole za Afriku“

S provedbom projekta "Škole za Afriku", a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. u jednoj odgojnoj skupini. U pedagoškoj godini 2022./2023. nastavili smo s provođenjem projekta u odgojnoj skupini „Žirafice“ na područnom odjeljenju u Gorici Svetojanskoj. Djeca ove odgojne skupine aktivnosti su realizirala uz pomoć materijala koje su pripremili odgojitelji odgojne skupine (slikovnice, stručna literatura, fotografije, glazba, dokumentarni filmovi) te uz pomoć materijala koje smo primili iz UNICEF-a u RH (vodič za organiziranje aktivnosti, radne bilježnice, kvizovi). Uz pomoć materijala (..) uveli smo djecu u svijet daleke Afrike. Na pitanja: „Što je Afrika?“, „Gdje se nalazi?“, „Tko tako živi?“, „Kako smo upoznali kulturu življenja djevojčica i dječaka u Etiopiji?“, tražili smo odgovore uz pomoć raznih enciklopedija, slikovnih materijala, karte svijeta, video zapisa i sl. Projekt je živio i živi još uvijek što je vidljivo u svim centrima sobe dnevnog boravka i garderobi kroz likovne radove, izjave djece, glazbu i ples.

Tijekom pedagoške godine djeca su kod kuće, prikupljala novčana sredstva u kasice, koja su 25. svibnja 2023. godine povodom Dana Afrike, donijela u vrtić. Ovom je aktivnošću odgojna skupina „Žirafice“ za djecu Afrike prikupila ukupno 377.00 eura. Provedene aktivnosti dokumentirane su u pedagoškoj dokumentaciji odgojne skupine i portfoliju odgojne skupine „Žirafice“.

Dobrobit za djecu: stjecanje navike kulture razgovaranja, uvažavanja tuđih mišljenja, razvijanje prihvaćanja različitosti i empatije, poticaj djeci na promišljanje, npr. kako potražiti pomoć.

Dobrobit za roditelje: roditelji su na komunikacijskom roditeljskom sastanku upoznati s provođenjem projekta „Škole za Afriku“, upoznati su da se djecu osnažuje u razvoju tolerancije, prihvaćanja različitosti, empatije te poštivanja i uvažavanja drugih, a projekt je bio poticaj roditeljima za razgovor s djecom o prihvaćanju različitosti.

Dobrobit za odgojitelje: odgojiteljice su zadovoljne provedenim aktivnostima. Promatranjem djece uočeno je da djeca prepoznaju različitosti i da reagiraju na primjeren način.

Vrijednosti koje smo razvijali bile su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.)

Zaključak: Odgojiteljice navode da su ponosne što je odgojna skupina „Žirafice“ bila nositelj ovog projekta te kako se kod djece i odraslih podigla razina svijesti i to kroz suosjećanje, prihvaćanje i međusobno osnaživanje. I ovom se prilikom odgojna skupina „Žirafice“ zahvaljuje svima na podršci! Nositeljice ovog projekta su bile odgojiteljice Zvonimira Pintur i Valentina Božić.

S provođenjem projekta nastavljamo u pedagoškoj godini 2023./2024. u novoj odgojnoj skupini.

Projekt "Sa mnom si siguran" u organizaciji Grada Jastrebarskog, Vijeća za prevenciju Grada Jastrebarskog, PU Zagrebačka, PP Jastrebarsko, AK Jastrebarsko

Cilj projekta je bio upoznavanje djece s pravilima ponašanja u prometu i povećanje razine njihove sigurnosti, upoznavanje djece s ulogom policajca u društvu i povećanje povjerenja i osjećaja sigurnosti, edukacija roditelja o sigurnosti djece u prometu i pravilnom korištenju auto sjedalica te prevencija i smanjenje broja automobilskih nesreća u kojima sudjeluju djeca. Roditelji su na roditeljskim sastancima upoznati o načinu provođenja projekta i planiranim susretima s djecom. Za roditelje su bili organizirani roditeljski sastanci s ciljem upoznavanja s ciljevima i načinom provedbe projekta „Sa mnom si siguran“ te predavanje na temu „Auto sjedalica“, pravilno postavljanje i korištenje, koje je organizirao Grad Jastrebarsko.

Odgojne skupine koje su bile uključene u projekt su: Krijesnice, Koale, Elmeri, Mačkice, Žirafice, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići, predškola Breskvice i Sovice, Vjeverice, ukupno 261 dijete u 11 odgojnih skupina.

Odgojitelji navode da su radionice bile edukativne, zanimljive, poticajne i vrlo uspješno provedene. Posjet kontakt policajca i dobiveni plišani medo „Medo policajac“ potaknuli su kod djece zanimanje za različite prometne situacije, usvajanje pravila ponašanja u prometu, vlastita iskustva i doživljaje. Posebno je dobro istaknuti mogućnost likovnog izražavanja na temu i odlaganja u za to namijenjenu kutiju koju su kreirala djeca.

Što smo naučili? Kroz tri susreta, djeca su uz pomoć dva predstavnika policije i „Medom policajcem“ (plišani medo) koji je dobila svaka odgojna skupina (sa zadatkom da za plišanog medu odaberu ime), upoznata s pravilima ponašanja u prometu, dobila odgovor na pitanje „Tko je policajac i kako nam može pomoći?“, djeca su stekla povjerenje i osjećaj sigurnosti, intenzivno su crtala i pripremala radove za policajce te aktivno sudjelovala u aktivnostima. Razvio se pozitivan stav djece i roditelja prema policijskim službenicima i važnosti njihova sudjelovanja u zajednici. Odgojiteljice navode da je potrebno intenzivirati provođenje aktivnosti na temu „Promet“. Djecu je posebno razveselio poklon (Mali plišani medo „Medo policajac“, privjesak) i diploma za sudjelovanje na kraju projekta. Projekt se pokazao korisnim, djeci interesantnim, a cilj da djeca policajca vide kao pozitivnu figuru koja je tu da nam pomogne i da nas zaštiti, je postignuta. Pohvala policajcima koji su imali primjerenu komunikaciju s djecom.

Zaključak odgojitelja: projekt je dobro zamišljen, iako bi bilo dobro ostvariti komunikaciju s odgojiteljima uoči radionica (od strane policajaca), u cilju kvalitetnije pripreme aktivnosti.

2. Odgoj za održivi razvoj

U mjesecu listopadu, 2022. godine na Odgojiteljskom vijeću usuglašen je Plan djelovanja za pedagošku godinu 2022./2023. godine te smo isti prosljedili Eko odboru 1 na donošenje što je jednoglasno prihvaćeno. Nit vodilja pri kreiranju Plana djelovanja bila je pod nazivom „Voda za održivi razvoj“, Međunarodno desetljeće za akciju od 2018.-2028. (UN).

Članovi Eko odbora 1 su: djeca predstavnici Brodića i Vjeverice, ravnateljica Jadranka Stojković, eko-koordinatorice Marija Svoboda, Petra Golub, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Mihaela Klemenčić, Smiljana Popović, Jasenka Gluščić, predstavnica roditelja Martina Banić, pomoćno-tehničkog osoblja Anita Majkić, predstavnici eko kumova Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus" i "Ceste Jastrebarsko d.o.o."

Nastavak odgojno-obrazovnog rada usmjerenog ka osvještavanju potrebe za očuvanjem okoliša te djelovanjem djece i odraslih u ovom smjeru i ove se je pedagoške godine realizirao kroz različite aktivnosti u sklopu odgojno-obrazovnog rada. Nositelji ovog međunarodnog programa su bile odgojne skupine na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu, a to su: Slonići, Vlakići, Sunčeka, Žabice, Brodići i Vjeverice. Međunarodno desetljeće za akciju „Voda za održivi razvoj“ (UN), koje se obilježava od 2018.-2028. godine, bila nam je nit vodilja pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine na području odgoja za održivi razvoj. Klimatske promjene, bioraznolikost, očuvanje energije, zdrava prehrana, kretanje, briga o zdravlju, zaštita i samozaštita djece te kultura i tradicija samo su neke od tema s kojima smo se upoznali i nadogradili svoje znanje tijekom pedagoške godine u skladu s dobi, potrebama i interesima djece.

U mjesecu lipnju 2023. godine obnovili smo i potvrdili dijamantni status i stekli „Dijamantni status 2“, a u kolovozu je tiskano 17. izdanje Eko biltena za 2022./2023. godinu.

Načini osiguravanja uvjeta za kvalitetno ostvarivanje ove zadaće i kako je to utjecalo na djecu: kontinuirano smo djecu poticali na promatranje okruženja te osvještavanje i „buđenje“ svih osjetila, iskustveno učili, selektirali otpad, važnost pridavali samozaštiti i zaštiti, uporabi neoblikovanog materijala, boravili u prirodi u širem okruženju i boravku na zraku na vrtićkom dvorištu i u neposrednoj blizini vrtića, njegovali „Zdravo park“ (voćnjak i povrtnjak) kao i povrtnjak na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu, brinuli o cvjetnjacima, čistoći, urednosti, osvještavali važnost racionalnog korištenja vode i električne energije, surađivali s roditeljima, djelatnicima i vanjskim suradnicima. Poticanjem djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, eksperimentiranje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te osvještavajući ispravno ljudsko djelovanje i odgovornost svakog pojedinca ponaosob, osnaživali smo matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju. Neoblikovani materijal korišten je kao poticajno sredstvo za igru djece.

Situacije u kojima je podržana inicijativa djece: projektnim pristupom otkrivali smo životinjski i biljni svijet, imenovali uočeno (promjene u prirodi, pratili vremensku prognozu i povezivali sa slikovnim materijalom), postavljali pitanja i timski pronalazili odgovore i postavljali nova pitanja: „Gdje odlazimo otpad?“ - selektiranje otpada (papir, plastika i dr.), osvještavanje djece da nije smeće sve za vreće; „Kako očuvati energiju?“, „Zdrava prehrana?“, „Zašto je kretanje važno?“, te osvještavali važnost brige o čistoći i urednosti našeg prostora.

Eko aktivnosti koje su realizirane: „Torta za rođendan vrtića“, „Naš vrtić-maketa“, „Rođendan Grada“, projekt „Dinosauri“, „Bubnjevi“, „Moja pisanica“, „Priprema za izvanredne situacije-potres“, organizirana je izložba na temu „Dvorac“ povodom rođendana Grada Jastrebarsko, „Pustolovina plastične vrećice“, „Eko patrola u akciji“, „Poklon za Majčin dan“, sudjelovanje s likovnim radovima na natječaju Hrvatskog šumarskog instituta u Jastrebarskom pod nazivom „Šume za budućnost“ (po završetku

natječaja održana je izložba likovnih radova u prostoru vrtića), Eko himna „Ljepota života“ i 7 koraka Međunarodnog programa Eko škole „prevedena“ su u crteže, održan je koncert „Zika, zika muzika“ Glazbene škole Jastrebarsko te Eko kviz, Projektni dan pod nazivom „Eko u našem vrtiću!“ i održana je 15. Dječja sportska olimpijada.

Starije odgojne skupine Brodići i Vjeverice, područnog odjeljenja u Gornjem Desincu, 20. listopada 2022. godine su štafetom u krugu dječjeg vrtića se pridružile pružanju podrške najdužoj neprekidnoj štafetnoj utrci na svijetu pod nazivom „Vrijeme nam istječe – Running Out of Time“. Odgojne skupine su provodile aktivnosti vezane za projekte: „Kišni dan“, „Siguran vrtić“, „Tjedan zdravlja u vrtiću“ i „Živjeti zdravo“. Djelovanje Eko patrola dokumentirano je kroz fotografije i simbole koje su izradila djeca na plakatima; kroz mnoštvo eko aktivnosti utjecali smo na razvoj ekološke svjesnosti djece i odraslih te pozitivne stavove u odnosu prema sebi, drugima i okolini.

Kontinuirani pristup osvještavanju očuvanja resursa koje koristimo, njegovanju okoliša i prirode koja nas okružuje, naš je stil življenja. Ovaj međunarodni program provodimo kontinuirano od 2006./2007. godine te s istim nastavljamo i u pedagoškoj godini 2023./2024.

Projekt: „Kišni dan“

Odgojitelji o provedenom projektu „Kišni dan“ tijekom pedagoške godine 2022./2023. navode da je dobrobit za djecu, roditelje i odgojitelje izuzetno velika jer djeca mogu boraviti na zraku bez obzira na vremenske prilike, ukoliko je to moguće. Roditelji su zadovoljni, prate vremensku prognozu, a djeca vode računa da donose potrebnu opremu. Odgojitelji navode da je projekt vrlo koristan jer djeca osvještavaju da je potrebno se ponekad prilagođavati vremenskim ne/prilikama, djecu veseli kad mogu pomoć prijatelju koji nema kišobran, kad mogu skakati po lokvama, razvijali smo osjećaj odgovornosti za vlastite stvari, potaknuti smo bili promatrati nebo i prirodu općenito pa čak i pokušali procijeniti kakva će biti vremenska prognoza. Neke odgojne skupine ovaj projekt provode treću godinu za redom i navode da su djeci osigurani uvjeti za realizaciju kvalitetnog boravka na zraku s ciljem poticanja optimalnog rasta i razvoja, stjecanja iskustva kako se otvara-zatvara i nosi kišobran, otkrivaju razne spoznaje o vodi te kruženju vode u prirodi, osvijestili smo da je boravak na zraku za vrijeme kiše moguć i potreban, djeca su odgovorna (podsjećaju roditelje da je u vrtić potrebno ponijeti kišobran i sl.). Djeca kroz ovaj projekt imaju mogućnost tražiti odgovore na pitanja: „Voda ima krug?“ (kruženje vode u prirodi), „Što je to kiša?“, „Je li kiša dobra?“, „Kada je kiša loša?“.

Suradnja s roditeljima tijekom projekta je bila podržavajuća, dok je nekolicina smatrala da se po kiši ne odlazi na boravak na zrak. Djeca su razvijala naviku samostalnog, odgovornog ponašanja i brige o sebi (praćenje vremenskih prilika, odgovarajuća obuća, odjeća).

Izazovi tijekom provođenja projekta: u nekim odgojnim skupinama roditelji kako ne bi zaboravili ponijeti kišobran u vrtić, osigurali su da dijete ima jedan kišobran u vrtiću, a drugi kod kuće; na početku je izazov bilo hodanje u paru i pritom nošenje kišobrana u ruci (započeli smo sa slobodnim hodačima što je rezultiralo pravilnim nošenjem kišobrana, djeca su bila izrazito pažljiva u odnosu jednih prema drugima-razmak prilikom hodača zbog širine kišobrana, pažnja da se ne ozljedi drugo dijete, prilikom otvaranja i zatvaranja kišobrana i dr.); djeci zanimljivo i poticajno, ali ne više dana za redom jer se tada boravak na zraku svodi na šetnje (koje im postanu dosadne), a drugi oblici igara (npr. kretanje po lokvicama, travi) nisu ostvarivi zbog većeg broja djece u odgojnoj skupini koja tog dana nisu imala adekvatnu odjeću i obuću.

Odgojiteljice su zadovoljne prihvaćanjem nove odgojne skupine za uključivanjem u projekt 2022./2023. te izražavaju potrebu i važnost sudjelovanja u provođenju projekta u pedagoškoj godini 2023./2024.

Glavni moto bio je: „Nema lošeg vremena samo loše odjeće i obuće.“

Tijekom pedagoške godine 2022./2023. realizirane su sljedeće eko aktivnosti:

- Održan je sastanak članova Eko odbora 1 (djeca su ravnopravni članovi)
- Udruga „Lijepa naša“ – aplikacija Dječji vrtić Radost, Jastrebarsko – popunjavanje 7 koraka međunarodnog programa Eko škola
- Grad Jastrebarsko –predano Izvješće o provedbi programa Eko škola za 2022. i 2023. godinu
- Projektni dan „Eko u našem vrtiću“ i 15. Dječja sportska olimpijada
- Sudjelovanje na Susretu Eko škola (7.lipanj, 2023.) gdje smo preuzeli Zelenu zastavu i obnovili/potvrdili dijamantni status u **DIJAMANTNI STATUS 2 EKO VRTIĆA** (2007., 2009., 2011., 2013., 2015., 2017., 2021., 2023.),naš vrtić je VII. generacija
- U kolovozu, 2023. godine tiskan je naš Eko bilten - 17. Izdanje

Projekt „Siguran vrtić“

Cilj projekta Sigurnije škole i vrtići je poboljšati znanja i ojačati kompetencije učenika u osnovnim školama i djece u vrtićima te njihovih učitelja i odgojitelja za teme pripreme za izvanredne situacije, prve pomoći, psihosocijalne podrške i sigurnosti u školama i vrtićima.

Aktivnosti vezane uz ovaj projekt provodile su se u periodu listopada i studenog 2022. i dokumentirane su fotografijama i PowerPoint prezentacijom. U ožujku 2023. su provedene aktivnosti evidentirane u aplikaciji „Siguran vrtić“. Zahvaljujući angažmanu djece i odgojitelja koji su na kreativan, zanimljiv i djeci prilagođen način provodili radionice kojima su djecu pripremili za izvanredne situacije, naš vrtić je zadržao status „Naš vrtić je siguran“

Odgojitelji navode kako je projekt bio koristan kako za djecu tako i za odgojitelje. Većina djece je naučilo koja su sigurna mjesta u vrtiću, kako brinuti o sebi i drugima te su razvili empatiju prema drugima.

Projekt „Tjedan zdravlja u dječjem vrtiću“

Tjedan zdravlja u vrtiću pokrenut je kako bismo zajedno s djecom i obiteljima osvijestili važnost brige o zdravlju i naučili nove načine kako djeci približiti zdrave navike. Ove godine je Tjedan zdravlja proveden kroz proslavu Tjedna pravilne prehrane u periodu od 03. travnja do 15. svibnja 2023.

Provedbom radionica prilagođenim dobi, djeca su naučila koje su namirnice najbolje za rast i razvoj, koje namirnice čuvaju zdravlje i kako složiti tanjur pravilne prehrane koji će im davati energiju tijekom cijelog dana. Upoznali su se s obrocima, s vrstama namirnica i brojnim drugim dobrobitima koje pruža hrana. Tijekom cijelog tjedna djeca su učila o voću, povrću, žitaricama, ugljikohidratima i mliječnim proizvodima te o hrani u svim oblicima i o hrani za zdravlje. Usvajanjem novih znanja o hrani i prehrani napravljen je korak prema ostvarivanju jednom od najvrjednijih prava – prava na zdravlje!

Odgojitelji navode da su djeca pokazala veliki interes u provođenju radionica te su bile vrlo korisne za djecu. Također navode da su i roditelji imali pozitivno mišljenje od obilježavanju ovog projekta.

Provedene aktivnosti su dokumentirane fotografijama i prezentirane na plakatima.

Projekt „Živjeti zdravo u vrtiću“

Cilj projekta je usvajanje zdravih navika od najranije dobi. Aktivnosti su se provodile svakodnevno do ožujka 2023. te su dokumentirane fotografijama i izradom plakata na nivou odgojne skupine. Odgojitelji i djeca su na kreativan način osmislili radionice kojima bi osnažili i usvojili zdrave navike kao što su pravilna prehrana, pravilna higijena i sl.

Odgojitelji navode da su radionice provedene u sklopu projekta korisne te predlažu da se nastavi provoditi i sljedeće godine.

Procjena spremnosti djece za polazak u osnovnu školu

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 151 dijete – školski obveznici. Odgojitelji su djecu pripremali za školu poticanjem cjelokupnog razvoja, vodeći se tromjesečnim praćenjem razvoja djece i objedinjavanjem aktivnosti proizašlih iz tromjesečnog planiranja.

Ove pedagoške godine prije je upisa u prvi razred provedeno je testiranje spremnosti djece za polazak u školu. Testirana su djeca prema procjeni odgojitelja ili na zahtjev roditelja. Testiranje su provodile logopedinja, edukacijska rehabilitatorica i psihologinja standardiziranim testovima kao što su TSŠ test, LB-R testom, Goodenough testom, CPM testom i predČiP testom, koji ispituju različite konstrukte prediktivne za uspješnost u prvom razredu osnovne škole, poput grafomotorike, vizualne percepcije, okulomotorne koordinacije, fonemske svjesnosti, numeričkog rezoniranja, poznavanja činjenica, inteligencije. U suradnji stručnih suradnica procijenjen je razvojni status djece te su s roditeljima održani individualni razgovori vezano uz uočene specifičnosti na procjenjivanim područjima razvoja, a na zahtjev roditelja izdana su i mišljenja o psihofizičkoj spremnosti djeteta za polazak u osnovnu školu.

Ove pedagoške godine roditelji dvoje djece koja nisu školski obveznici tražili su procjenu djetetove spremnosti za polazak u školu radi prijevremenog upisa u prvi razred osnovne škole te su djeca testirana, a s roditeljima su održani individualni razgovori i izdano je mišljenje. Za oboje djece je preporuka da su dosegli optimalan nivo razvoja u svim razvojnim područjima koji će im omogućiti uspješan polazak u školu. Konačnu odluku o upisu djece u prvi razred osnovne škole donosi komisija temeljem rezultata psihološkog testiranja, procjene liječnika školske medicine, procjene stručnog tima škole i prema individualnoj potrebi djeteta/roditelja.

UNAPREĐIVANJE KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada proizašle su iz Godišnjeg plana ustanove za pedagošku godinu 2022./2023. te obrađenih Izvješća za odgojitelje pedagoške godine 2022./2023.

U skladu s Godišnjim planom i programom i Kurikulumom Ustanove obilježeni su svi planirani važni datumi. Odlasci u razne ustanove, kao i poludnevni izleti pojedinačno po odgojnim skupinama, ove pedagoške godine nisu realizirani zbog loših vremenskih uvjeta.

Tablica. Realizirane aktivnosti i njihovi nosioci

VRIJEME REALIZACIJE	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI
4.-8. listopada, 2022.	Dječji tjedan „Ljubav djeci prije svega“	Sve odgojne skupine, stručni tim
10.-14. listopada, 2022.	Dani zahvalnosti za plodove zemlje	Sve odgojne skupine, stručni tim
16.9.-22.9.2022.	Europski tjedan mobilnosti „Kombiniraj i kreći se!“	Sve odgojne skupine
20. listopada, 2022.	„Vrijeme nam ističe- Running Out of Time“-neprekidna štafetna utrka u svijetu	Brodići i Vjeverice
3. studeni, 2022.	47. rođendan vrtića	Sve odgojne skupine, stručni tim
7.-11. studeni, 2022.	Dan grada Jastrebarskog- 13. studeni	Sve odgojne skupine, stručni tim Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići i predškola Breskvice i Sovice
18. studeni, 2022.	Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje	Na nivou Ustanove
6. prosinac, 2022.	Sveti Nikola (6. prosinac)	Sve odgojne skupine, stručni tim, ekonom
Prosinac, 2022.	Vrijeme Adventa	Sve odgojne skupine, stručni tim
19. prosinca 2022.	„Zika, zika muzika“, Glazbena škola Jastrebarsko	Ptičice, Zečići, Prstići, Elmeri, Kruškice, Mašnice, Krijesnice, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići, Predškola Breskvice i Sovice, Koale i Zvezdice
13. veljače, 2023.	„Zika, zika muzika“, Glazbena škola Jastrebarsko	Sunčeka, Žabice, Brodići i Vjeverice
21. veljače, 2023.	Fašnik u vrtiću i Gradu	Sve odgojne skupine, stručni tim
7. ožujak, 2023.	„Mudra glava maloga mrava“ Produkcija Z iz Splita	Krijesnice, Mašnice, Zvezdice, Elmere, Koale, Kruškice, Prstići, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići, Sovice i Breskvice
29. ožujak, 2023.	Eko kviz	Žabice, Brodići, Vjeverice
9. travanj 2023.	Uskrs	Sve odgojne skupine, stručni tim

9. svibanj, 2023.	Gradsko društvo Crvenog križa Grada Jastrebarsko - smotra	Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići
17. svibanj, 2023.	Projektni dan „Eko u našem vrtiću“	Žabice, Brodići, Vjeverice
Svibanj/lipanj, 2023.	1. Dječja sportska olimpijada	Sve odgojne skupine po kvartovima/objektima
25. svibanj, 2023.	Dan Afrike	Žirafice
Svibanj/lipanj, 2023.	Završna svečanost	Odgojne skupine djece školskih obveznika u primarnom programu
		Program predškole-odgojne skupine Breskvice i Sovice
12. lipanj, 2023.	„Pingvin u Hrvatskoj“, lutkarski mjuzikl Studi Suncokret iz Splita	Ptičice, Prstiće, Kruškice, Koale, Elmere, Krijesnice, Mačkice, Zvezdice, Šapice, Ribice, Bubamare, Oblačići
14. lipanj, 2023.	„Kukci na livadi“, lutkarska predstava PK Vjeverica iz Brdovca	Ježići, Pužići, Lastavice, Jabučice, Zečići, Mačkice, Žirafice, Sunčeka, Žabice, Brodići, Vjeverice
Obilježeni su važni datumi koji su proizašli iz kurikuluma odgojne skupine, a to su: dječji rođendani u odgojnoj skupini, Dan jabuke, Hrvatski olimpijski dan, Europski tjedan mobilnosti-Dan bez automobila-"Kombiniraj i kreći se!", „Vrijeme nam istječe“-neprekidna štafetna utrka u svijetu, Dan kravate, u mjeseci prosincu pratili smo datume kada igra naša reprezentacija na Svjetskom prvenstvu, Valentinovo, Dan ružičastih majica „Stop nasilju“, Dan voda, Dan očeva, Tjedan zdravlja, Dan sunca, Smotra Crvenog križa, , posjetili 10. Dane otvorenih vrata Hrvatskog šumarskog instituta u Jastrebarskom, Međunarodni dan šuma, Dan planeta Zemlje, Svjetski dan djece, Dan vatrogasaca, Projektni dan, Majčin dan, Svjetski dan prijevremeno rođene djece, Dan neovisnosti - države i zastave svijeta te završne svečanosti odgojnih skupina školskih obveznika.		
SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI:		
Realizirana je „Škola klizanja“ za djecu predškolske dobi (od navršenih 5. godina) u periodu od 12.12.-23.12.2022. Ljetovanje djece nije realizirano.		

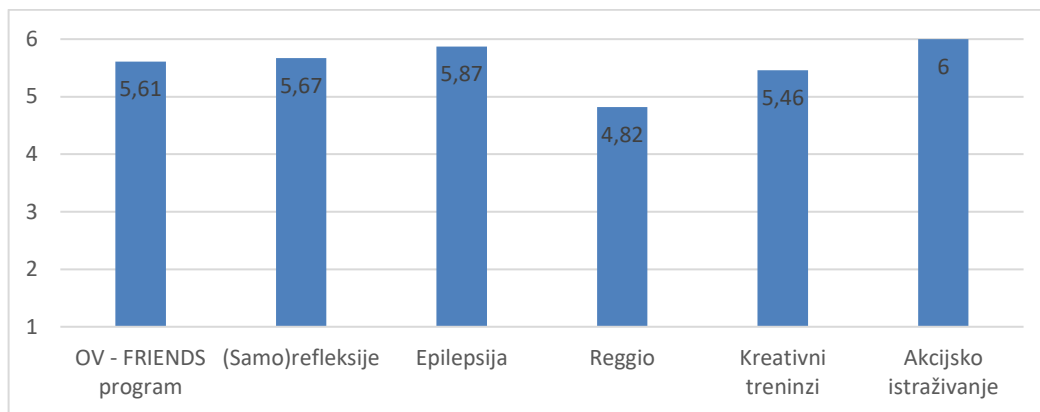
V. STRUČNO USAVRŠAVANJE RADNIKA

Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini bila je unapređenje profesionalnog razvoja radnika. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika bilo je strukturirano na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini.

Stručno usavršavanje provodilo se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove

2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature
5. Uključivanje zaposlenika (prema propisima) u tečaj higijenskog minimuma.
6. Uključivanje administrativno – tehničkog kadra u seminare vezane uz praćenje novih propisa

Graf. Prosječne ocjene tema stručnog usavršavanja unutar ustanove

1. OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

1.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

1. OV, 22.09.2022.

1. Razmatranje Godišnjeg plana i programa rada vrtića za ped. godinu 2022./2023.
2. Plan djelovanja Eko vrtića za ped. godinu 2022./2023.

2. OV, 16.11.2022.

1. Razmatranje Kurikuluma vrtića

3. OV, 08.02.2023.

1. CAP program – predavanje za sve djelatnike vrtića

4. OV, 03.05.2023.

1. Provođenje programa Friends, Udruga Ježeva kućica

5. OV, 20.06.2023.

1. Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa
2. Ljetna organizacija rada

1.2. SAMOREFLEKSIJE I REFLEKSIJE ODGOJITELJA I STRUČNIH DJELATNIKA

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija »iznutra«, od odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, za što je potrebno osigurati primjereno kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. Profesionalni razvoj odgojitelja treba rezultirati ne samo povećanjem u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju. To zahtijeva spremnost odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića na prihvaćanje novih oblika profesionalnog učenja, što se ne svodi na povremene aktivnosti u koje su uključeni samo odabrani pojedinci, nego podrazumijeva kontinuirani proces istraživanja i zajedničkog učenja svih stručnih djelatnika ustanove.

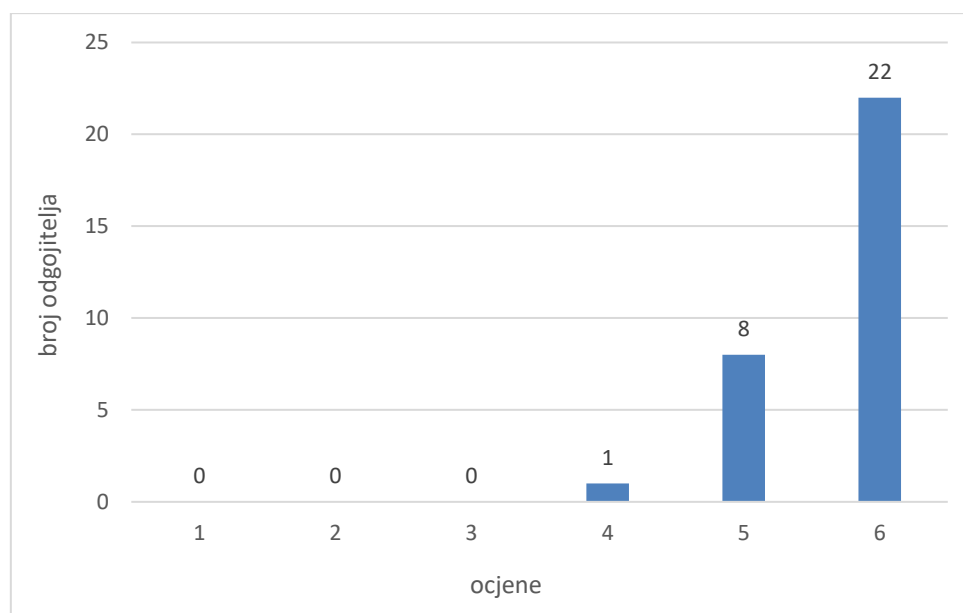
Područja samorefleksija i refleksija odgojitelja i stručnih djelatnika su:

- Osnaživanje kompetencija dionika odgojno-obrazovnog procesa – moderatorica: stručna suradnica pedagoginja
- Osnaživanje kompetencija odgojitelja u osiguravanju osobne, emocionalne, socijalne i obrazovne dobrobiti djeteta – moderatorica: stručna suradnica psihologinja
- Inkluzivna odgojno-obrazovna praksa – moderatorica: stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica
- Stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja – moderatorica: stručna suradnica logopedinja
- Cjelovita njega djeteta – moderatorica: viša medicinska sestra

Cilj ovakvog stručnog usavršavanja je osnaživanje kompetencija odgojitelja u navedenim područjima (npr. 8 ključnih kompetencija, razvoj emocionalnih i socijalnih kompetencija djeteta, razvoj osobnih potencijala djeteta, izgradnja osobne snage, inkluzija - stvaranje kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije, prepoznavanje specifičnih potreba djeteta s teškoćama i adekvatno odgovaranje na njih, individualiziranje poticaja i aktivnosti, suradnja članova tima oko djeteta s teškoćama, stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja, partnerstvo s roditeljima, dokumentiranje, akcijsko istraživanje,...) odnosno osvještavanje i usavršavanje osobnih vještina odgojitelja te zajedničko planiranje poticaja i adekvatnih metoda rada.

Refleksije i samorefleksije odgojitelja i stručnih djelatnika (pedagog, psiholog, edukacijski rehabilitator, logoped, viša medicinska sestra) provodile su se sa svim odgojiteljima. Godišnjim planom i programom Ustanove tijekom pedagoške godine planirano je minimalno 3 susreta svakog odgojitelja s pojedinim stručnim djelatnikom (minimalno 25 sati internog stručnog usavršavanja za pojedinog odgojitelja). Refleksije i samorefleksije odgojitelja i stručnih djelatnika odvijale su se na individualizirani način, poštujući potrebe odgojitelja i specifičnosti odgojne skupine u kojoj radi (jedan/dva/nekoliko odgojitelja istog područja interesa/potrebe za podrškom s jednim ili više stručnih djelatnika istovremeno). U svrhu dogovora tema, termina i sudionika kreirana je Google tablica koja je bila dostupna svim odgojno-obrazovnim djelatnicima tijekom pedagoške godine. Tijekom provođenja susreta refleksije i samorefleksije odgojitelja i stručnih djelatnika vodio se zapisnik i evidencija prisutnih.

Grafički je prikazan omjer ocjena odgojitelja o provedenim samorefleksijama i refleksijama. Vidljivo je da je najveći broj odgojitelja (71%) dao ocjenu 6, dok je ocjenu 5 dalo 26% odgojitelja, a ocjenu 4 dalo je 3% odgojitelja.

Graf: Ocjene odgojitelja za područje samorefleksije i refleksije odgojitelja i stručnih djelatnika

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako im se sviđa ovakav način provođenja samorefleksija i refleksija jer omogućava odabir teme i termina prema vlastitom interesu i potrebama skupine. Ističu da su razmjenom iskustava između odgojitelja i stručnih suradnika te međusobnim osnaživanjem, sugestijama, prijedlozima, smjernicama i otvorenoj suradnji zajedno pronalazili rješenja za izazove s kojima se susreću. Također, smatraju da je ovakav način provođenja internog stručnog usavršavanja maksimalno individualiziran. Odgojitelji navode da im je drago što su se uvažavali njihovi prijedlozi tema jer su na taj način mogli rješavati trenutne problemske situacije u skupini. Ističu da su teme bile raznolike i zanimljive te su dobili korisne informacije o novim temama, ali se prisjetili i već poznatih tema (uz nove spoznaje). Nadalje, odgojitelji ističu da su sadržaji tema bili kvalitetno pripremljeni i omogućili su implementaciju u osobni i profesionalni razvoj. Navode kako im je od strane stručnih suradnika, ovisno o temama (samo)refleksije, bila osigurana i dostupnost informacija putem pisanog materijala (powerpoint prezentacije, priručnici, gotovi materijali). Ističu da im odgovara rad u manjim skupinama jer smatraju da je na taj način komunikacija kvalitetnija s obzirom da omogućuje više interakcije i bolju slobodu izražavanja. Smatraju da je ovakav rad posebno koristan za mlađe odgojitelje koji na refleksijama čuju razna iskustva iskusnijih odgajatelja. Ističu da su termini (samo)refleksija u Google tablicu nuđeni redovito i pravovremeno. Navode da im je odgovaralo predviđeno trajanja pojedinih susreta te da su susreti bili korisni, a sama atmosfera ugodna.

Odgojitelji navode kako im je problem predstavljao način prijave na (samo)refleksije (brzo se popune navedeni termini, preklapanje termina nekoliko stručnjaka, ograničavanje broja sudionika, nemogućnost promjene smjene, bolovanja, privatne obaveze) radi čega im je ponekad bilo teško uskladiti termine. Nadalje, ističu da su zbog reorganizacije neposrednog rada poput neplaniranih zamjena i rada u „srednjoj“ smjeni ponekad morali propuštati dogovorene susrete. S obzirom na navedeno, neki odgojitelji predlažu da se s provođenjem (samo)refleksija započne ranije u pedagoškoj godini, da se poveća broj sudionika barem na 10 te održava u većoj prostoriji (npr. prostor na katu). Nadalje, ističu da se termini različitih tema ne stavljaju na iste datume, a da tema u prijepodnevnom i popodnevnom satima bude ista. Predlažu i uvođenje susreta nakon popodnevne smjene, posebice za teme za koje postoji povećan interes kako bi se mogle održavati u većem prostoru s većim brojem sudionika. Neki

odgojitelji predlažu da termini za istu temu budu ponuđeni nekoliko dana uzastopno te smatraju da je općenito potrebno ponuditi više termina za svaku temu. Dio odgojitelja predlaže da se određene teme spoje i obrade u zajedničkoj suradnji stručnih suradnika. Jedan odgojitelj predlaže da se termini ne stavljaju u prijedpodnevnim satima.

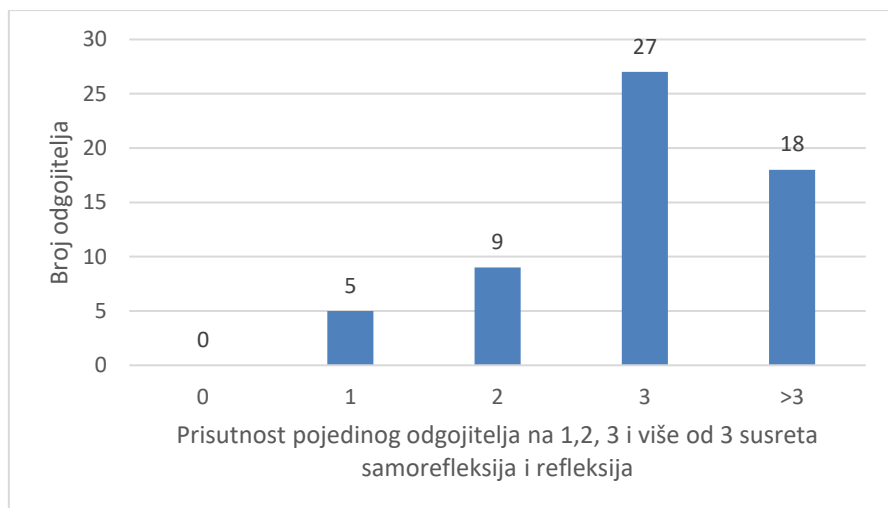
Oснаživanje kompetencija dionika odgojno-obrazovnog procesa

EVIDENCIJA PROVEDENIH REFLEKSIJA I SAMOREFLEKSIJA KOJIMA JE MODERIRALA STRUČNA SURADNICA PEDAGOGINJA

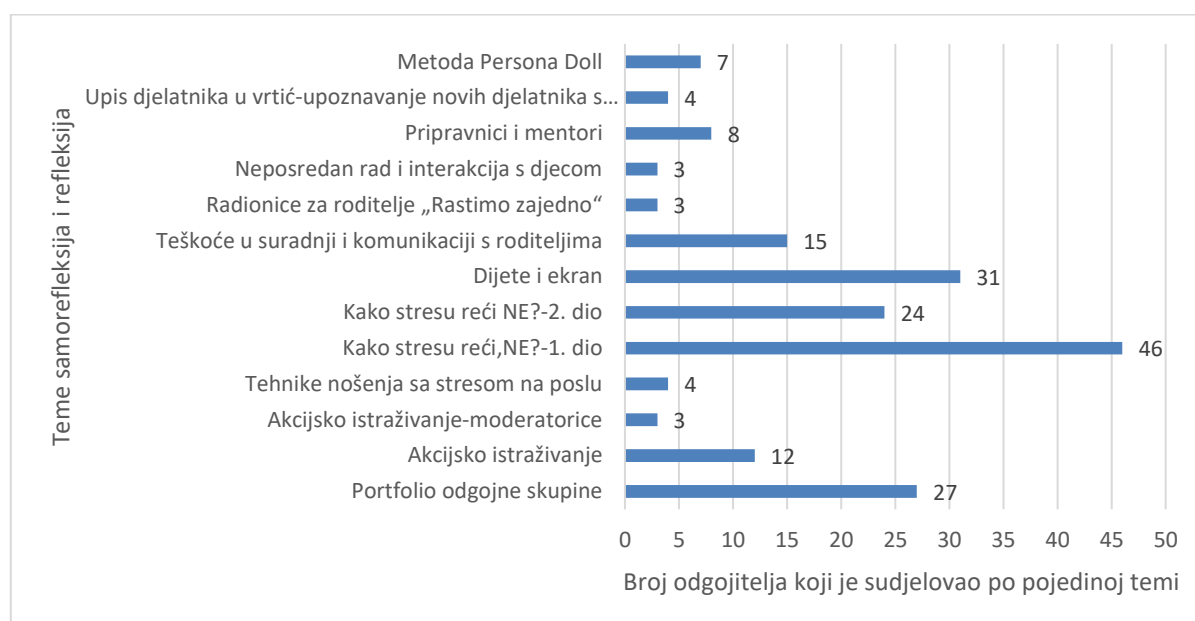
BR.	DATUM	TEMA	SUMODERATOR	BROJ ODGOJITELJA
1.	1.12.2022.	Portfolio odgojne skupine	/	2
2.	2.12.2022.			2
3.	8.12.2022.			5
4.	10.1.2023.			2
5.	10.1.2023.			3
6.	18.1.2023.			2
7.	18.1.2023.			2
8.	9.2.2023.			3
9.	21.3.2023.			2
10.	12.4.2023.			1
11.	11.5.2023.			1
12.	19.5.2023.			1
13.	25.5.2023.			1
14.	23.1.2023.	Akcijsko istraživanje-moderatorice	/	3
15.	5.12.2022.	Akcijsko istraživanje-1. ciklus	/	2
16.	7.12.2022.			3
17.	8.12.2022.			4
18.	9.12.2022.			2
19.	9.5.2023.	Akcijsko istraživanje-2. i 3. ciklus	/	1
20.	19.12.2022.	Tehnike nošenja sa stresom na poslu	Psihologinja	4
21.	13.1.2023.	Kako stresu reći, NE?-1. dio	/	6
22.	13.1.2023.			8
23.	17.1.2023.			4
24.	7.2.2023.			4
25.	7.2.2023.			4
26.	22.2.2023.			5
27.	22.2.2023.			2
28.	6.3.2023.			1
29.	13.3.2023.			3
30.	16.3.2023.			2
31.	28.3.2023.			2
32.	14.4.2023.			2
33.	18.5.2023.			3

34.	15.3.2023.	Kako stresu reći, NE?-2. dio	/	5
35.	3.4.2023.			5
36.	4.4.2023.			6
37.	11.5.2023.			3
38.	15.5.2023.			5
39.	17.1.2023.	Dijete i ekran	Psihologinja	6
40.	27.3.2023.		Edukacijska rehabi	6
41.	27.3.2023.		litatorica	9
42.	2.5.2023.		Logopedinja	10
43.	23.1.2023.	Teškoće u suradnji i komunikaciji	Psihologinja	2
44.	30.3.2023.	s roditeljima		6
45.	31.3.2023.			7
46.	26.1.2023.	Radionice za roditelje „Rastimo zajedno“	/	3
47.	27.1.2023.	Neposredan rad i interakcija s	Psihologinja	3
48.	28.3.2023.	djecom		3
49.	3.2.2023.	Pripravnici i mentori	/	8
50.	20.2.2023.	Upis djelatnika u vrtić-upoznavanje novih djelatnika s načinom rada Ustanove	/	4
51.	25.4.2023.	Metoda Persona Doll	/	7

Na početku pedagoške godine odgojitelji su predložili teme samorefleksija i refleksija koje su proizlazile iz potreba djece, suradnje s roditeljima i samih odgojitelja te od strane stručne suradnice pedagoginje: Tehnike nošenja sa stresom na poslu, Dijete i ekran, Teškoće u suradnji i komunikaciji s roditeljima, Portfolio odgojne skupine, Akcijsko istraživanje, Kako stresu reći, NE?, Pripravnici i mentori, Metoda Persona Doll, Upis djelatnika u vrtić-upoznavanje novih djelatnika s načinom rada Ustanove te Radionice za roditelje „Rastimo zajedno“. U tablici je vidljivo da su odgojitelji interes pokazali za samorefleksijom i refleksijom na temu Portfolia odgojne skupine te Kako stresu reći, NE?. Stručna suradnica pedagoginja je provela samostalno i u suradnji sa drugim stručnim suradnicama ukupno 51 samorefleksiju i refleksiju. Prema Godišnjem planu Ustanove, odgojitelji su imali obvezu sudjelovati na 3 samorefleksije i refleksije.

Na grafu je prikazan broj odgojitelja koji su sudjelovali na samorefleksijama i refleksijama.

Na grafu su prikazane teme i broj odgojitelja koji su iskazali potrebu za nekom od tema.

Oснаživanje kompetencija odgojitelja u osiguravanju osobne, emocionalne, socijalne i obrazovne dobrobiti djeteta

Refleksije i samorefleksije u području osobne, emocionalne, socijalne i obrazovne dobrobiti djeteta moderirala je stručna suradnica psihologinja te je provedeno je 45 refleksija i samorefleksija sa različitim temama. U tablici su navedene realizirane teme, broj odgojitelja koji je sudjelovao na (samo)refleksiji te sumoderatori.

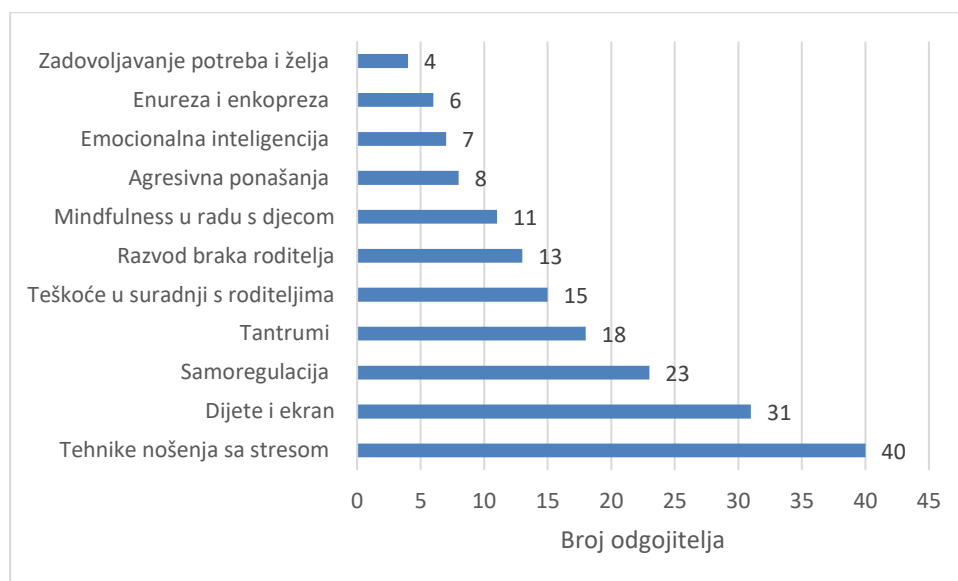
Tablica. Evidencija provedenih refleksija i samorefleksija kojima je moderirala stručna suradnica psihologinja

BR.	DATUM	TEMA	SUMODERATOR	BROJ ODGOJITELJA
1	29.11.2022.	Identifikacija potencijalno darovite djece	/	1
2	2.12.2022.	Griženje kod djece jasličke dobi	/	2
3	5.15.2022.	Emocionalna inteligencija djece predškolske dobi	/	4
4	6.12.2022.			3
5	7.12.2022.	Agresivna ponašanja kod djece predškolske dobi	/	5
6	8.12.2022.			3
7	13.12.2022.	Samozadovoljavanje djeteta tijekom boravka u vrtiću	Edukacijska rehabilitatorica	1
8	13.12.2022.	Zadovoljavanje potreba i želja u predškolskoj dobi	/	2
9	14.12.2022.			2

10	15.12.2022.	Razvod braka i nasilje u obitelji	/	5
11	16.12.2022.			4
12	19.12.2022.	Tehnike nošenja sa stresom na	Pedagog	4
13	21.12.2022.	poslu	/	5
14	19.1.2023.			4
15	24.1.2023.			8
16	17.2.2023.			3
17	20.2.2023.			7
18	21.2.2023.			4
19	20.4.2023.			1
20	20.4.2023.			4
21	20.12.2022.	Tantrumi koji vode do samooz-	Edukacijska re-	7
22	28.3.2023.	lijeđivanja djece	habilitatorica	7
23	29.3.2023.			4
24	10.1.2023.	Kako ohrabriti dijete za suočava-	/	2
		nje sa strahom		
25	11.1.2023.	Samoregulacija emocija	/	5
26	17.1.2023.	Dijete i ekran	Pedagoginja,	6
27	27.3.2023.		Edukacijska re-	6
28	27.3.2023.		habilitatorica,	9
29	2.5.2023.		Logopedinja	10
30	18.1.2023.	Samoregulacija kod djece i odra-	/	3
31	7.2.2023.	slih		4
32	16.2.2023.			6
33	24.3.2023.			3
34	19.4.2023.			2
35	23.1.2023.	Teškoće u suradnji i komunikaciji s	Pedagoginja	2
36	30.3.2023.	roditeljima		6
37	31.3.2023.			7
38	27.1.2023.	Neposredni rad i interakcija s dje-	Pedagoginja	3
39	28.3.2023.	com		3
40	12.4.2023.	Mindfulness u radu s djecom	/	2
41	13.4.2023.			3
42	27.4.2023.			3
43	28.4.2023.			3
44	19.4.2023.	Utjecaj razvoda roditelja na socio-	/	4
		emocionalni razvoj djece		
45	2.5.2023.	Enureza i enkopreza kod djece	Viša medicinska sestra	6

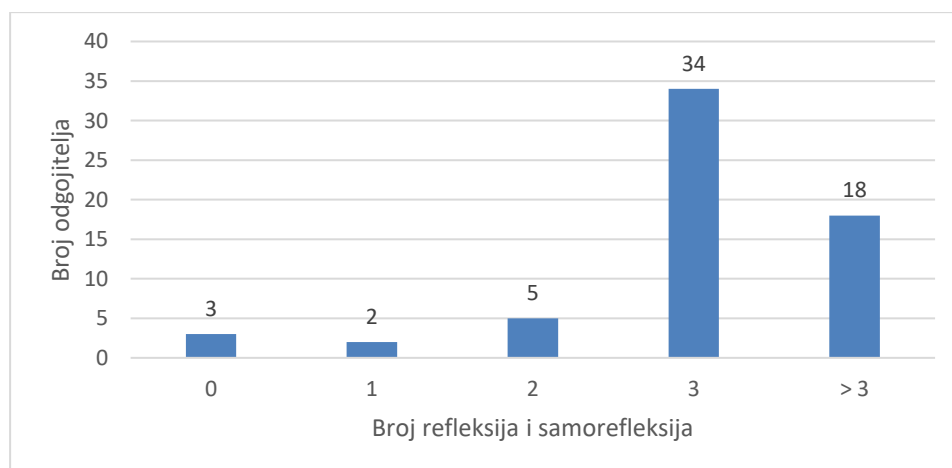
Iz tablice vidimo kako su odgojitelji imali različite interese i potrebe za sudjelovanjem na pojedinim temama te je za teme za koje je bila veća potreba ponuđeno i više termina. Najveći interes odgojitelji su iskazali za temu Tehnike nošenja sa stresom što govori u prilog povećanoj potrebi rada na mentalnom zdravlju. Velik interes bio je i za teme Dijete i ekran te Samoregulacija što proizlazi iz sve veće

modernizacije društva i potrebe za suočavanjem i umanjivanjem negativnih strana modernizacije. Na sljedećem grafu prikazan je interes i potreba za sudjelovanjem na određenoj temi.

Graf. Interes i potreba odgojitelja za sudjelovanje na refleksiji i samorefleksiji u području Osobna, emocionalna, socijalna i obrazovna dobrobit djeteta

Prema godišnjem planu Ustanove, odgojitelji su imali obvezu sudjelovati na 3 (samo)refleksije te je na sljedećem grafu prikazan broj odgojitelja prema broju (samo)refleksija na kojima su sudjelovali.

Graf. Kvantitativni prikaz sudjelovanja odgojitelja na refleksijama i samorefleksijama uz moderatoricu stručnu suradnicu psihologinju

Inkluzivna odgojno-obrazovna praksa

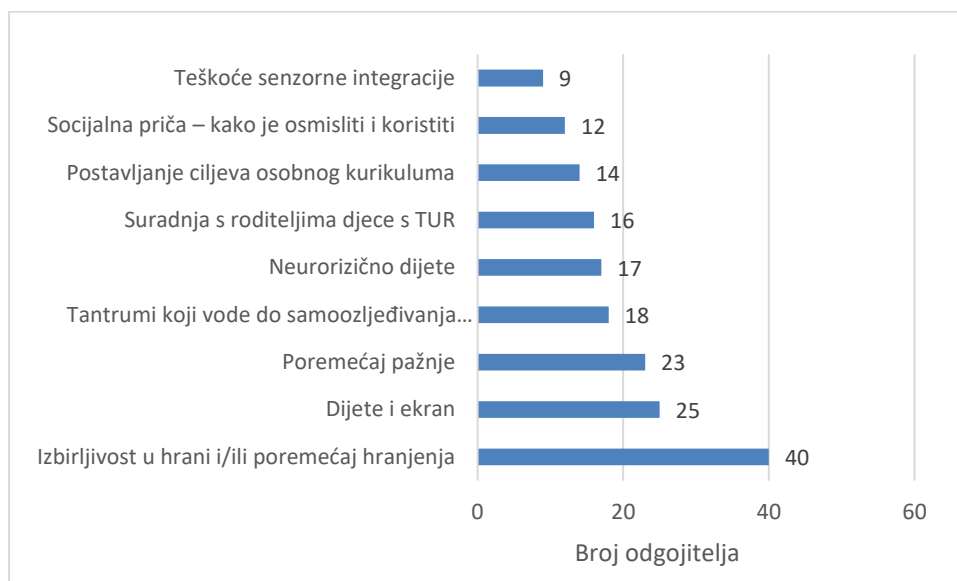
Jedno od područja refleksija i samorefleksija odgojitelja i stručnih djelatnika je tijekom ove pedagoške godine bilo područje Inkluzivne odgojno-obrazovne prakse, a refleksijama i samorefleksijama moderirala je stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica. Refleksije i samorefleksije odvijale su se od studenog 2022. do svibnja 2023. godine te je ukupno održano 36 susreta. Od toga su 3 refleksije i samorefleksije na temu Postavljanje ciljeva osobnog kurikuluma održane u suradnji sa stručnom suradnicom logopedinjom, 5 na temu Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja kojima je sumoderirala

zdravstvena voditeljicom, 3 u suradnji sa stručnom suradnicom psihologinjom na temu Tantrumi koji vode do samoozljeđivanja i jedna na temu Samozadovoljavanje djeteta. Odgojitelji su iskazali veliki interes za temu Dijete i ekran te je navedena refleksija i samorefleksija realizirana u 3 termina, a kako bi temi pristupili transdisciplinarno moderatori su bile stručne suradnice svih profila.

Tablica. Evidencija provedenih refleksija i samorefleksija kojima je moderirala stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica

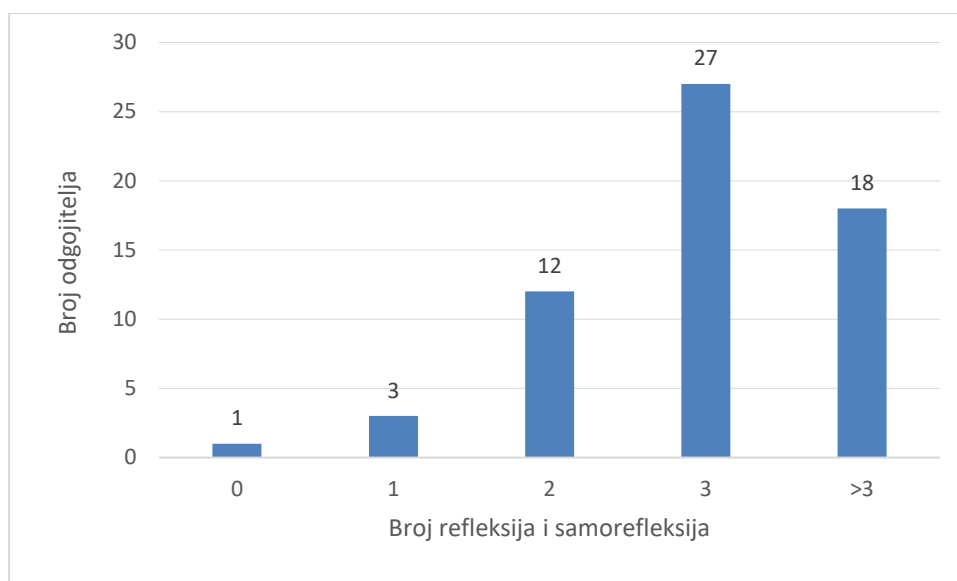
BR.	DATUM	TEMA	SUMODERATOR	BROJ ODGOJITELJA
1	29.11.2022.	Postavljanje ciljeva osobnog kurikulumu	Logopedinja	4
2	1.12.2022.			4
3	7.12.2022.			6
4	13.12.2022.	Poremećaj pažnje	/	3
5	10.1.2023.			5
6	24.1.2023.			7
7	14.3.2023.			4
8	15.3.2023.			4
9	13.12.2022.	Samozadovoljavanje djeteta	Psihologinja	1
10	14.12.2022.	Neurorizično dijete	/	4
11	16.3.2023.			5
12	17.3.2023.			4
13	28.4.2023.			4
14	15.12.2022.	Opservacija dječaka L.S.	/	1
15	20.12.2022.	Tantrumi koji vode do samoozljeđivanja djece	Psihologinja	7
16	28.3.2023.			7
17	29.3.2023.			4
18	16.1.2023.	Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja	Zdravstvena voditeljica	4
19	23.1.2023.			7
20	23.3.2023.			10
21	24.3.2023.			6
22	8.5.2023.			13
23	17.1.2023.	Dijete i ekran	Pedagoginja, Psihologinja, Logopedinja	6
24	27.3.2023.			9
25	2.5.2023.			10
26	18.1.2023.	Suradnja s roditeljima djece s TUR	/	8
27	31.1.2023.		/	6
28	22.3.2023.	Suradnja s roditeljima djeteta s TUR L.M.	/	1
29	25.3.2023.		/	1
30	30.1.2023.	Osobni kurikulum djeteta B.P.	/	1
31	1.2.2023.	Suradnja odgojitelja i pomoćnika djece s TUR	/	2
32	25.4.2023.	Teškoće senzorne integracije	/	1
33	10.5.2023.		/	8
34	26.4.2023.	Informiranje o provedenoj dijagnostičkoj obradi L.S. i metodama daljnjeg poticanja razvoja djeteta	/	1
35	27.4.2023.	Socijalna priča – kako je osmisлити i koristiti	/	3
36	11.5.2023.		/	9

Odgojitelji su primarno prema vlastitom interesu i potrebi putem raspravne tablice dostupne tijekom cijele pedagoške godine predlagali teme/područja rada Inkluzivne odgojno-obrazovne prakse, a tema Socijalna priča – kako je osmisliti i koristiti bila je prijedlog stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice kako bi se odgojitelji dodatno upoznali s ovom metodom prevencije, umanjivanja i uklanjanja nepoželjnih ponašanja kod djece s kojima se sve više susrećemo u radu s djecom. Odgojitelji u svojim osvrtima na provedene refleksije i samorefleksije izražavaju zadovoljstvo održanim i potrebu provođenja ovakvog načina stručnog usavršavanja (manje grupe sudionika, razmjena znanja i iskustava te međusobno uvažavanje sustručnjaka, transdisciplinarni pristup pojedinoj temi uz više moderatora tj. stručnih djelatnika različitih profila,...) te navode interes za daljnje teme s područja inkluzivne odgojno-obrazovne prakse.

Graf: Interes i potreba odgojitelja za sudjelovanje na refleksiji i samorefleksiji prema temi/području rada ...

Godišnjim planom i programom bilo je planirano kako će se susreti refleksije i samorefleksije pojedinih odgojitelja i stručnim djelatnikom realizirati minimalno 3 puta tijekom pedagoške godine (u opsegu od minimalno 25 sati internog stručnog usavršavanja po odgojitelju i minimalno 315 sati moderiranja stručnih djelatnika). Obvezu ovog oblika stručnog usavršavanja tijekom pedagoške godine 2022.-2023. imao je 61 odgojitelj. Iz grafa koji slijedi vidljivo je kako je 45 odgojitelja sudjelovalo na planiranom broju refleksija i samorefleksija, dok 16 odgojitelja nije što je najčešće proisteklo iz dugotrajnijeg odsustva odgojitelja radi bolovanja ili potrebe reorganizacije neposrednog rada odgojitelja.

Graf: Kvantitativni prikaz sudjelovanja odgojitelja na refleksijama i samorefleksijama uz moderatoricu stručnu suradnicu edukacijsku rehabilitatoricu

Stvaranje poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja

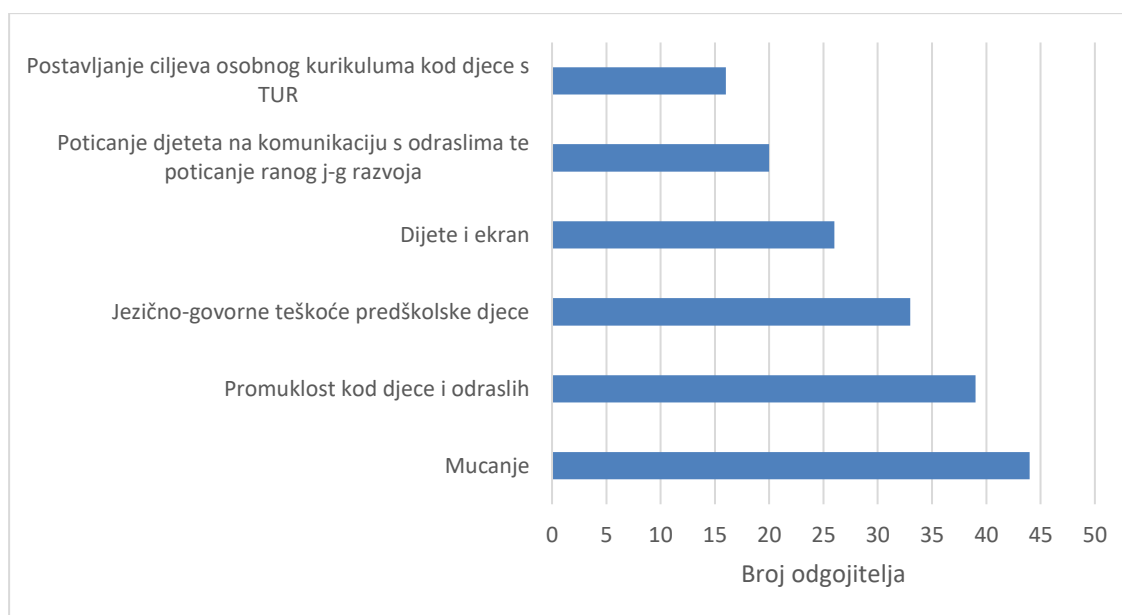
Ove pedagoške godine provedene su različite teme refleksija i samorefleksija u cilju stvaranja poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja. Kroz refleksije i samorefleksije odgojitelji su ostvarili mogućnost predstavljanja konkretnih problema iz područja jezično-govornog razvoja te mogućnost rasprave u manjim skupinama kako bi razmijenili iskustva i zajedno došli do rješenja. Navedene teme predlagali su odgojitelji, a provedene su pod vodstvom stručne suradnice logopedinje, a ponekad i u suradnji sa drugim stručnim suradnicama. U tablici su navedene realizirane teme, broj odgojitelja koji je sudjelovao na (samo)refleksiji te sumoderatori.

Tablica: Evidencija provedenih refleksija i samorefleksija kojima je moderirala stručna suradnica logopedinja

BR.	DATUM	TEMA	SUMODERATORI	BROJ ODGOJITELJA
1	29.11.2022.	Postavljanje ciljeva osobnog kurikuluma kod djece s TUR	Edukacijska rehabilitatorica	4
2	1.12.2022.			6
3	7.12.2022.			6
4	8.12.2022.	Jezično-govorne teškoće predškolske djece	/	6
5	9.12.2022.			5
6	23.2.2023.			5
7	28.2.2023.			3
8	30.3.2023.			4
9	31.3.2023.			2
10	25.4.2023.			4
11	16.5.2023.			4
12	20.12.2022.	Mucanje	/	5
13	21.12.2022.			5

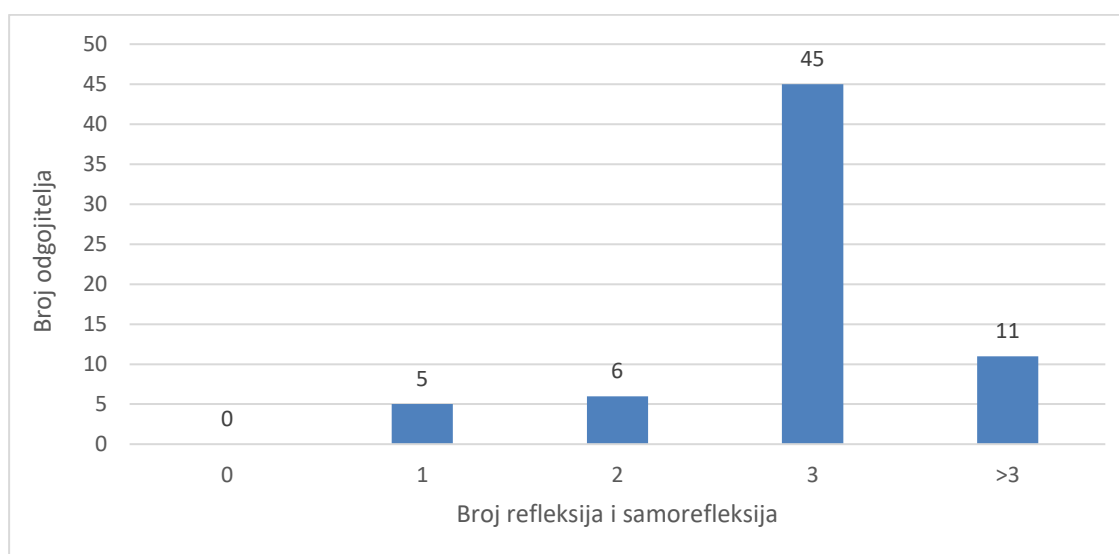
14	22.12.2022.			3
15	11.1.2023.			3
16	15.2.2023.			6
17	16.2.2023.			6
18	21.2.2023.			7
19	23.3.2023.			5
20	10.5.2023.			4
21	19.1.2023.	Promuklost kod djece i odraslih	/	7
22	20.1.2023.			8
23	26.1.2023.			4
24	27.1.2023.			5
25	25.1.2023.			4
26	02.2.2023.			6
27	14.2.2023.			3
28	21.3.2023.			2
29	17.1.2023.	Dijete i ekran	Pedagoginja, Psihologinja, Edukacijskare- habilitatorica	6
30	27.3.2023.			10
31	2.5.2023.			10
32	07.3.2023.	Poticanje djeteta na komunikaciju s odraslima te poticanje ranog jezično-govornog razvoja	/	6
33	09.3.2023.			6
34	13.4.2023.			4
35	04.5.2023.			4

Teme pod vodstvom stručne suradnice logopedinje bile su: Promuklost kod djece i odraslih, Mucanje, Jezično-govorne teškoće djece predškolske dobi, Poticanje djeteta na komunikaciju s odraslima i poticanje ranog jezično-govornog razvoja. Na ovaj način provedeno je 29 susreta stručne suradnice logopedinje i odgojitelja. U suradnji sa drugim stručnim suradnicama, provedene su i sljedeće teme: Postavljenje ciljeva osobnog kurikuluma kod djece s TUR, Dijete i ekran. U navedenoj suradnji, stručna suradnica logopedinja provela je 6 susreta. Stručna suradnica logopedinja sveukupno je provela 35 susreta s odgojiteljima. Grafički je prikazan interes odgojitelja za sudjelovanje na pojedinoj temi. Iz grafa je vidljivo da su odgojitelji najveći interes pokazali za temu Mucanje.

Graf: Interes i potreba odgojitelja za sudjelovanje na refleksiji i samorefleksiji u području stvaranja poticajnog komunikacijskog i jezično-govornog okruženja

Na sljedećem grafu prikazano je koliki je broj odgojitelja prisustvovao koliko puta na refleksijama i samorefleksijama na teme poticanja komunikacijskog i jezično-govornog okruženja. Od ukupnog broja odgojitelja (61), njih 55 sudjelovalo je na 3 (ili više) susreta. 11 odgojitelja sudjelovao je manje od 3 puta.

Graf: Kvantitativni prikaz sudjelovanja odgojitelja na refleksijama i samorefleksijama uz moderatoricu stručnu suradnicu logopedinju

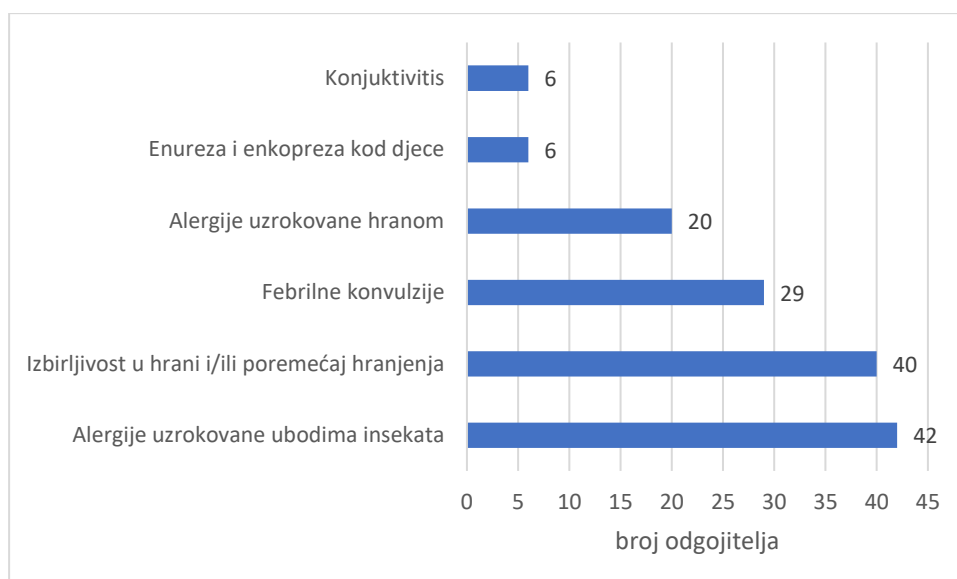
Cjelovita njega djeteta

Tijekom ove pedagoške godine osnaživanje odgojitelja na području pružanja cjelovite njege djeteta provedeno je kroz refleksije i samorefleksije uz moderaciju više medicinske sestre te je provedeno je 23 refleksije i samorefleksije sa različitim temama. U tablici su navedene realizirane teme, broj odgojitelja koji je sudjelovao na (samo)refleksiji te sumoderatori.

Tablica. Evidencija provedenih refleksija i samorefleksija kojima je moderirala viša medicinska sestra

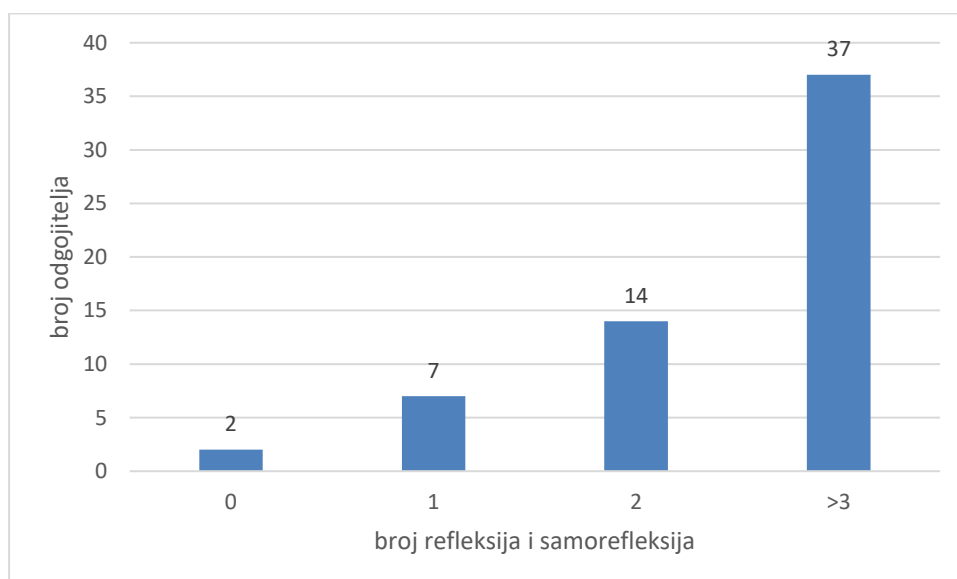
Br.	DATUM	TEMA	SUMODERATOR	BROJ ODGOJITELJA
1	08.12.2022.	Febrilne konvulzije	/	1
2	12.12.2022.		/	6
3	13.12.2022.		/	6
4	14.12.2022.		/	6
5	20.12.2022.		/	1
6	16.01.2023.	Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja	Edukacijska rehabilitatorica	4
7	23.01.2023.		Edukacijska rehabilitatorica	7
8	31.01.2023.	Alergije uzrokovane ubodima insekata	/	8
9	01.02.2023.		/	9
10	02.02.2023.		/	8
11	06.02.2023.		/	10
12	07.02.2023.		/	7
13	23.03.2023.	Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja	Edukacijska rehabilitatorica	10
14	24.03.2023.		Edukacijska rehabilitatorica	6
15	24.04.2023.	Alergije uzrokovane hranom	/	7
16	25.04.2023.		/	7
17	26.04.2023.		/	5
18	27.04.2023.		/	4
19	27.04.2023.		/	5
20	02.05.2023.	Enureza i enkopreza kod djece	Psihologinja	6
21	08.05.2023.	Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja	Edukacijska rehabilitatorica	13
22	11.05.2023.	Alergije uzrokovane hranom	/	1
23	17.05.2023.	Konjuktivitis	/	6

Vidljivo je iz tablice da su interesi odgajatelja usmjereni aktualnim zdravstvenim stanjima djece. Najveći interes odgojitelja bio je za teme Alergije uzrokovane ubodima insekata i Izbirljivost u hrani i/ili poremećaj hranjenja. Velik interes je pokazan i za teme Febrilne konvulzije i Alergije uzrokovane hranom. Slijedi grafički prikaz interesa i potreba za sudjelovanjem na određenoj temi.

Graf. Interes i potreba odgojitelja za sudjelovanje na refleksiji i samorefleksiji u području Cjelovita njega djeteta

Prema godišnjem planu Ustanove, odgojitelji su imali obvezu sudjelovati na 3 (samo)refleksije te je na sljedećem grafu prikazan broj odgojitelja prema broju (samo)refleksija na kojima su sudjelovali.

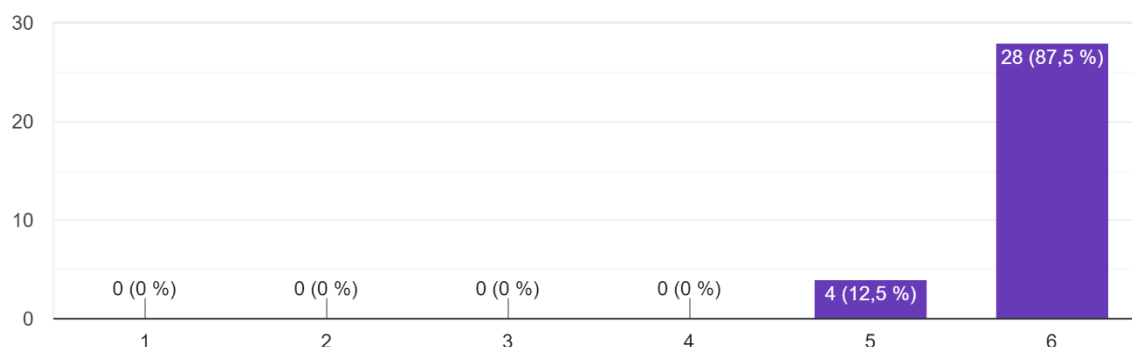
Graf. Kvantitativni prikaz sudjelovanja odgojitelja na refleksijama i samorefleksijama uz moderatoricu višu medicinsku sestru

1.3. Epilepsija

U svrhu što boljeg prepoznavanja simptoma epilepsije i febrilnih konvulzija, čija je učestalost u našoj ustanovi u porastu, održano je individualno stručno usavršavanje na tu temu u suradnji sa timom liječnice i medicinske sestre iz KB Sestre milosrdnice Zagreb. Odgojitelje smo kroz anketu zamolili da ocijene i prokomentiraju predavanje i predavače.

EPILEPSIJA: Prva pomoć kod epileptičnog napadaja i febrilnih konvulzija - kako ih prepoznati i kako postupiti (dr.med. Iva Šeparović i Kristina Kužnik, mag.med.tehn.)

32 odgovora

Graf. Ocjena stručnog usavršavanja

Odgjitelji su ocjene obrazložili navodeći da je predavanje bilo vrlo korisno i jasno, sa konkretnim primjerima i savjetima koji mogu poslužiti ne samo u radu već i u privatnom životu. Za predavače navode da su izuzetno stručni i praktični te su bili zainteresirani za sva pitanja na koja su jasno odgovarali. Također navode da bi se ovakav način predavanja te općenito predavanja sa zdravstvenom temom, trebao odvijati svake pedagoške godine.

2. TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

Što nas uči Reggio?(prof.dr.sc. Edita slunjski)

Ove pedagoške godine održana je edukacija pod nazivom „Što nas uči Reggio?“ kojoj je cilj bio razvoj kompetencija stručnih djelatnika vrtića za unaprjeđenje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa s djecom rane i predškolske dobi. Voditeljica edukacije je bila prof. dr. sc. Edita Slunjski koja je tijekom četiri susreta, svaki u trajanju od 4 školska sata, polaznici približila različite aspekte razvoja odgojno-obrazovnog procesa inspiriranog Reggio koncepcijom. Teme susreta bile su: „Uloga okruženja shvaćenog kao „treći odgojitelj““, „Uloga, smisao i oblici dokumentiranja“, „Indirektni oblici podrške učenju djece“, „Vođenje rasprava i razvoj refleksivne prakse“.

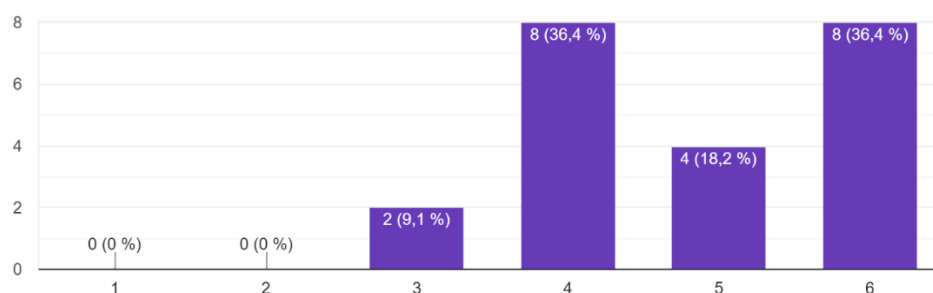
Odgjitelji po završetku stručnog usavršavanja navode da im je edukacija na kojoj su prisustvovali bila vrlo korisna, popraćena konkretnim i životnim primjerima iz prakse te im je omogućila proširivanje znanja o Reggio koncepciji (istaknuta je važnost o ulozi okruženja u kojem dijete boravi, uloga dokumentiranja, oblici podrške učenju djece te vođenje rasprava i refleksivne prakse). Predavanja su bila zanimljiva i edukativna, ali su teško provodljiva u našoj Ustanovi zbog drugačijeg pristupa odgojno-obrazovnom procesu, razmjena iskustava omogućila je uvid u rad drugih vrtića. Prikazano je mnogo primjera iz prakse koji dokazuju koliko je važno osluškivati interese djece te u skladu s time

prilagoditi prostorno-materijalno okruženje te osmisliti aktivnosti. Novi pristup koji potiče na promišljanje o suvremenim oblicima pedagogije koja je potaknula i razvila raspravu koja je iznjedrila konkretnije smjernice za implementaciju Reggio pedagogije u praksi.

Izazovi tijekom stručnog usavršavanja: česta odgađanja i promjene termina održavanja predavanja smanjile su interes za istima, teme koje su bile prezentirane poznate su otprije, ometajući faktor su bili problemi s tehnikom te previše zastarjele prakse i ponavljanje istih primjera. Neki odgojitelji navode da edukacija nije zadovoljila očekivanja odgojitelja (izostali su odgovori o načinu i ciljevima provođenja Reggio pedagogije, prijelaz iz teme u temu, općeniti komentari).

ŠTO NAS UČI REGGIO? (prof.dr.sc. Edita Slunjski)

22 odgovora

Graf: Ocjena stručnog usavršavanja-moderatorica prof.dr.sc.Edita Slunjski

Kreativni treninzi za djelatnike dječjih vrtića

Ove pedagoške godine održani su edukacijski kreativni treninzi iz područja dramske pedagogije. Program je osmislila i vodila dramska pedagoginja Ivana Marjančić koja je održala tri radionice, svaka u trajanju od 4 sata u prostoru vrtića za 22 odgojitelja:

➤ „Zvuk“

Radionica je koncipirana kao intenzivan edukacijski trening sastavljen od niza dramskih vježbi u kojima je zvuk bio glavno izražajno sredstvo koje će se koristiti kao sredstvo povezivanja, slušanja i zapažanja unutar grupe, kao umjetnička komponenta te kao kreativan materijal za izražavanje već napisanog materijala. Kroz vježbe polaznici su istražili svoj kreativan potencijal u vlastitom stvaranju i upotrebi zvuka.

➤ „Igrajmo priče“

Radionica je bila koncipirana kao intenzivan edukacijski trening sastavljen od niza priča i načina nastajanja priča. Dramski odgoj je iskustveno učenje, pomaže osobama u razvijanju osjećajnosti i osjetilnosti, komunikacijskih vještina, mašte, kreativnosti, otkrivanju i razvijanju sklonosti, formiranju stavova te stjecanju i razvijanju društvene svijesti, što znači razvijanje samokritičnosti, odgovornosti, tolerancije, humanosti, razumijevanje međuljudskih odnosa te stjecanje sigurnosti i samopouzdanja. Dakle, svrha dramskog odgoja je odgajanje i priprema za život. Upravo ovo navedeno možemo, osim dramskim igrama i vježbama, postizati pričanjem priča. Cilj radionice je bio, kako da djeca, mladi i odrasli ne budu samo slušatelji priča i kako da postanu aktivni sudionici (kako postojeću priču otvoriti prema aktiviranju slušatelja i pri tome pokušati postići realizaciju nekih od odgojnih zadataka).

➤ „Što ako?“

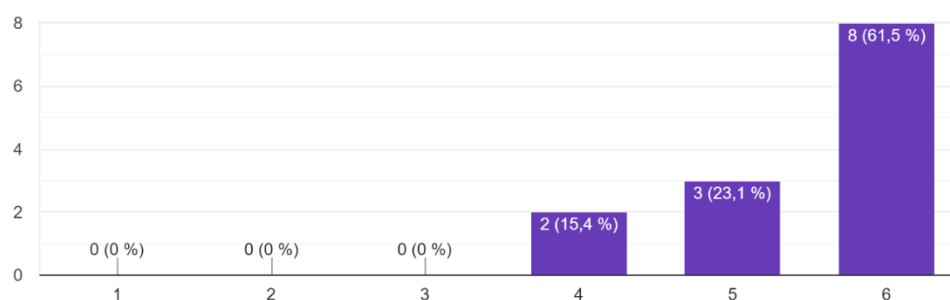
U našem društvu puno se radi na prevenciji nasilja i puno sati je provedeno koncentrirano na razgovore o negativnostima. Ova radionica, posvećena je igrama i vježbama koje će djecu, mlade i odrasle navesti na djelovanje u kojem su nekome pomagali, poticali ili jednostavno rekli nekome nešto lijepo.

Okruženi smo brojnim negativnostima u svijetu i zato je neizmjerljivo važno u odgojnom procesu navoditi na humano djelovanje kako bi ostala spoznaja da smo učinili nešto dobro. Istraživali smo različite susrete, komunicirali s novim likovima te otkrivali smjerove u koje situacije se može krenuti, za što nam je bila nužno potrebna aktivna participacija i promišljanje o situacijama i postupcima. Provedene su aktivnosti koje potiču prijateljsku komunikaciju, poticajan razgovor, kreativnost i timski rad.

Odgojitelji po završetku stručnog usavršavanja navode da su im radionice izuzetno interesantne, poticajne i kreativne te upotrebljive u radu s djecom, novi pristup u radu s odraslima, vrlo zanimljivo i kreativno vođenje radionica korisnih za opuštanje, ali i primjenu u praksi. Naučeno na edukaciji primijenjeno je u radu s djecom, što se djeci svidjelo. Novo iskustvo, odlične radionice, vrlo moderno, puno veselja, smijeha i zabave, ponekad je nejasna uputa dovela do međusobnog nerazumijevanja.

KREATIVNI TRENINZI ZA DJELATNIKE DJEČJIH VRTIĆA (dramska pedagoginja Ivana Marjančić)

13 odgovora

Profesionalni razvoj dionika odgojno-obrazovnog procesa kroz akcijska istraživanja

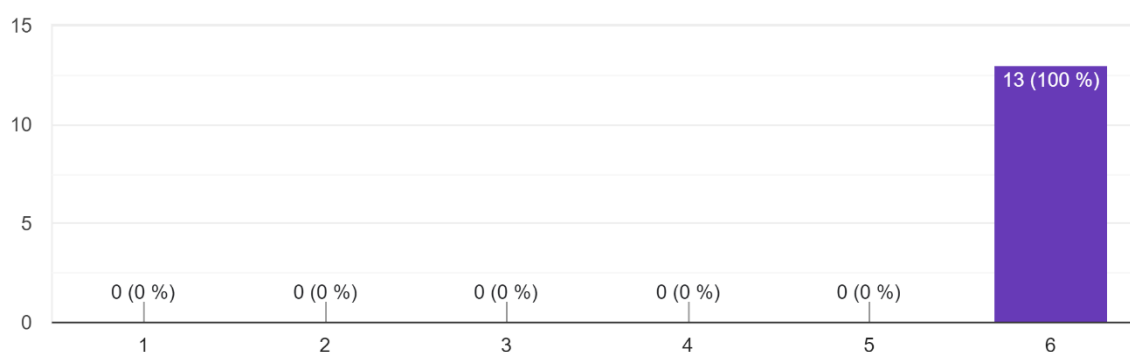
Profesionalni razvoj odgajatelja odgojno–obrazovne ustanove, usmjeren je na razvoj i istraživačkih i refleksivnih kompetencija i to u njihovom autentičnom socijalnom kontekstu, tj. samom vrtiću. Psiholog Kurt Lewin, začetnik akcijskog istraživanja drži da je akcijsko istraživanje temeljno socijalno istraživanje koje može dati dublje uvide, koje istodobno vodi neovisnosti, jednakosti, suradnji i uspostavljanju demokratskih odnosa, a to znači da može uzrokovati socijalnu promjenu. Priroda ovog modela nameće potrebu za fleksibilnošću akcijskih planova, u kojima se akcije i refleksije isprepliću i omogućuju mijenjanje prethodnih planova na osnovi vlastita iskustva. Akcijsko istraživanje je socijalni proces (traži odgovore na pitanja: mijenjam o li se sami, u odnosu s drugima, kako surađujem/o, kako radim/o s djecom, unapređujem/o li odgojno-obrazovni proces); omogućava participaciju (aktivno propitkuje vlastite kompetencije); praktično je i kolaborativno (propitkuje vlastitu komunikaciju s drugima i načine kako unaprijediti istu); emancipacijske je i kritičke prirode (pomaže pri oslobađanju od ograničenja od strane pojedinih neproduktivnih struktura); ono je refleksivne i dijalektičke prirode (pomaže istražiti realnost s namjerom da se promijeni, mijenjajući realnost u namjeri da ju istraži); Priručnik za samovrednovanje ustanova RPOO, 2012. Dinamika susreta realizirana je tijekom godine, a hodogram aktivnosti je bio kreiran od strane odgojitelja sudionika i moderatorica (visoka stručna sprema): Mihaela Pustaj, Marije Batušić i Lucije Kunović.

Odgojitelji po završetku stručnog usavršavanja navode da su moderatorice na susretima poticale razmjenu iskustava s kolegicama kada su dodatno razjašnjeni koraci, vrlo zanimljivo i poučno.

Iz uloge voditeljice, u početku je bilo izazovno, sudionice su bile otvorene i rad je protekao u ugodnom i radnom okruženju. Kolegice koje su vodile interni stručni aktiv „Akcijsko istraživanje“ su kroz opuštajuću, mirnu i ugodnu atmosferu bile kompetentne, pripremljene s mnogo primjera i uputa kako bi približile tematiku, vlastitim primjerima su motivirale na promišljanje i provođenje akcijskih istraživanja. Prezentacije su korisne, jasne i primjenjive u radu. Pohvala moderatoricama!

PROFESIONALNI RAZVOJ DIONIKA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA KROZ AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA (odgojiteljice VSS)

13 odgovora

Tablica. Stručno usavršavanje izvan Ustanove

TEMA	VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA	SUDIONICI
Pedagoška dokumentacija ustanove kao alat razvoja kvalitete	8.9.2023.; on-line	Marija Svoboda Silvija Katovčić Petra Golub
Digitalna jabuka (KoHo pedagogija)	12.9.2022.; on-line	Ivana Klepec
Pedagoška dokumentacija kao razvojni poticaj, Razvojna mapa-alat profesionalnog razvoja odgojitelja	21.9.2022.; Alfa edukacije, on-line	Ivana Petrić Katarina Šoštarić Sandra Žalac Snježana Janković Silvija Neral Mihaela Pustaj Natalija Škiljan Vlatka Marjanović Ana Čaržavec Vesna Navoj Maja Vučković Martina Križančić Marta Badanjak Nataša Povrženić
Škole za Afriku	26.09.2022. on-line	Zvonimira Pintur Valentina Božić

Utjecaj ekrana na razvoj djece	27.9.2022.;Institut za STEM edukaciju i udruga Centar Pričaj mi; on-line	Mateja Buljubašić Štefica Fabijanić Jasenska Gluščić Ivana Petrić Zlata Križančić Sandra Žalac Tea Vinšćak Lidija Tomačić Anita Jurelinac S. Ranilović Aleksić Anita Buri Valentina Galović Stela Tunuković Silvija Neral Melita Kendić Josipa Šporčić Natalija Škiljan Vlatka Marjanović Višnja Matešić Ana Čaržavec Đurđa Šegudović Lana Šoštarić Ivana Klepec Melita Vidaković Maja Vučković Martina Križančić Marta Badanjak Dea Perković Tea Balaban
Primijenjena analiza ponašanja: Suvremeni pristupi i perspektive (ABA princip)	3.10.2022., on-line	Štefica Fabijanić S. Ranilović Aleksić Valentina Galović
6. znanstveno-stručni skup Dijete/djetinjstvo u krizi	4.10.2022., Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek, on-line	Ana Čaržavec
Klimatske promjene	5.10.2022., Agencija za odgoj i obrazovanje, on-line	Marija Svoboda
11. konferencija " Rastimo zajedno"	7.10.2022.	Marija Svoboda
11. konferencija " Rastimo zajedno"	7.i 8.10.2022.	Jasenska Gluščić Valentina Božić
Kako odgojiti mentalno snažno dijete	10.10.2022.; 16.10.2022.; 24.10.2022.; 31.10.2022.; 3.11.2023.; on-line	Jasenska Gluščić
Upotreba instrumenata procjene edukacijskih rehabilitatora	12.10.2022., SERPO, on-line	Marija Presečki Zmajlović
Znanost u praksi	12.10.2022., Sinapsus, on-line	Marija Presečki Zmajlović
Boje	17.10.2022.; Zagreb	Ivana Klepec
Stručno-metodička podrška u uvođenju odgojitelja i stručnih suradnika pedagoga	20.10.2022., online	Stela Tunuković

pripravnika u proces stažiranja i kvalitetan odgojno-obrazovni rad u dječjim vrtićima		
Pedagog u podršci razvoja kurikuluma	25.10. i 26.10.2023., on-line	Marija Svoboda
Artfulness	26.10.2022.; on-line	Smiljana Popović Vlatka Marjanović
Razvoj jezičnih kompetencija djece i odraslih u dječjem vrtiću	03.11.2022.; AZOO; on-line	Lana Šoštarić Silvija Katovčić Marija Svoboda
Psihološke karakteristike djeteta s oštećenjem vida	7.11.2022., COO Vinko Bek	Sandra Žalac, Marija Presečki Zmajlović
Pristup usmjeren obitelji	07.11. 2022.; on-line	Tea Vinšćak Melita Vidaković
Mucanje u predškolskoj dobi	09.11.2022.; Udruga „Foliot“; online	Petra Golub
Logopedska čekaonica	10.11.2022.; Sekcija predškolskih logopeda; online	Petra Golub
Migracije i integracija osoba pod međunarodnom zaštitom: prevencija trgovanja ljudima	24.11.2022.; on-line	Silvija Katovčić
Prostorno-materijalna organizacija inkluzivnog pedagoškog okruženja	26.11.2022. - MAGNI on-line	Lana Šoštarić
Ljudsko tijelo	26.11.2022.; Montessori škola, Zagreb	Maja Sabadi
Dječja prava-moći i/ili odgovornost	26.11.2022. Učiteljski fakultet, Zagreb	Marija Svoboda
Anksioznost i kako se nositi s njom	30.11.2022.; Udruga za logopedsku i psihološku podršku "Ježeva kućica"; on-line	Kristina Kobetić Tea Vinšćak Melita Vidaković
Epilepsija	30.11.2022., UERGZZŽ, on-line	Marija Presečki Zmajlović
Agresivno dijete	30.11.2022.; Centar DAR; on-line	Silvija Katovčić
Mjerenje (matematika)	2.12.2022.; Montessori škola, Zagreb	Mihaela Pustaj
Dobrobiti uključivanja djece s TUR u ustanovama ranog i predškolskog odgoja	12.12.2022., SERPO, on-line	Marija Presečki Zmajlović
Strahovi i zabrinutost kod djece	16.12.2022.; Udruga za logopedsku i psihološku podršku "Ježeva kućica"; on-line	Katarina Šoštarić
Mentalno zdravlje djece i odraslih, edukacija, projekt „ZAMAH“	11. i 12.1.2023., Udruga za logopedsku i psihološku podršku "Ježeva kućica"; Jastrebarsko, ERF	Marija Svoboda, Marija Presečki Zmajlović
Tranzicijski programi	17.1.2023., HKER, on-line	Marija Presečki Zmajlović

Selektivni mutizam u vrtiću	23.2.2023.; Sekcija predškolskih logopeda; on-line	Petra Golub
Otkrij, primjeni, promijeni	23.-31.01.2023., Sinapsus; on-line	Lana Šoštarić
Živjeti različitosti – obrazovanje za društvenu pravdu	30.1.-31.1.2023.; Samobor 13.2.-14.2.2023.; Jastrebarsko	Marija Svoboda Silvija Katovčić
Depresija u djece i adolescenata: više od sniženog raspoloženja	1.2.2023.; Centar DAR; on-line	Silvija Katovčić
Infekcije uzrokovane β- hemolitičkim streptokokom skupine A	02.02.2023.; Hrvatsko društvo za infektivne bolesti; on-line	Ivana Vnučec
Kako postaviti zdrave granice djeci?	6.2.2023.; Virtuoza Centar vrlina; on-line	Mateja Buljubašić Katarina Šoštarić Željka Žužak Lana Šoštarić
Vijeće za prevenciju Grad Jastrebarsko, Akcijski plan Grada Jastrebarsko	9.2.2023.; Grad Jastrebarsko	Jadranka Stojković Marija Svoboda Silvija Katovčić Petra Golub Ivana Vnučec
Nevidljive granice: rušenje barijera u zaštiti mentalnog zdravlja	15.2.-17.2.2023.; on-line	Silvija Katovčić
Strategija rada s djecom koja imaju razvojne i zdravstvene teškoće (KoHo pedagogija)	22.2.2023.; on-line	Ivana Klepec
Mindfulness za djecu i adolescente	22.2.2023.; Centar DAR; on-line	Silvija Katovčić
Mindfulness u radu s djecom	24.2.2023.; Udruga za logopedsku i psihološku podršku "Ježeva kućica"; on-line	Silvija Katovčić
Narušava li tehnologija razvoj djece?	27.02.2023.; Virtuoza Centar vrlina; on-line	Katarina Šoštarić
Tečaj stručnog usavršavanja medicinskih sestara dječjih vrtića – tečaj II. kategorije	10.03.2023.; tribina grada Zagreba	Ivana Vnučec
Kako koristiti logopedsku čekaonicu u vlastitoj logopedskoj terapiji	22.3.2023.; online	Petra Golub
Potpomognuta komunikacija u dječjem vrtiću	23.3.2023., SERPO, on-line	Marija Presečki Zmajlović
Teškoće slušnog procesiranja: utjecaj na jezično-govorni razvoj	04.5.2023.; Sekcija predškolskih logopeda; online	Petra Golub
Dvodnevni državni hibridni stručni skup u suorganizaciji s HCK-om: centri humanosti u odgojno-obrazovnim ustanovama - projekt kutić humanosti	5.4.2023. i 6.4.2023.; on-line	Mateja Buljubašić Iva Benković Kristina Kobetić Anita Jurelinac Marija Svoboda

Edukacija za razvoj planova i inovativnih alata za upravljanje kriznim situacijama na lokalnoj razini	17.4., 18.4. i 19.4.2023., Tuheljske Toplice, Udruga Ježeva kućica	Marija Presečki Zmajlović
Odvikavanje od pelena	08.05.2023.; on-line	Zlata Križančić
Završna konferencija projekta „ZAMAH“	2.6.2023., Samobor, Udruga Ježeva kućica	Marija Svoboda Ivana Vnućec Petra Golub Marija Presečki Zmajlović
Nasilje – odgovori stručnjaka	7.6.2023.; HPK, HKER, on-line	Silvija Katovčić Marija Presečki Zmajlović
Poremećaji mokrenja i stolice u djece	14.06.2023.; Poliklinika Helena; on-line	Ivana Vnućec
Kako igrom uspješno razvijati djetetov IQ (dr. Ranko Rajović)	15.06.2023.	Zlata Križančić
Funkcionalno razmišljanje i znanje kao prioritet 21. stoljeća (dr. Ranko Rajović)	16.06.2023.	Zlata Križančić
Susret Eko škola	7.6.2023., Udruga Lijepa naša, Zagreb	Mateja Buljubašić Martina Križančić
Prikaz rezultata upitnika o strategijama samopomaganja i postavljanju granice u radu edukacijskih rehabilitatora	19.6.2023., HKER, on-line	Marija Presečki Zmajlović

VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. Kako su roditelji/skrbnici djeteta (i ostali članovi uže obitelji) i odgojitelji osobe koje najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, nužno je osigurati izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju među njima kako bi informacije o djetetu mogle nesmetano i dvosmjerno cirkulirati. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja/skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. Osnovne zadaće suradnje s djetetovom obitelji:

- dobivanje informacija o djeci i stjecanje uvida u njihove jake strane, interese i potrebe te u skladu s time prilagođavanje okruženja ustanove obiteljskoj kulturi djeteta
- permanentno informiranje roditelja/skrbnika djeteta (uz pomoć brošura, letaka, internetske komunikacije, razmjene bilješki tj. dokumentacije o djetetu, radionica, diskusijskih grupa i sl.), te podržavanje i osnaživanje u roditeljskoj ulozi
- prepoznavanje specifičnih potreba roditelja/skrbnika djece te omogućavanje dobivanja odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje
- roditelji/skrbnici djece i članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi
- sudjelovanje roditelja/skrbnika u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga

- osiguravanje različitih prilika u kojima obitelji mogu učiti jedne od drugih i međusobno se podržavati.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/ partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgojitelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

Suradnja s roditeljima na nivou vrtića

Tijekom lipnja i srpnja, stručni tim je realizirao individualne razgovore s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje. U inicijalnom razgovoru upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom i načinima realizacije programa te saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje u rujnu kreće u vrtić, a koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom. Na taj način svakom djetetu možemo pristupiti individualno, u skladu s njegovim specifičnim potrebama i olakšati prilagodbu na vrtić i roditeljima i djetetu. Prilikom inicijalnog razgovora s roditeljima djece s teškoćama u razvoju, provedeni su postupci predviđeni Protokolom postupanja djelatnika dječjeg vrtića u procesu inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Za roditelje novoupisane djece, neposredno prije prvog dana dolaska djeteta u vrtić, realiziran je online roditeljski sastanak s temom „Prilagodba djeteta na vrtić“. Roditelje se informira o tome što je prilagodba, na koji način provodimo prilagodbu i zašto je važno postepeno dovođenje djeteta u vrtić, o mogućim ponašanjima i reakcijama djeteta kako bi i roditeljima i djeci što lakše protekli prvi dani u vrtiću.

Tijekom listopada stručni tim je realizirao individualne razgovore s roditeljima djece upisane u program predškole. U inicijalnom razgovoru saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom koje kreće u program predškole te upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom, načinom rada i rasporedom održavanja programa.

Tijekom cijele pedagoške godine provedeni su inicijalni razgovori s roditeljima i djecom prilikom upisa u vrtić djeteta koje je napunilo godinu dana te steklo uvjet za polazak u vrtić.

Godišnjim planom Ustanove planirana je suradnja s roditeljima na nivou Ustanove vezano uz provođenje programa i projekata te su u skladu s tim održani i roditeljski sastanci kako je navedeno u sljedećoj tablici. Više o navedenim sastancima navedeno je u dijelu Odgojno-obrazovni rad gdje su projekti detaljnije analizirani.

Tablica. Realizirani roditeljski sastanci na nivou ustanove

TEMA	VRIJEME REALIZACIJE	BROJ SASTANAKA
Promocija mentalnog zdravlja djece i mladih u zajednici „Friends“	Rujan	4
	Travanj	4
CAP program	Veljača	1
Sa mnom si siguran	Travanj	4

Suradnja s roditeljima na razini odgojne skupine

Godišnjim planom rada predviđena su najmanje 2 komunikacijska roditeljska sastanka za svaku odgojnu skupinu. Teme roditeljskih sastanaka proizlaze iz trenutnih potreba odgojnih skupina, odgojitelja, djece i roditelja. U sljedećoj tablici navedene su realizirane teme roditeljskih sastanaka po odgojnim skupinama.

Tablica. Realizirane teme roditeljskih sastanaka po odgojnim skupinama

Odgojna skupina	Teme roditeljskih sastanaka
Pčelice	1. Pčelice tijekom pedagoške godine
Suncokreti	1. Adaptacija djece u dječji vrtić 2. Kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću (VMS) 3. Suncokreti tijekom pedagoške godine
Leptirići	1. Prilagodba djeteta na vrtić 2. Kako čuvamo zdravlje u vrtiću (VMS) 3. Leptirići tijekom pedagoške godine
Lavići	1. Socio-emocionalni razvoj kod djece rane predškolske dobi 2. Postavljanje granica djeci (na poštujući način)
Zebrice	1. Tantrumi kod dvogodišnjaka 2. Zebrice u raznim aktivnostima
Tigrići	1. Poticanje ranog jezično-govornog razvoja 2. Kako su Tigrići kroz igru učili i rasli? 3. Kako postaviti granice u dječjoj dobi?
Ježići	1. Utjecaj ekrana na razvoj djece 2. Moć igre
Pužići	1. Zna li dijete što ja hoću? 2. Postavljanje granica i pravila u odgoju djece?
Lastavice	1. Tvrdoglavost kod djece 2. Razvoj samostalnosti uz poticanje okulomotorne koordinacije
Jabučice	1. Naša pravila - u igri i vrtiću 2. Aktivnosti i poticaji u službi cjelokupnog razvoja djeteta
Ptičice	1. Djeca i ekrani 2. Ptičice kroz pedagošku godinu 2022./2023.
Zečiči	1. Utjecaj ekrana na razvoj djece 2. Zečiči u pedagoškoj godini 2022./ 2023.
Kruškice	1. Dijete kao kritički istraživač u dijalogu s odgojiteljem 2. Razvojna mapa djeteta - alat pomoću kojeg djeca prate vlastiti uspjeh i napredak
Koale	1. Važnost pozitivne slike o sebi
Elmeri	1. Individualni pristup djetetu u našoj skupini 2. Postavljanje granica u odgoju
Prstići	1. Čitajmo od najranije dobi 2. Roditelji čitaju Prstićima
Mašnice	1. Dijete i ekran (štetnost utjecaja ekrana na razvoj dječjeg mozga) 2. Dijete i postavljanje granica
Zvezdice	1. Psihofizičke karakteristike djeteta 2. Dijete i ekran
Krijesnice	1. Utjecaj ekrana na razvoj djeteta 2. Kako s djetetom razvijati kvalitetan odnos?
Šapice	1. Priprema za školu (od jaslaca do škole) 2. Pregled pedagoške godine uz prezentaciju i fotografije

Ribice	1. Zajedno rastemo 2. Analiza odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2022./2023. i dogovor za završnu svečanost
Bubamare	1. Djeca u godini pred polazak u školu 2. Djeca u godini pred polazak u školu- presjek pedagoške godine
Oblačići	1. Kako pripremiti dijete za prijelaz iz vrtića u školu 2. Odgojno-obrazovni put Oblačića od jaslica do škole
Slonići	1. Samostalno dijete-zadovoljno dijete 2. Kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću (VMS)
Vlakići	1. Analiza perioda adaptacije 2. Kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću (VMS)
Sunčeka	1. Ekranizam - Utjecaj ekrana na razvoj djeteta 2. Kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću (VMS)
Žabice	1. Razvoj pozitivne slike o sebi kod djece 2. Dijete i ekran
Vjeverice	1. Osnaživanje djetetovih kompetencija 2. Utjecaj tehnologije na razvoj djece
Brodići	1. Simbolička igra kao poticaj cjelokupnom razvoju djeteta 2. Brodići u igri i projektima u ovoj pedagoškoj godini
Mačkice	1. Zadovoljavanje želja ili potreba u predškolskoj dobi 2. Dijete i ekran
Žirafice	1. Žirafice u Africi 2. Svijet Afrike u dječjim očima
Predškola	1. Analiza odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2022./2023."

Ove pedagoške godine prema planu i programu ustanove predviđeni su individualni razgovori s roditeljima sve djece (minimalno jedan do 2 individualna razgovora). Ove godine realizirano je 594 individualnih razgovora odgojitelja i roditelja. Odgojitelji navode kako su se individualni razgovori pokazali kao vrlo dobar način komunikacije s roditeljima jer su tada roditelji slobodniji izraziti svoje mišljenje, postaviti pitanja te zatražiti savjete, a komunikacija je puno otvorenija nego na roditeljskom sastanku ili na vratima pred djecom. Također navode kako su dobili puno pozitivnih povratnih informacija o odgojno-obrazovnom radu, odnosu s djecom, ali i o održanom roditeljskom sastanku i da su roditelji ponijeli nešto sa tog sastanka te su pojedini i promijenili odnos s djetetom kod kuće. Roditelji su odgojiteljima pomogli kroz informacije koje su nam bile važne za rad i ujednačavanju odgojno obrazovne prakse. Odgojitelji smatraju kako sve o čemu razgovaraju na individualnom razgovoru, ovisi o volji roditelja da primjene dogovoreno i tu primjećuju razlike jer neki roditelji dogovor/savjet prihvaćaju tek deklarativno, dok neki iskazuju veliki trud u primjeni dogovorenog. Odgojitelji također navode kako kod manjeg broja roditelja uopće nije bilo interesa za održavanje razgovora. Također smatraju kako su individualni razgovori uvelike doprinijeli dobrobiti djeteta i kvalitetnijem partnerskom odnosu s roditeljima. Navode kako su individualni razgovori bili konkretno vezani za cjelokupni rast i razvoj djeteta te su roditelji pobliže upoznati s boravkom njihovog djeteta u skupini (prilagodba, ponašanje u odnosu na sebe i prema drugima, igra, vještine, eventualne poteškoće, potrebe i sl.). Odgojitelji smatraju kako im je otvorena i kvalitetna komunikacija omogućila bolje upoznavanje djece te pronalaženje rješenja za neke probleme usklađujući postupke u obiteljskom i

vrtićkom okruženju. Roditelji iznose detalje o ponašanju svog djeteta kod kuće te načine na koji zajedno provode vrijeme što odgojiteljima olakšava razumijevanje djetetova ponašanja te daljnji rad s djecom u skupini. Odgojitelji navode kako individualni razgovori zahtijevaju detaljnu i konkretnu pripremu odgojitelja, ali kvalitetno realizirani razgovori rezultiraju pozitivnom promjenom u djetetovom ponašanju. Odgojitelji procjenjuju da ovaj oblik suradnje potiče razvoj kvalitetnog odnosa roditelja i odgojitelja, djeluje poticajno na roditelje i njihov osjećaj aktivne uključenosti u život skupine te smatraju kako pridonosi boljem upoznavanju potreba i interesa djeteta, načinima ponašanja, funkcioniranja u životnim situacijama u vrtiću i kod kuće, a istovremeno i boljem upoznavanju roditelja. Roditelji su upoznati s postignućima djece, načinima rada odgojitelja te sadržajima aktivnosti koje provode u skupini. Otvorena i kvalitetna komunikacija omogućila im je rješavanje problema zajedničkim usklađivanjem obiteljskog i izvanobiteljskog okruženja.

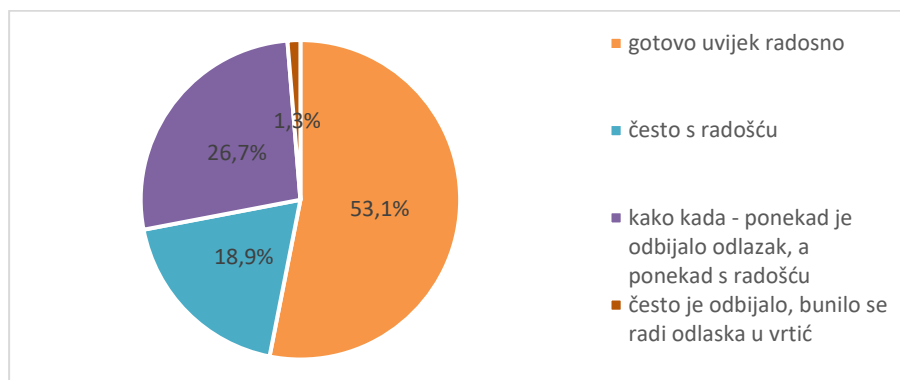
Od ostalih oblika suradnje s roditeljima koji su doprinijeli kvalitetnijoj suradnji odgojitelji navode kratku razmjenu informacija prilikom dovođenja i odvođenja djeteta, informacije na kutiću za roditelje, informativne letke te kontinuiranu komunikaciju i obostranu razmjenu informacija (npr. izostanci djeteta) te fotografija putem elektroničke pošte odgojne skupine. Dio odgojitelja također navodi kako im koristi i komunikacija putem mobitela i WhatsApp grupa. Izuzetno korisnim smatraju uključivanje roditelja u život i rad skupine u vidu boravka roditelja u odgojnoj skupini (kreativna pričaonica, sudjelovanje u radionicama, čitanje priča), pripremanja zapisa s obiteljskih putovanja i izleta, prezentacija za djecu i donošenje konkretnih predmeta s putovanja. Također korisnim ističu i donošenje raznih igara, slikovnica, potrebnog potrošnog materijala i raznovrsnog neoblikovanog materijala za provedbu raznih projekata u skupini te papira za crtanje.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali zadovoljstvo ukupnom suradnjom s roditeljima te prosječna ocjena odgojitelja iznosi 5,41. Odgojitelji navode kako je suradnja s roditeljima bila otvorena, uvažavajuća i podržavajuća te smatraju kako su postigli iskren, partnerski odnos koji se svakodnevno nadograđuje. Također navode kako su roditelji zainteresirani za život i rad skupine i napredak djeteta, aktivno su se uključili donošenjem didaktičkih igara, knjiga za djecu, suvenira s putovanja, slikovnica, i sl.. Odgojitelji navode kako se roditelji u velikoj mjeri odazivaju na roditeljske sastanke, redovito donose potrebne materijale te se pridržavaju danih smjernica i postignutih dogovora u cilju što kvalitetnijeg zadovoljavanja potreba djeteta. Također navode kako je dio roditelja manje suradljiv te ih je potrebno dodatno poticati i podsjećati na važnost javljanja izostanaka i donošenja potrošnog materijala. Odgojitelji navode i kako bi voljeli da roditelji više samoinicijativno predlažu individualne razgovore. Odgojitelji također navode kako ugodnijem, ležernijem i iskrenijem odnosu doprinosi život u maloj sredini jer se međusobno poznaju i družu i izvan profesionalnog okruženja, ali se i roditelji i odgojitelji također trude zadržati i profesionalni odnos. Iako su većinom zadovoljni ostvarenom suradnjom s roditeljima odgojitelji navode kako se uvijek može raditi na još kvalitetnijoj komunikaciji, osobito s roditeljima čija djeca puno izostaju radi bolesti što otežava gradnju kvalitetnijih odnosa.

Procjena suradnje s vrtićem od strane roditelja

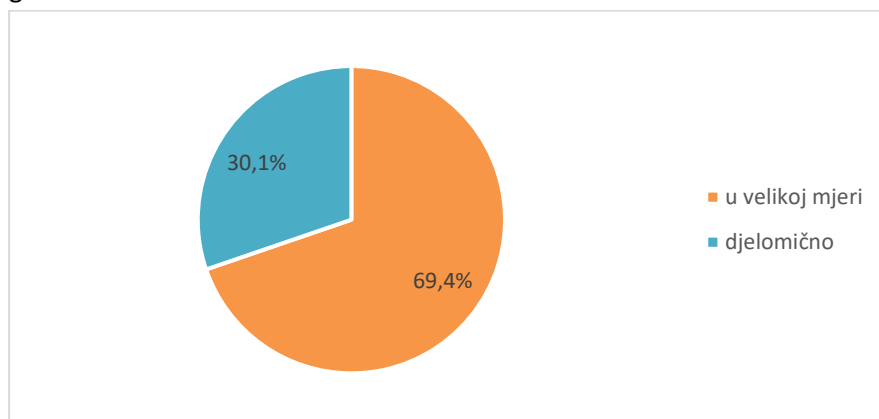
Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Upitnik je poslan roditeljima putem e-maila te od ukupno 633 podijeljena upitnika, vraćeno je 435, odnosno 68,7 % upitnika.

Roditelji su procjenjivali kako njihovo dijete reagira na odlazak u vrtić te je većina roditelja procijenila da dijete radosno dolazi u vrtić. Rezultati su prikazani grafički.

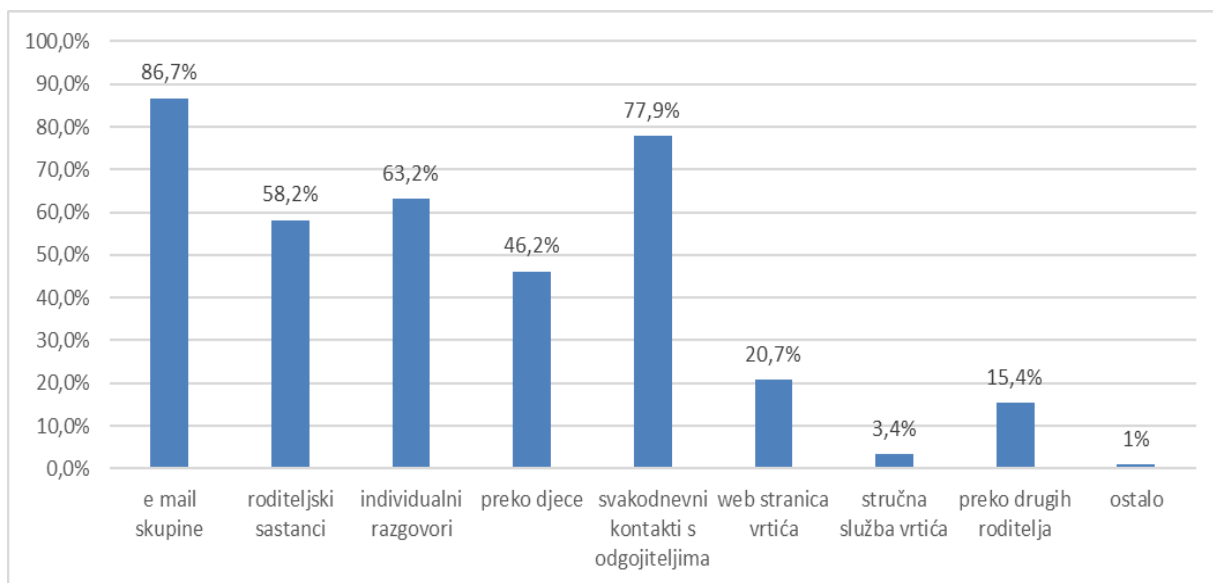
Graf. Procjena roditelja kako njihovo dijete reagira na odlazak u vrtić

Roditelji su procjenjivali u kojoj mjeri su upoznati s programom rada skupine vrtića koje polazi njihovo dijete. Većina roditelja izjavljuje da je u velikoj mjeri upoznata sa programom rada skupine koju polazi njihovo dijete (69,4%), a 30,1% roditelja je djelomično upoznato sa programom rada odgojne skupine, dok 0,4% roditelja navodi da ne poznaje program rada. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Procjena roditelja u kojoj mjeri su upoznati s programom rada odgojne skupine njihovog djeteta

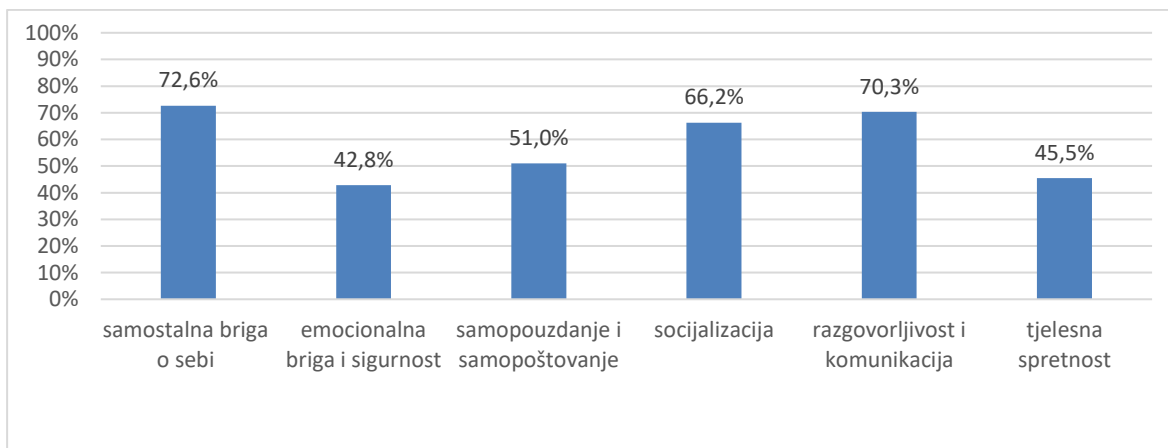
Sljedeći grafički prikaz pokazuje putem kojih oblika informiranja roditelji dobivaju najviše informacija o programima rada u vrtiću Radost. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora.

Graf. Kako se roditelji najčešće informiraju o programima rada vrtića

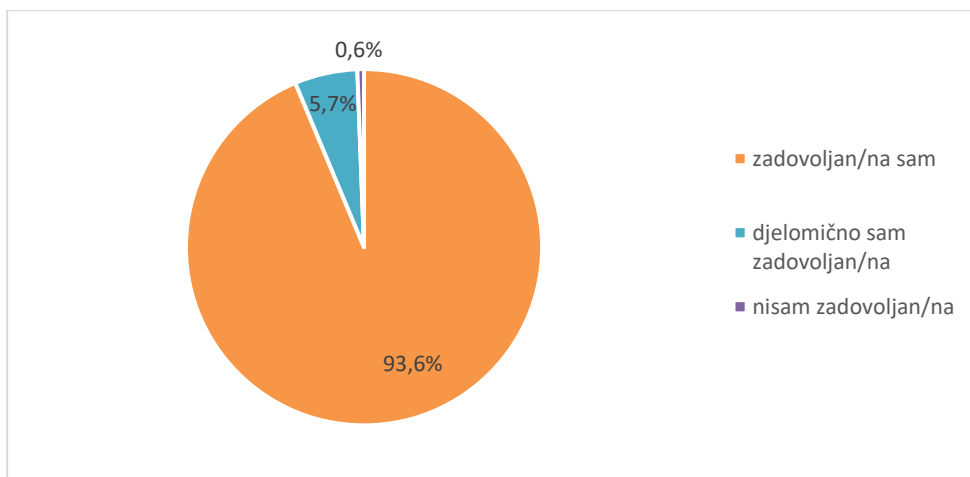
Najveći broj roditelja kao oblik putem kojeg dobivaju najviše informacija navodi e mail odgojne skupine (86,7 %) i svakodnevne kontakte s odgojiteljima (77,9%), a najmanje stručnu službu vrtića (3,4%) i ostalo (1%) gdje navode WhatsApp grupe.

Roditelje smo između ostalog tražili i da procijene čemu je dijete osobito napredovalo tijekom protekle pedagoške godine u vrtiću. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora. Iz grafičkog prikaza je vidljivo kako roditelji smatraju da su djeca najviše napredovala u samostalnosti i komunikaciji, a najmanje u tjelesnoj spretnosti i emocionalnoj brizi i sigurnosti. Rezultati su prikazani grafički.

Graf. Procjena roditelja o napretku djeteta

Roditelje smo pitali jesu li zadovoljni komunikacijom s djelatnicima vrtića. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

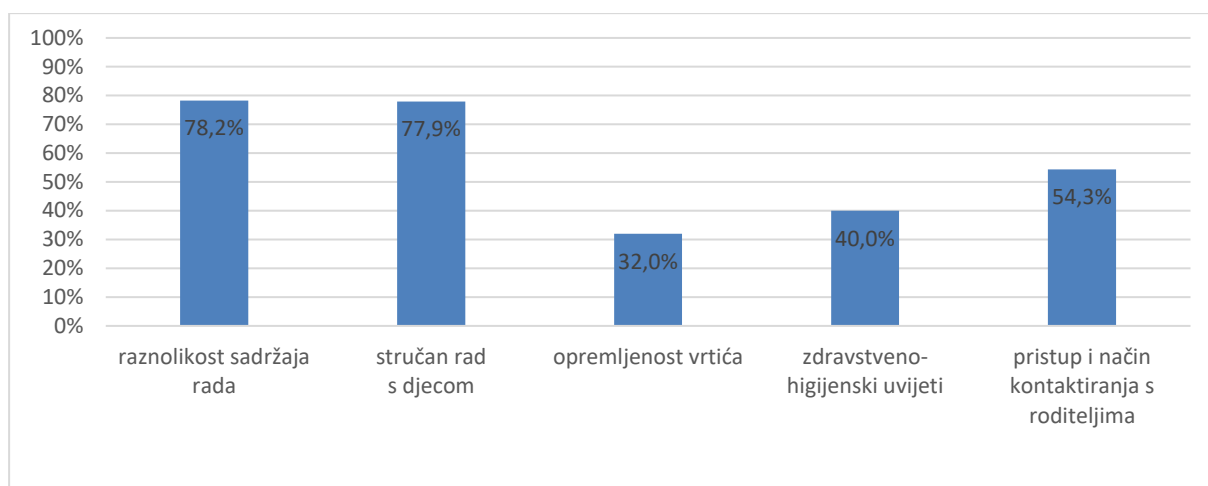
Graf. Zadovoljstvo roditelja komunikacijom s djelatnicima vrtića

Roditelje smo tražili i da prokomentiraju komunikaciju s djelatnicima vrtića. Većina roditelja se najviše osvrće na komunikaciju s odgojiteljima s obzirom da s njima najviše komuniciraju. Pa tako roditelji navode kako su odgojiteljice drage, brižne, nasmijane i pristupačne, stručne, predane radu s djecom, savjetuju kad je potrebno, uvijek raspoložene za razgovor i odgovore na pitanja roditelja, bilo bilo uživo, bilo e-mailom, roditelji sve informacije dobiju na vrijeme. Roditelji navode i konkretne primjere dobre suradnje kao npr. kako su odgojiteljice u kratkom roku uspjele postići da dijete koje je odbijalo odlazak u vrtić sada ide sretno te ih dijete spominje u lijepom kontekstu i kod kuće. Roditelji su zadovoljni svakodnevnim informiranjem o djetetovu boravku, spavanju, prehrani, potrebi za dodatnom komunikacijom s djetetom radi određenih situacija. Manji broj roditelja navodi kako odgojiteljice nemaju dobru komunikaciju s roditeljima, jednu odgojiteljicu u skupini smatraju dobrom, a drugu bahatom, napetom te je komunikacija otežana, a dogodi se i da jedna odgojiteljica kaže jedno, a druga nešto drugo kao da se radi o dva djeteta a ne o jednom.

Dio roditelja se referira i na sve djelatnike, a ne samo na odgojitelje te navode kako su svi djelatnici izuzetno ljubazni, pristupačni i uvijek na raspolaganju, a i ih djeca vole. Također navode kako je komunikacija te rješavanje problema i sa drugim djelatnicima uvijek na zavidnom nivou, kao i sama briga djelatnika prema djeci te kad god traže potrebne informacije uvijek bez problema dobiju odgovor odgojitelja i stručnih osoba. Dio roditelja navodi kako za sada nisu imali potrebe za komunikacijom s ostalim djelatnicima pa taj dio teško mogu ocijeniti.

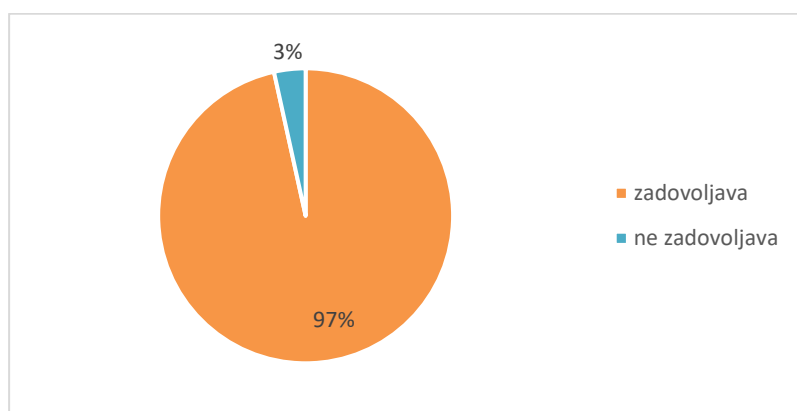
Roditelji predlažu više individualnih razgovora tijekom godine, smatraju ih važnima jer u svakodnevnoj komunikaciji ne mogu dobiti dovoljno informacija nego šture odgovore poput "Sve je u redu". Dio roditelja navodi kako su zadovoljni komunikacijom elektroničkom poštom jer je brza i jednostavna. Drugi dio roditelja smatra kako bi komunikacija bila lakša putem drugih mreža tipa vibera jer ponekad neke obavijesti kasno vide na e-mailu. Dio roditelja bi volio imati broj telefona odgojitelja ako imaju potrebu nešto pitati, a navode kako neki roditelji imaju broj, a neki ne te s obzirom na današnje digitalno doba smatraju kako bi trebalo to poboljšati.

Roditelje smo pitali i što bi istaknuli kao značajnu kvalitetu vrtića. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora, a rezultati su prikazani grafički. Iz grafa vidimo da kao najveću kvalitetu vrtića roditelji prepoznaju raznolikost sadržaja rada i stručan rad s djecom.

Graf. Procjena roditelja što smatraju kvalitetom vrtića

I ove smo godine analizirali potrebe roditelja vezano uz radno vrijeme vrtića. Radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 97 % roditelja te možemo reći da je radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama roditelja i djece. 3 % roditelja navodi kako radno vrijeme vrtića ne zadovoljava njihove potrebe te predlažu: popodnevnu smjenu jer roditelji rade u smjenama, rad do 18,00 sati, duže radno vrijeme, barem jednu skupinu koja bi radila u popodnevnoj smjeni. U područnim objektima predlažu radno vrijeme do 17,00 umjesto dosadašnjih 16,30. Rezultati koliko radno vrijeme zadovoljava potrebe roditelja su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

Na kraju upitnika roditeljima smo dali mogućnost da nam napišu sve što bi nam još željeli reći, a nije obuhvaćeno dosadašnjim pitanjima. Dio roditelja navodi kako su zadovoljni sa svime jer je to upravo ono što trebaju i žele za svoje dijete te sugeriraju da nastavimo tako. Roditelji su zadovoljni odgojiteljima s kojima mogu riješiti svaki problem, pohvaljuju rad odgojitelja, njihovu stručnost i spremnost na komunikaciju, toplinu i mirnoću kojom zrače odgojiteljice koje svojim pristupom osiguravaju smirenu i zdravu okolinu te timski rad, uvažavanje i empatičnost. Zadovoljni su boravkom djeteta u mješovitoj skupini i smatraju da je to vrlo dobro za njegov razvoj jer veselo ide u vrtić i stekao je puno prijatelja. Roditelji nisu zadovoljni sa malim i neadekvatnim prostorima nekih soba dnevnog boravka, prevelikim brojem djece u skupinama, a premali broj odgojitelja i mjesta te nisu zadovoljni kad su odgojitelji odsutni, kada su drugi odgojitelji na zamjeni ili se skupine spajaju. Navode kako u

takvim situacijama ne mogu dobiti informaciju kako je dijete provelo dan niti je li bilo sve u redu, ponekad je dijete obučeno u tuđu odjeću, a često nitko ne provjeri tko je preuzeo dijete pa ne razumiju čemu služe punomoći gdje roditelji navode tko može preuzeti dijete. Roditelji također nisu zadovoljni cijenom vrtića te navode kako je cijena previsoka, a premalo se ulaže u obnovu vrtića. Smatraju i da je potrebno dodatno uputiti roditelje u prava koja imaju vezano uz izostanak djeteta iz vrtića, te umanjenje cijene vrtića i za izostanak kraći od 30 dana. Dio roditelja iskazuje nezadovoljstvo čestim razbolijevanjem djeteta.

Roditelji predlažu povećanje kapaciteta vrtića, obnovu prostora vrtića, igrališta, didaktike, vraćanje dvorane za potrebe provođenja tjelesnih aktivnosti, osiguravanje većeg broja parkirnih mjesta. Također predlažu da im se omogući sudjelovanje u akcijama nabave pojedinih igračaka, opreme, vanjskih elemenata za igru, didaktičkih materijala ili bilo čega što je potrebno te bi se roditelji zajedno s djecom također mogli udružiti u nekim fizičkim radovima na uređenju okoliša i sl. jer smatraju da bi se malim pojedinačnim financijskim ili osobnim doprinosom moglo puno toga napraviti kako bi djeci boravak u vrtiću bio još ugodniji. Također predlažu zapošljavanje još logopeda s obzirom na broj djece kojoj je potrebna stručna pomoć takvog suradnika te predlažu i zapošljavanje još odgojitelja s obzirom na broj bolovanja i osiguravanje zamjena za bolovanja. Roditelji predlažu i da se vrtić prilagodi roditeljima po pitanju ispričnica te da se dijete može vratiti u vrtić bez ispričnice, a ispričnica se može dostaviti naknadno. Dio roditelja odgojne skupine prema koncepciji M. Montessori smatra da je cijena programa previsoka u odnosu na prijašnje godine kada je u cijenu bio uključen i program ranog učenja engleskog jezika te su u programu radile 3 odgojiteljice, a predlažu i umanjenje cijene tijekom ljeta kada se program ne provodi. Također dio roditelja odgojne skupine Kriješnice želio bi da se ponovo vrati cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika. Roditelji navode i kako bi voljeli dobivati više fotografija svog djeteta elektroničkom poštom ili putem WhatsApp grupe osobito zato što znaju da neke odgojne skupine imaju takve grupe. Roditelji također predlažu i više aktivnosti van vrtića kao što su šetnje, kazališta, izleti te poboljšanje kvalitete jelovnika. Navode kako bi voljeli i više roditeljskih sastanaka ili druženja roditelja i djece gdje bi se roditelji mogli bolje upoznati, a i saznati više informacija o radu skupine i vrtića. U područnim objektima roditelji predlažu uređenje igrališta i sadnju drveća radi osiguravanja hladovine.

Radionice za roditelje „Rastimo zajedno“

U Dječjem vrtiću Radost radionice se provode od pedagoške godine 2008./2009. Ovaj program za roditelje najmlađe djece provodi se u suradnji s Centrom za podršku roditeljstvu „Rastimo zajedno“. Program radionica za roditelje «Rastimo zajedno» nastao je kao dio Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo «Prve tri su najvažnije!», koji je Ured UNICEF-a u Hrvatskoj započeo još 2006. godine, a unutar projekta za podršku roditeljstvu u zajednici.

Na početku pedagoške godine roditelje smo informirali o provođenju radionica za roditelje pod nazivom „Rastimo zajedno“. Glavni cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koje će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije. Na radionicama za roditelje „Rastimo zajedno“, roditelji imaju mogućnost ostvariti neka od svojih prava na podršku, koja im pripadaju zato jer su roditelji.

Nitko ne zna sve odgovore na sva pitanja sam!

Ove pedagoške godine u planu je bilo održavanje trinaestog ciklusa radionica za roditelje djece do četiri godine starosti. Roditelji koji su se prijavili za sudjelovanje na radionice tijekom pedagoške godine 2021./2022. su bili obaviješteni o početku održavanja radionica tijekom 2022./2023. S obzirom da su

voditeljice predložile hodogram održavanja radionica kroz četiri dana u tjednu (popodnevi termini), povratna informacija roditelja rezultirala je manjim odazivom roditelja koji bi mogli polaziti radionice (ukupno troje roditelja). Razlozi koje su roditelji navodili bili su: radno vrijeme, trudnoća, u iščekivanju poroda, radno mjesto jednog od roditelja je u drugom gradu, bolest djeteta, stručna usavršavanja i nemogućnost čuvanja djeteta/djece u vrijeme održavanja radionica. Odlučili smo roditeljima ponuditi početkom pedagoške godine 2023./2024. s drugačijim hodogramom. Moderatorice radionica su educirane odgojiteljice: Mihaela Pustaj Jasenka Gluščić i Valentina Božić uz podršku pedagoginje i više medicinske sestre.

VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM

Tablica 16. Prikaz tipova suradnje vrtića s različitim društvenim čimbenicima

Ustanova	Sadržaj
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja - Agencija za odgoj i obrazovanje - Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Zagreb - Učiteljski fakultet, Zagreb - Učiteljski fakultet, Odsjek u Petrinji - Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu - Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Zadar - Sveučilište Jurja Dobrile, Pula - Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb - Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Fizički odsjek - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje - Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno" - Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ - Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić" - Hrvatsko Montessori društvo, Zagreb - Udruga „Vjetar u leđa“, Zagreb - Udruga «Lijepa naša», Zagreb - UNICEF, Zagreb	- konzultacije - skupovi - savjetovanja - seminar
- Grad Jastrebarsko - OŠ "Ljube Babića", Jastrebarsko - Zagrebačka županija - Glazbena škola, Jastrebarsko - Inkluzivni centar za djecu Profectus, Jastrebarsko - Udruga „Ježeva kućica“, Jastrebarsko - Naklada „Slap“, Jastrebarsko	- sudjelovanje u događanjima
- Dom zdravlja Jastrebarsko - Institut za zaštitu majki i djece - Zavod za javno zdravstvo - Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko - Ljekarne Zagrebačke županije	- zdravstvena zaštita djece – specijalistički pregledi
- Poduzeća koja su direktno ili indirektno uključena u realizaciju programa - Gradsko društvo Crvenog križa grada Jastrebarskog - Gradsko društvo Crvenog križa grada Siska - VZ, DVD Jastrebarsko - DVD Gornji Desinec - Gradsko kazalište Jastrebarsko - Zorin dom, Karlovac	- posjete djece - donacije i sponzorstvo - organizacija kazališnih predstava - organizacija kraćih izleta - organizacija sportsko-rekreativnih programa

- Putujuća, lutkarska, kazališna družina Vjeverica, Brdovec - Studio „Suncokret“, Split - Lutkarsko kazalište „Produkcija Z“, Split - Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb - Slatkovodni akvarij „Aquatika“, Karlovac - Kazališna družina Ivana Brlić Mažuranić iz Slavonskog Broda - Magic studio „Jozo Bozo“, Zagreb	
- Grad Jastrebarsko i druge općine	- financiranje - unapređivanje rada u primarnom programu i programu predškole
- Centar za kulturu Jastrebarsko - Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko - Gradski muzej i galerija Jastrebarsko - Turistička zajednica grada Jastrebarskog - Društvo Naša Djeca Jastrebarsko - Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko - Vode, Jastrebarsko - Ceste, Jastrebarsko - Karate klub Jastrebar, Jastrebarsko	- organizacija posjeta izložbama, kazališnim i kino predstavama, raznih manifestacija - organizacija izložbi radova djece i radnika Vrtića - posudba knjiga
- Policijska postaja Jastrebarsko - HAK Jastrebarsko - Auto klub Jastrebarsko - Jaska turist	- suradnja vezana za sigurnost djece u prometu i općenito
- Crkva svetog Nikole biskupa, Jastrebarsko - Franjevački samostan i crkva Blažene Djevice Marije, Jastrebarsko - Župa Preobraženja Gospodnjeg	- organizacija posjeta
- drugi vrtići na području Zagrebačke županije i izvan nje (Zagreb, Samobor, Karlovac, Ozalj, Duga Resa, Rakov Potok, Kloštar Ivanić, Sv. Nedelje, Gvozda, Ogulin, Matulji, Vrhnika (Slovenija), Sisak Stari, Sisak Novi, Dugo Selo, Lipik, DV Rožica iz Velikog Trgovišća, DV Izvor, DV Markuševac iz Zagreba, DV Bubamara iz Benkovca...)	- susreti djece i odgojitelja - razmjena iskustava
Mediji: - lokalni mediji - Školske novine - Stručni časopisi - Godišnjak Međunarodne Eko škole u Republici Hrvatskoj	- promicanje predškolske djelatnosti
- internet stranica vrtića: www.radost-jaska.hr	- promicanje predškolske djelatnosti

